

Gmina Mierzęcice

DIAGNOZA

Wyznaczenie obszaru
zdegradowanego i obszaru
rewitalizacji Gminy Mierzęcice

wersja do konsultacji społecznych

SIERPIEŃ 2026

1. WPROWADZENIE	3
2. DELIMITACJA JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH.....	6
3. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE	11
3.1 Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Mierzęcice	11
3.2 Uwarunkowania demograficzne.....	16
4. DANE I WSKAŹNIKI DELIMITACYJNE.....	23
5. METODOLOGIA	27
6. OBSZARY KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH.....	31
6.1 Demografia	31
6.2 Ubóstwo.....	37
6.3 Zdrowie i problemy społeczne.....	48
6.4 Przestępczość i bezpieczeństwo	69
6.5 Poziom edukacji	91
6.6 Bezrobocie	104
6.7 Kapitał społeczny	112
6.8 Podsumowanie negatywnych zjawisk społecznych.....	122
7. DELIMITACJA (WYZNACZENIE) OBSZARU ZDEGRADOWANEGO.....	126
7.1 Analiza negatywnych zjawisk gospodarczych.....	126
7.2 Analiza negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych.....	133
7.3 Analiza negatywnych zjawisk technicznych.....	140
7.4. Analiza negatywnych zjawisk środowiskowych.....	153
7.5 Delimitacja obszaru zdegradowanego.....	157
8. DELIMITACJA (WYZNACZENIE) OBSZARU REWITALIZACJI	164
9. SPIS TABEL I RYCIN	173

1. WPROWADZENIE

Rewitalizacja jest skoordynowanym procesem, prowadzonym wspólnie przez władzę samorządową, społeczność lokalną i innych uczestników, będącym elementem polityki rozwoju.

Według *ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, rewitalizacja jest procesem wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Cele rewitalizacji są zróżnicowane i zależą od specyfiki obszaru, w którym są realizowane. Ogólnie rzecz ujmując, rewitalizacja ma na celu ożywienie zdegradowanych lub zaniedbanych obszarów, aby poprawić warunki życia mieszkańców, przezwyciężyć kryzys społeczno-gospodarczy, naprawić „zły wizerunek” obszaru, a także wspierać jego rozwój. Poniżej zostały wymienione dokładne cele prowadzenia rewitalizacji.

► **Poprawa jakości życia mieszkańców:**

Rewitalizacja ma na celu stworzenie lepszych warunków mieszkaniowych, dostępu do usług oraz infrastruktury. Poprawa jakości przestrzeni publicznej, np. poprzez tworzenie parków, placów zabaw oraz modernizacja budynków mieszkalnych, to kluczowe elementy.

► **Wzrost gospodarczy:**

Działania rewitalizacyjne mają na celu ożywienie gospodarcze obszarów, które tego potrzebują. Mogą one obejmować wspieranie lokalnych przedsiębiorstw, przyciąganie nowych inwestycji, tworzenie miejsc pracy oraz rozwój turystyki.

► **Integracja społeczna:**

Rewitalizacja często koncentruje się na poprawie warunków życia i integracji społecznej mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem jest tworzenie społeczności, w których wszyscy mieszkańcy mają równy dostęp do zasobów i usług.

► **Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego:**

W ramach rewitalizacji często podejmuje się działania mające na celu ochronę zabytków i dziedzictwa kulturowego, aby zachować je dla przyszłych pokoleń. Może to obejmować renowację historycznych budynków oraz promocję lokalnej historii i kultury.

► **Poprawa środowiska naturalnego:**

Rewitalizacja może również obejmować działania na rzecz ochrony środowiska, takie jak rekultywacja terenów zanieczyszczonych, rozwój terenów zielonych, a także promocja zrównoważonego rozwoju.

► **Podniesienie atrakcyjności obszaru:**

Działania mające na celu poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni Gminy, która przyciąga zarówno nowych mieszkańców, jak i turystów.

Wszystkie te cele są realizowane w sposób kompleksowy i skoordynowany, aby przynieść trwałe i pozytywne zmiany w rewitalizowanych obszarach.

Rewitalizacja polega na jak najlepszym wykorzystaniu unikalnych cech danego obszaru oraz wzmocnieniu jego lokalnych zasobów. Jest to długotrwały proces, w którym uczestniczą różni interesariusze, tacy jak przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości oraz organy władzy publicznej. Kluczową rolę w tym procesie odgrywa współpraca z lokalną społecznością. Działania mające na celu wspieranie rewitalizacji są realizowane w sposób spójny, zarówno wewnątrz (wzajemna koordynacja działań), jak i zewnątrz (w zgodzie z lokalnymi politykami sektorowymi, np. w zakresie transportu, energii, oraz z dokumentami strategicznymi i planistycznymi).

Przed przystąpieniem do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, który stanowi główne narzędzie procesu rewitalizacji, pozwalające zarządzać i koordynować cały proces, wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

Odbywa się to na podstawie odrębnej uchwały Rady Gminy, co jest uregulowane w rozdziale 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278.). W tym kontekście konieczne jest sporządzenie diagnozy (zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy),

w której poprzez analizę wyznaczane są miejsca najbardziej dotknięte zjawiskami kryzysowymi, wyznaczając obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Na ten cel wykorzystywane są obiektywne i sprawdzalne wskaźniki oraz metody badawcze, dostosowane do lokalnych warunków.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego oparte jest na szczegółowej analizie obszaru Gminy w 5 sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej. Analiza ma charakter wielokryterialny i odbywa się na podstawie przyjętych obiektywnych i konsekwentnych wskaźników.

Za obszar zdegradowany uznawany jest teren w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (np. bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji itp.) oraz na którym występuje co najmniej jedno negatywne zjawisko gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne.

Kolejnym etapem jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji, na którym co do zasady będą prowadzone działania rewitalizacyjne. Obejmuje on część lub całość obszaru zdegradowanego. Cechuje się znaczną koncentracją negatywnych zjawisk, a jednocześnie ma kluczowe znaczenie dla rozwoju lokalnego. Powierzchnia tego obszaru nie może przekraczać 20% całkowitej powierzchni Gminy, a liczba mieszkańców nie może stanowić więcej niż 30% całkowitej populacji Gminy.

Niniejsze opracowanie diagnostyczne stanowi analizę czynników kryzysowych w skali całej Gminy Mierzęcice w przyjętych jednostkach analitycznych w 5 sferach: społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, gospodarczej i środowiskowej na podstawie których został wyznaczony obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji.

2. DELIMITACJA JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH

Aby precyzyjnie zidentyfikować obszary problemowe w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, konieczne było dokonanie podziału Gminy Mierzęcice na mniejsze jednostki terytorialne. Umożliwiło to przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej oraz porównanie natężenia i rozmieszczenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych częściach Gminy. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278 ze zm.), w celu opracowania diagnoz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wójt, burmistrz albo prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Jedną z rekomendowanych w materiałach metodologicznych Ministerstwa właściwego do spraw rozwoju metod prowadzenia analiz delimitacyjnych jest podejście oparte na przestrzennych jednostkach pseudonaturalnych, których granice odpowiadają rzeczywistym układom osadniczym oraz istniejącym podziałom przestrzeni, takim jak sołectwa, dzielnice czy osiedla. Wykorzystanie istniejących jednostek pomocniczych pozwala na zachowanie czytelności prowadzonej analizy, wykorzystanie dostępnych danych oraz odniesienie wyników do funkcjonujących struktur lokalnych.

Na terenie Gminy Mierzęcice wyodrębniono 10 jednostek pomocniczych gminy – sołectw, które zostały przyjęte jako podstawowy poziom analizy i podstawowe jednostki analityczne: **Mierzęcice, Mierzęcice II, Mierzęcice Osiedle, Przeczyce, Boguchwałowice, Toporowice, Nowa Wieś, Sadowie, Najdziszów oraz Zawada**. Wybór tego podziału umożliwia:

- wykorzystanie uznanego historycznie i administracyjnie podziału terytorialnego;
- odniesienie wyników analizy do lokalnych struktur funkcjonujących w przestrzeni;
- uwzględnienie zróżnicowania poszczególnych części Gminy pod względem rozwoju, struktury społecznej, zagospodarowania i dostępności infrastruktury;
- sprawniejsze wykorzystanie istniejących danych administracyjnych, gospodarczych i społecznych;

- integrację danych pochodzących z różnych sfer – społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej – w ramach jednej przestrzeni analitycznej.

Przyjęty podział na jednostki pomocnicze stanowi podstawę analizy zróżnicowania wewnętrznego Gminy Mierzęcice oraz dalszego procesu delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Jednocześnie przyjęcie sołectw jako jednostek analitycznych nie oznacza, że granice tych jednostek zostały automatycznie przyjęte jako granice obszaru zdegradowanego lub obszaru rewitalizacji. Jednostki analityczne służyły przede wszystkim do identyfikacji i porównania koncentracji zjawisk kryzysowych, natomiast faktyczny zasięg obszaru został następnie określony w oparciu o analizę przestrzenną.

Analiza delimitacyjna koncentrowała się przede wszystkim na terenach zamieszkałych i zabudowanych, zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji gruntów i budynków oraz rzeczywistym sposobem zagospodarowania przestrzeni. Takie podejście pozwala na odniesienie zidentyfikowanych problemów do obszarów, na których koncentruje się życie mieszkańców oraz gdzie występują analizowane zjawiska społeczne i pozostałe zjawiska kryzysowe. Jest to również zgodne z charakterem rewitalizacji określonym w ustawie, która definiuje ją jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki.

Powyższe podejście nie oznacza jednak automatycznego wyłączenia wszystkich terenów niezabudowanych. O ich uwzględnieniu decydowała każdorazowo analiza ich funkcji, sposobu użytkowania, powiązania z terenami zamieszkałymi oraz związku ze zidentyfikowanymi zjawiskami kryzysowymi. Tereny rolne, leśne, nieużytki, tereny otwarte oraz inne obszary niezamieszkałe nie były zatem włączane do wyznaczanego obszaru wyłącznie z uwagi na ich położenie w granicach jednostki analitycznej. Ich włączenie mogło być uzasadnione w przypadku ich funkcjonalnego powiązania z terenami objętymi delimitacją lub gdy wynikało to z charakteru i przestrzennego zasięgu analizowanych zjawisk.

Takie podejście znajduje dodatkowe uzasadnienie w art. 10 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, który w odniesieniu do określonych kategorii niezamieszkałych terenów przemysłowych, powojkowych i pokolejowych przewiduje możliwość ich włączenia do obszaru rewitalizacji

jedynie w przypadku, gdy planowane działania przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym. Przepis ten potwierdza znaczenie funkcjonalnego związku terenów niezamieszkałych z procesem rewitalizacji, choć nie ustanawia generalnego zakazu ich uwzględniania.

Granice wyznaczanego obszaru ustalano przede wszystkim z uwzględnieniem granic działek ewidencyjnych, co zapewnia ich jednoznaczność i możliwość precyzyjnego wskazania przestrzennego. W przypadkach, gdy granice działek obejmowały rozległe lub niejednorodne przestrzenie tereny, a objęcie całej działki prowadziłoby do włączenia terenów niepowiązanych z występowaniem zjawisk kryzysowych, dla zachowania spójności i czytelności delimitacji posługiwano się również naturalnymi i funkcjonalnymi elementami zagospodarowania terenu. W szczególności uwzględniano ciekі wodne, granice zbiorników i innych wód, istniejące elementy zagospodarowania oraz inne wyraźne i czytelne granice przestrzenne.

Takie rozwiązanie pozwala na możliwie precyzyjne odwzorowanie rzeczywistego zasięgu obszaru, na którym występuje koncentracja zjawisk kryzysowych, bez konieczności obejmowania całych, rozległych działek ewidencyjnych, jeżeli tylko ich część pozostaje związana z analizowanymi problemami. Jednocześnie zastosowanie czytelnych granic naturalnych i funkcjonalnych zwiększa możliwość jednoznacznej identyfikacji obszaru w dalszych etapach procesu rewitalizacji.

Do wyznaczanego obszaru nie włączano automatycznie dróg, pasów drogowych oraz innych terenów pełniących funkcje komunikacyjne. Ich uwzględnienie następowało wyłącznie w przypadku, gdy pozostawały one w bezpośrednim związku przestrzennym lub funkcjonalnym z terenami objętymi delimitacją i ich włączenie było uzasadnione wynikami przeprowadzonej analizy. W pozostałych przypadkach drogi i tereny komunikacyjne traktowano jako elementy rozdzielające lub wyznaczające granice analizowanego obszaru. Takie rozwiązanie pozwala uniknąć sztucznego poszerzania obszaru o tereny, które nie stanowią miejsca koncentracji analizowanych problemów, a jednocześnie zapewnia czytelność i jednoznaczność przebiegu granic.

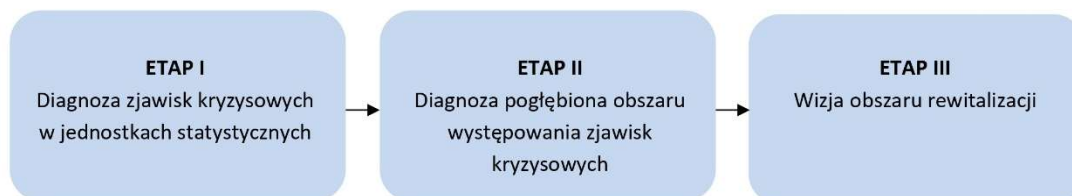

Przyjęta metodologia umożliwia zatem zachowanie spójności pomiędzy wynikami analizy wskaźnikowej, rzeczywistym sposobem użytkowania przestrzeni oraz faktycznym zasięgiem występowania zjawisk kryzysowych. Szczególne znaczenie ma rozróżnienie pomiędzy poziomem jednostki analitycznej, na którym dokonywano porównania zjawisk, a poziomem delimitacji, na którym określano faktyczny zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Jest to istotne również z punktu widzenia art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, zgodnie z którym obszar zdegradowany jest wyznaczany w oparciu o koncentrację negatywnych zjawisk społecznych oraz współwystępowanie co najmniej jednego negatywnego zjawiska z pozostałych sfer.

Ostateczny przebieg granic został zweryfikowany pod kątem ciągłości, czytelności oraz zgodności z istniejącym sposobem użytkowania i zagospodarowania terenu. Zgodnie z art. 11 ust. 1 i 4 ustawy o rewitalizacji wskazanie granic następuje na mapie sporządzonej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – mapy ewidencyjnej.

W celu ułatwienia odbioru i interpretacji danych w dalszej części diagnozy, przy prezentowaniu wyników analiz posłużono się nazwami całych sołectw, odpowiadającymi przyjętym jednostkom analitycznym. Należy przy tym zaznaczyć, że zastosowanie nazw sołectw w opisie wyników nie oznacza automatycznie objęcia całego ich obszaru delimitowanym obszarem zdegradowanym lub obszarem rewitalizacji. Nazwy jednostek analitycznych służą przede wszystkim czytelnej prezentacji i interpretacji wyników analizy wskaźnikowej, natomiast szczegółowy przebieg granic wyznaczonych obszarów wynika z przeprowadzonej analizy przestrzennej i został przedstawiony na załączniku mapowym.

Prace diagnostyczne nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Mierzęcice zostały podzielone na III etapy. Niniejsze opracowanie stanowi Etap I, natomiast Etap II i III zostaną uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Mierzęcice.

Rycina 1. Etapy prac diagnostycznych przeprowadzonych na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Mierzęcice. Źródło: opracowanie własne.

Etap I (diagnoza zjawisk kryzysowych w jednostkach statystycznych) obejmuje następujące działania:

- Przeprowadzenie diagnozy w zakresie sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej Gminy Mierzęcice.
- Określenie obszarów koncentracji negatywnych zjawisk w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.
- Analiza jednostek statystycznych z wykorzystaniem 30 wskaźników. Ilość oraz intensywność występowania negatywnych zjawisk określonych za pomocą wskaźników przedstawiono w postaci kartogramów i tabel.
- Synteza intensywności poszczególnych wskaźników w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W analizie wykorzystano metodę bazującą na obliczeniu wskaźnika syntetycznego dla każdej z analizowanych sfer.
- Zakończenie etapu wyznaczeniem obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.

Etap II (diagnoza pogłębiona obszaru występowania zjawisk kryzysowych)

W Etapie II zostanie przeprowadzona diagnoza pogłębiona dla wskazanego w niniejszym opracowaniu obszaru rewitalizacji. Będzie to podstawą do monitorowania oraz oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych w przyszłości, co umożliwi weryfikację, czy podjęte interwencje przynoszą zamierzone rezultaty. Dodatkowo, etap ten pozwoli na identyfikację podobszarów wymagających zastosowania różnych form interwencji.

Etap III (wizja obszaru rewitalizacji)

Etap III stanowić będzie finalizację dotychczasowych działań. W ramach tej części, na podstawie przeprowadzonych wcześniej analiz określona zostanie skala potrzeb rewitalizacyjnych obszaru. Wynikiem będzie natomiast opracowanie wizji przyszłego stanu obszaru, tj. po przeprowadzeniu rewitalizacji. Na tej podstawie zostaną zaplanowane kolejne działania w części strategicznej **Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Mierzęcice**.

3. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

3.1 Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Mierzęcice

Gmina Mierzęcice jest gminą wiejską zlokalizowaną w południowej Polsce, w województwie śląskim, w centralnej części powiatu będzińskiego. Leży na Wyżynie Śląskiej i zajmuje powierzchnię 49,5 km², co stanowi 13,5% powierzchni powiatu oraz 0,4% województwa śląskiego. Od północnego wschodu graniczy z gminą Siewierz, od południa – z gminą Psary, od południowego zachodu – z gminą Bobrowniki, od zachodu – z gminą Ożarówice, a od południowego wschodu – z miastem Dąbrowa Górnicza. Gmina Mierzęcice położona jest około 20 km na północ od Będzina i 35 km od Katowic. Gmina znajduje się w centralnej części Śląska i Zagłębia, w obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, której jest członkiem. W skład Gminy wchodzi 10 sołectw i są to: Mierzęcice, Mierzęcice II, Mierzęcice Osiedle, Przeczyce, Boguchwałowice, Toporowice, Nowa Wieś, Sadowie, Najdziszów oraz Zawada.

L.p.	Nazwa sołectwa	Powierzchnia w km ²	Liczba ludności – stan na koniec 2024 r.	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
1	MIERZĘCICE	7,7	1229	160
2	MIERZĘCICE II	7,3	683	94
3	MIERZĘCICE OSIEDLE	0,2	736	3680
4	PRZECZYCE	8,7	1469	169
5	BOGUCHWAŁOWICE	7,1	917	129
6	TOPOROWICE	6,8	977	144
7	NOWA WIEŚ	6,8	798	117
8	SADOWIE	2,4	432	180
9	NAJDZISZÓW	1,4	193	138
10	ZAWADA	1,1	194	176

Tabela 1. Struktura powierzchni i ludności w podziale na sołectwa (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

Gmina Mierzęcice ma charakter wiejski oraz rozdrobnioną strukturę gospodarstw rolnych. Zabudowa mieszkaniowa w Gminie to w przeważającej większości budynki mieszkalne jednorodzinne oraz zabudowa o charakterze zagrodowym. Większa część Gminy

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

to obszary wymagające restrukturyzacji rolnictwa, a gospodarczym elementem o znaczeniu krajowym, ale po części również międzynarodowym, jest Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach, którego część znajduje się na terenie Gminy Mierzęcice¹.

Rycina 2. Podział Gminy Mierzęcice na sołectwa. Źródło: Opracowanie własne.

¹ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mierzęcice, 2020

Na terenie Gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury (GOK) w Mierzęcicach z pracowniami w Toporowicach. Podstawowym zadaniem GOK-u jest prowadzenie działalności w zakresie upowszechniania kultury poprzez zaspakajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa i rozwijanie różnych dziedzin kultury oraz sztuki profesjonalnej i amatorskiej. W obrębie Gminnego Ośrodka Kultury działają pracownie: muzyczna, plastyczna, rękodzieła, kulinarna oraz sale taneczne. GOK organizuje różnego rodzaju warsztaty, zajęcia, konkursy, wydarzenia kulturalne i rozrywkowe dla dzieci oraz dorosłych, w tym także dla seniorów, są to: zajęcia plastyczne, sportowe, wokalne, ale także nauka języka angielskiego, warsztaty dziennikarskie, treningi karate, gimnastyka dla seniora, joga, nauka gry na pianinie i w szachy. Działa również dziecięcy zespół wokalny oraz sekcja mażorettek.

W Gminie Mierzęcice działa Gminna Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II w Mierzęcicach, która posiada także filie w Toporowicach oraz Mierzęcicach Osiedlu. Biblioteka poza udostępnianiem zbioru książek organizuje wydarzenia czytelnicze i kulturalne m.in. lekcje biblioteczne, Gminny Konkurs Recytatorski, świąteczne czytanie przy choince, Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania oraz spotkania z autorami.

O aktywności społecznej mieszkańców świadczy między innymi liczba istniejących organizacji pozarządowych. Dzięki nim możliwe jest skuteczne wsparcie rozwoju społecznego i kulturalnego mieszkańców. W Gminie Mierzęcice działa sześć Kół Gospodyń Wiejskich. Koła Gospodyń Wiejskich propagują kulturę ludową, uczestniczą w organizacji wydarzeń kulturalnych na terenie Gminy, angażują się w działalność na rzecz Gminy². Na terenie Gminy działa także siedem Ochotniczych Straży Pożarnych.

Na obszarze Gminy działają obecnie dwa kluby sportowe: Uczniowski Klub Sportowy "Ikar", gdzie funkcjonują sekcje tenisa stołowego oraz badmintonu, Klub Sportowy Strażak Nowa Wieś prowadzący sekcję piłki nożnej oraz łucznictwo. W Mierzęcicach funkcjonuje także Kompleks sportowy ORLIK, który obejmuje boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne (piłka ręczna, siatkówka i tenis ziemny), bieżnię oraz zaplecze sanitarno-szatniowe. Ponadto, w miejscowościach: Przeczyce, Boguchwałowice, Toporowice i Mierzęcice Osiedle znajdują się boiska wielofunkcyjne.

² www.mierzecice.pl/o-gminie/kola-gospodyn-wiejskich, [dostęp z dnia 25.06.2025]

Na terenie Gminy Mierzęcice znajduje się wiele cennych zabytków kultury. Wśród nich wyróżniają się obiekty sakralne, które mają znaczną wartość historyczną i kulturową. W Gminie zlokalizowane są także obiekty wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2023 rok wśród mieszkańców Gminy Mierzęcice przeważa zatrudnienie w sektorze usług, gdzie pracuje 67,8% aktywnych zawodowo w Gminie, 27,8% pracujących jest zatrudnionych w sektorze przemysłowym, natomiast 4,4% w rolniczym³.

Gmina Mierzęcice łączy bogate walory przyrodnicze i kulturowe z aktywną ofertą edukacyjną, kulturalną i sportową, co czyni ją atrakcyjnym miejscem do życia, wypoczynku i rozwoju lokalnej społeczności.

Gmina Mierzęcice posiada duży potencjał turystyczny zarówno ze względu na wyjątkowe walory przyrodnicze jak i kulturowe. Największą przyrodniczą atrakcję turystyczną Gminy stanowi Zbiornik Wodny Przeczyce (Jezioro Przeczyce) na Czarnej Przemszy. Zbiornik Wodny Przeczyce to jeden z popularniejszych wśród mieszkańców Górnego Śląska zalewów, będących miejscami rekreacji.

Gmina Mierzęcice posiada bardzo dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną. Wśród głównych korytarzy transportowych wymienić można: drogę ekspresową S1 oraz DK78 o znaczeniu międzynarodowym. Ponadto sieć drogową Gminy uzupełniają: droga wojewódzka DW913 oraz szereg dróg powiatowych i gminnych. Co więcej, w okolicach granic Gminy znajdują się ciągi komunikacyjne tj. DK86, DK91 oraz autostrada A1. W obszarze Gminy znajduje się także część Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice im. Wojciecha Korfantego w Pyrzowicach.

Gmina Mierzęcice wyróżnia się bardzo dobrym wyposażeniem w infrastrukturę techniczną. Według danych BDL GUS za 2023 rok w Gminie Mierzęcice 99,4% gospodarstw domowych wyposażonych było w sieć wodociągową. Do sieci kanalizacyjnej w Gminie w 2024 roku podłączonych było 70,5 % gospodarstw domowych. Na obszarze Gminy nie ma instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych ani innych obiektów służących ich unieszkodliwianiu. Usługę polegającą na odbiorze, transporcie i zagospodarowaniu odpadów

³ Polska w Liczbach, Gmina Mierzęcice

komunalnych świadczy dla Gminy firma zewnętrzna. Na obszarze Gminy znajduje się Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Mierzęcicach.

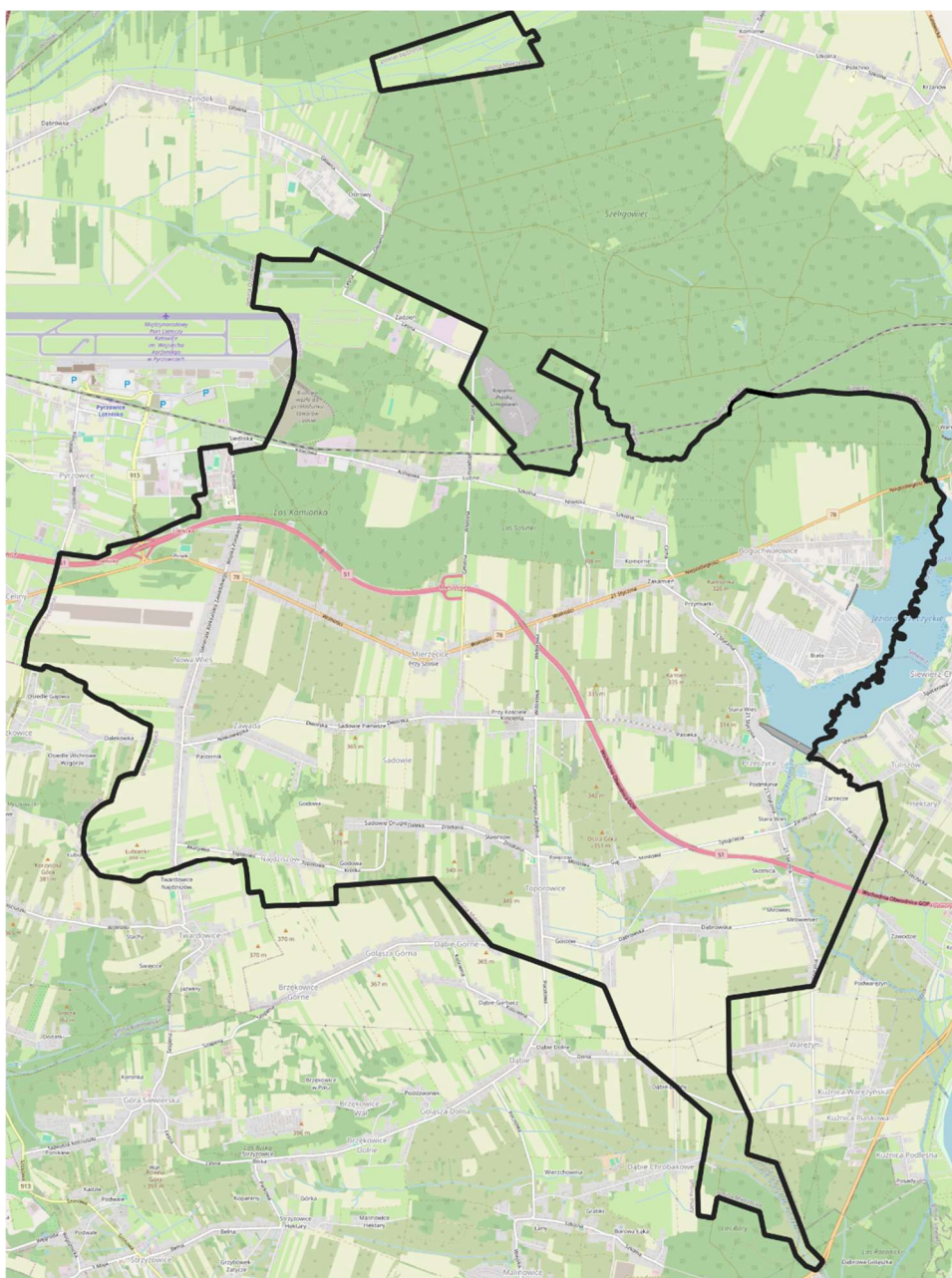
Najbardziej wartościowe przyrodniczo obszary Gminy Mierzęcice znajdują się w tych częściach Gminy, gdzie występują rozległe lasy oraz ekosystemy łąkowe i wodne związane z dolinami Czarnej Przemszy i Pagoru. W pozostałej części Gminy dominują tereny rolnicze z zabudową i polami uprawnymi, nadające krajobrazowi typowo rolniczy charakter.

W Gminie występują także stanowiska archeologiczne, spośród których najważniejsze jest cmentarzysko kultury łużyckiej odkryte w Przeczycach w 1961 roku. Ponadto elementami, które przyczyniają się do określonej specyfiki krajobrazu są liczne kapliczki i krzyże przydrożne. Warto również wspomnieć o bunkrach sprzed II wojny światowej, które stanowią element polskiego systemu obronnego z 1939r.⁴

Gmina prowadzi także działania edukacyjno-informacyjne w zakresie ochrony powietrza. W GOK oraz Bibliotece w Mierzęcicach organizowane są konkursy oraz warsztaty o tematyce ekologicznej.⁵ W placówkach oświatowych również organizowane są konkursy i warsztaty o tematyce ekologicznej.

4 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mierzęcice, 2023.

5 Raport o stanie Gminy Mierzęcice za 2024 rok.

Rycina 3. Główne elementy struktury komunikacyjnej i przestrzennej Gminy Mierzęcice.

Źródło: <https://sip.gison.pl/mierzecice>

3.2 Uwarunkowania demograficzne

Na koniec 2024 roku liczba mieszkańców w Gminie Mierzęcice wynosiła 7628 osób. W Gminie Mierzęcice w latach 2020–2024 zaobserwowano wyraźny i systematyczny wzrost liczby ludności. W 2020 roku populacja wynosiła około 7 480 osób, a już w kolejnym roku zwiększyła się do około 7 510 osób, co oznacza wzrost o około 30 osób. W 2022 roku nastąpił

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

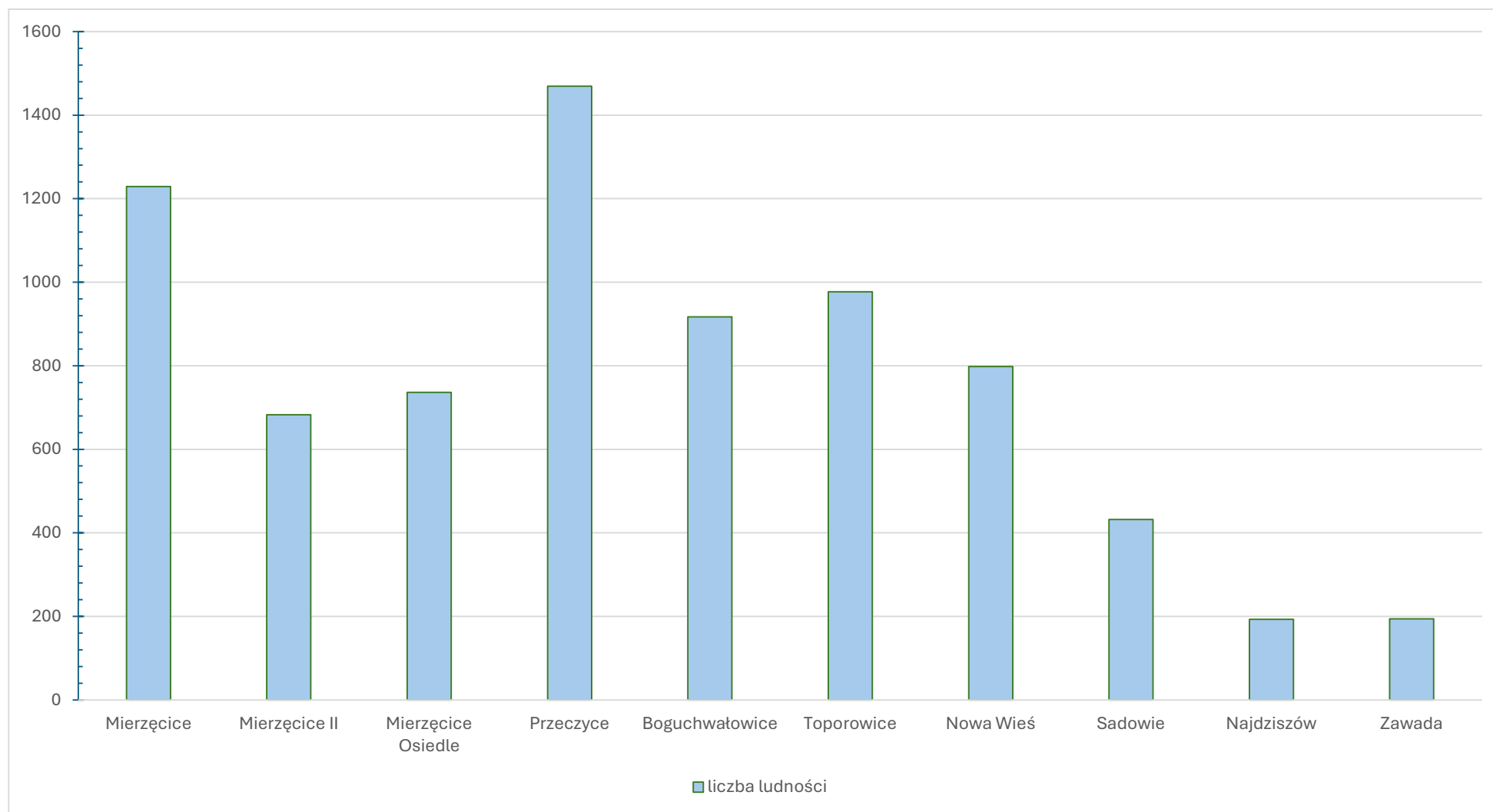
największy przyrost liczby mieszkańców — liczba ta wzrosła do około 7 575 osób, co stanowiło wzrost o około 65 osób w stosunku do roku poprzedniego. W latach 2023 i 2024 wzrost nadal był kontynuowany, choć w nieco mniejszym tempie: w 2023 roku liczba mieszkańców wyniosła około 7 620 osób, a w 2024 roku osiągnęła około 7 630 osób. W ciągu całego analizowanego okresu liczba ludności wzrosła o około 150 osób, co świadczy o stabilnym, choć umiarkowanym, trendzie wzrostowym.

Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Mierzęcice w latach 2020-2024. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

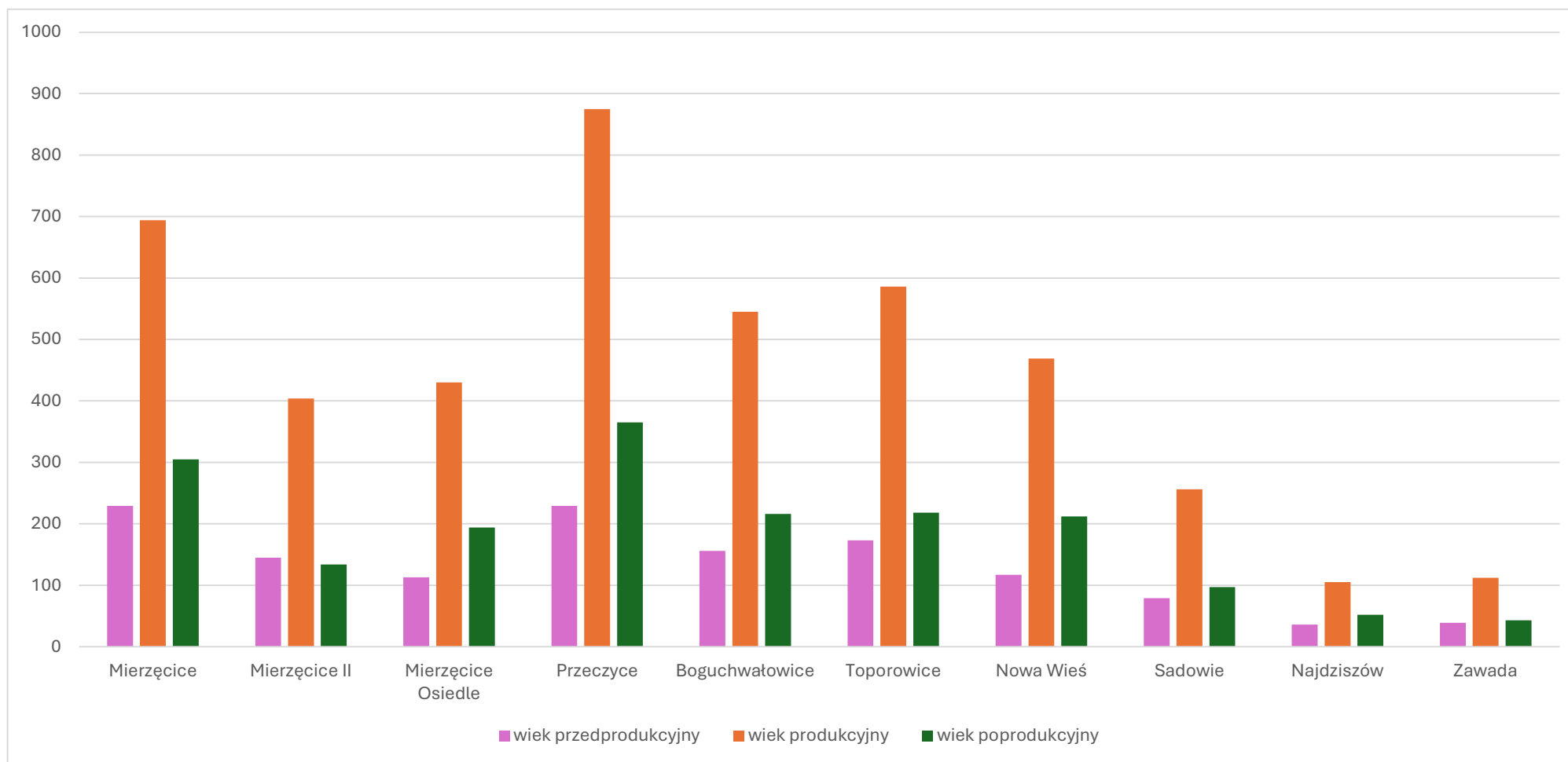
Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

Wykres 2. Liczba ludności w podziale na sołectwa na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

Wykres 3. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych w Gminie Mierzęcice według sołectw (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

Można zauważyć, że liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Mierzęcice jest zróżnicowana. Największą populację odnotowano w Przeczycach, gdzie liczba mieszkańców wynosi około 1 470 osób. Na drugim miejscu pod względem liczby ludności jest sołectwo Mierzęcice z około 1 230 mieszkańcami. Kolejne sołectwa, takie jak Toporowice, Boguchwałowice oraz Nowa Wieś, mają liczbę mieszkańców w przedziale od około 800 do 980 osób, co wskazuje na umiarkowaną wielkość tych miejscowości. Sołectwa Mierzęcice II oraz Mierzęcice Osiedle mają odpowiednio około 680 i 730 mieszkańców, co jest wartością mniejszą w porównaniu do pozostałych większych miejscowości. Najmniej zaludnione są natomiast Zawada i Najdziszów, gdzie liczba mieszkańców nie przekracza 200 osób, a także Sadowie, które ma około 430 mieszkańców. Taki rozkład liczby ludności wskazuje na wyraźną koncentrację mieszkańców w kilku większych sołectwach, przy jednoczesnym istnieniu mniejszych, mniej zaludnionych miejscowości.

Analiza struktury wieku mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Mierzęcice wskazuje, że we wszystkich jednostkach dominującą grupą jest ludność w wieku produkcyjnym, stanowiąca od około 54% do 60% ogółu mieszkańców. Najwyższy odsetek osób w wieku produkcyjnym odnotowano w Toporowicach (60%), Boguchwałowicach (59,4%) oraz Przeczycach (59,6%), co świadczy o znacznym potencjale aktywności zawodowej i gospodarczego rozwoju tych sołectw. Nieco niższy udział tej grupy występuje w Najdziszowie (54,4%), co może wskazywać na mniejszą liczbę osób w wieku zdolnym do pracy w stosunku do liczby dzieci i seniorów.

Najwyższy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym obserwuje się w Mierzęcicach II i Zawadzie, gdzie dzieci i młodzież stanowią odpowiednio 21,2% i 20,1% populacji, co sugeruje stosunkowo młodą strukturę demograficzną tych sołectw. Z kolei największy udział osób w wieku poprodukcyjnym odnotowano w Najdziszowie (26,9%), Nowej Wsi (26,6%) oraz Mierzęcicach Osiedlu (26,3%), co może świadczyć o nieco bardziej starzejącej się strukturze mieszkańców. W pozostałych sołectwach, takich jak Mierzęcice, Przeczycy, Boguchwałowice, Toporowice i Sadowie, udział osób w wieku poprodukcyjnym waha się w granicach 22–25%, a udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosi średnio 15–18%.

Analizując te dane w kontekście planowania lokalnego i polityki społecznej, można stwierdzić, że większość sołectw ma stabilną strukturę wiekową z wyraźną przewagą osób w wieku produkcyjnym, co sprzyja aktywności zawodowej i gospodarczemu rozwojowi. Jednocześnie istnieją lokalne różnice wskazujące na potrzebę uwzględnienia zarówno potrzeb młodszych mieszkańców, jak i seniorów w działaniach inwestycyjnych i społecznych. Szczególnie istotne wydaje się monitorowanie sytuacji w sołectwach o wyższym udziale dzieci oraz tych z rosnącą liczbą osób starszych, aby zapewnić równowagę demograficzną i długofalową stabilność społeczno-gospodarczą Gminy.

	Saldo migracji wewnętrznych	Saldo migracji zewnętrznych	Saldo migracji ogółem
2020	29	2	31
2021	45	0	45
2022	69	-1	68
2023	62	1	63
2024	78	2	80

Tabela 2. Saldo migracji w Gminie Mierzęcice w latach 2020-2024. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.

Analiza danych dotyczących salda migracji w latach 2020–2024 pokazuje wyraźny wzrost liczby osób napływających do analizowanego obszaru. Saldo migracji wewnętrznych, czyli różnica między liczbą osób przybywających z innych regionów kraju a opuszczających ten teren, systematycznie rośnie z 29 osób w 2020 roku do 78 osób w 2024 roku. To wskazuje na rosnącą atrakcyjność miejsca dla mieszkańców innych części kraju.

Saldo migracji zewnętrznych, obejmujące napływ i odpływ osób z zagranicy, jest zdecydowanie mniejsze i wykazuje niewielkie wahania, oscylując wokół wartości bliskich zeru. W latach 2020 i 2024 saldo to było dodatnie (odpowiednio 2 osoby), w 2021 roku równe zeru, a w 2022 roku zanotowano niewielki ujemny bilans (-1).

Ogólne saldo migracji, będące sumą salda migracji wewnętrznych i zewnętrznych, konsekwentnie wzrasta w całym analizowanym okresie, zaczynając od 31 osób w 2020 roku i osiągając 80 osób w 2024 roku. Wzrost ten wskazuje, że coraz więcej osób decyduje się na osiedlenie na danym terenie, co może świadczyć o poprawiających się warunkach życia, rozwoju infrastruktury lub atrakcyjności gospodarczej.

Dominująca rola migracji wewnętrznych w kształtowaniu ogólnego salda migracji oraz wyraźna tendencja wzrostowa wskazują na pozytywne zmiany demograficzne i potencjał rozwojowy badanego obszaru.

	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
2020	61	105	-44
2021	66	95	-29
2022	69	82	-13
2023	50	79	-29
2024	45	100	-55

Tabela 3. Liczba urodzeń, zgonów i przyrost naturalny w Gminie Mierzęcice w latach 2020-2024. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Analiza danych dotyczących liczby urodzeń, zgonów oraz przyrostu naturalnego w latach 2020–2024 wskazuje na wyraźny trend ujemnego przyrostu naturalnego na analizowanym obszarze. W każdym roku liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń, co skutkuje ujemnym przyrostem naturalnym.

W roku 2020 urodziło się 61 dzieci, natomiast zmarło 105 osób, co dało przyrost naturalny na poziomie -44. W 2021 roku liczba urodzeń wzrosła do 66, a zgonów spadła do 95, dzięki czemu ujemny przyrost naturalny zmniejszył się do -29. W 2022 roku obserwujemy dalszą poprawę sytuacji, gdyż urodziło się 69 dzieci, a liczba zgonów spadła do 82, co skutkowało najmniejszym ujemnym przyrostem naturalnym w tym okresie, wynoszącym -13.

Jednak w kolejnych latach tendencja ta się odwróciła. W 2023 roku liczba urodzeń spadła do 50, a zgonów wyniosła 79, co znowu pogłębiło ujemny przyrost naturalny do -29. W 2024 roku sytuacja uległa znacznemu pogorszeniu — liczba urodzeń spadła do 45, a zgonów wzrosła do 100, co dało najwyższą wartość ujemnego przyrostu naturalnego, sięgającą -55.

Podsumowując, mimo okresowej poprawy w 2021 i 2022 roku, ogólny trend wskazuje na narastający problem ujemnego przyrostu naturalnego, który może mieć negatywne konsekwencje dla struktury demograficznej i rozwoju badanego obszaru.

4. DANE I WSKAŹNIKI DELIMITACYJNE

Ustawa o rewitalizacji wskazuje na występowanie na obszarze zdegradowanym intensyfikacji negatywnych zjawisk w sferze społecznej, takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczający udział w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto warunkiem wskazania obszaru jako zdegradowanego jest wystąpienie negatywnych zdarzeń w co najmniej jednej dodatkowej sferze (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej). Według zapisów ww. ustawy, w ramach pozostałych sfer, można zdiagnozować następujące zjawiska:

- ▶ **Sfera gospodarcza** (np. niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- ▶ **Sfera środowiskowa** (np. przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- ▶ **Sfera przestrzenno-funkcjonalna** (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niskiej jakości tereny publiczne),
- ▶ **Sfera techniczna** (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Poniżej przedstawiono **zestaw wskaźników wybranych dla Gminy Mierzęcice**, uwzględniając dostępność danych oraz specyfikę Gminy. Analiza przestrzenna tych wskaźników umożliwiła określenie obszarów najbardziej dotkniętych poszczególnymi problemami.

Łącznie wyodrębniono 38 wskaźników, z czego:

- 28 wskaźników dotyczących sfery społecznej,
- 2 wskaźniki odnoszące się do sfery gospodarczej,

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

- 2 wskaźniki odnoszące się do sfery przestrzenno-funkcjonalnej,
- 5 wskaźników dotyczących sfery technicznej,
- 1 wskaźnik dotyczący sfery środowiskowej.

Nr	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Okres danych	Źródło danych
SFERA SPOŁECZNA				
W1	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Urząd Gminy Mierzęcice
W2	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Urząd Gminy Mierzęcice
W3	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach
W4	Liczba osób pobierających zasiłki stałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach
W5	Liczba osób pobierających zasiłki okresowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach
W6	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach
W7	Liczba osób korzystających ze świadczeń z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach
W8	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych ze względu na alkoholizm i narkomanię w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach
W9	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	rodz.	koniec 2024 r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach
W10	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach
W11	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub	%	koniec 2024 r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

Nr	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Okres danych	Źródło danych
	ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru			
W12	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach
W13	Liczba interwencji policji związanych ze spożywaniem alkoholu w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Komenda Powiatowa Policji w Będzinie
W14	Liczba zgłaszanych kradzieży oraz włamań w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Komenda Powiatowa Policji w Będzinie
W15	Liczba interwencji policji związanych z przemocą domową w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Komenda Powiatowa Policji w Będzinie
W16	Liczba dokonywanych przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Komenda Powiatowa Policji w Będzinie
W17	Miejsca najczęściej zgłaszanych problemów zagrożenia poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Komenda Powiatowa Policji w Będzinie
W18	Liczba przestępstw/wykroczeń dokonywanych przez nieletnich w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Komenda Powiatowa Policji w Będzinie
W19	Liczba zgłoszeń/interwencji dotyczących niszczenia mienia publicznego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Komenda Powiatowa Policji w Będzinie
W20	Liczba incydentów związanych z agresją/przemocą rówieśniczą w przeliczeniu na 100 uczniów	%	rok szkolny 2023/2024	Szkoły podstawowe z terenu Gminy Mierzęcice
W21	Liczba uczniów w szkole uczęszczających na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w przeliczeniu na 100 uczniów	%	rok szkolny 2023/2024	Szkoły podstawowe z terenu Gminy Mierzęcice
W22	Liczba uczniów wykazujących dużą absencję na zajęciach szkolnych w przeliczeniu na 100 uczniów	%	rok szkolny 2023/2024	Szkoły podstawowe z terenu Gminy Mierzęcice
W23	Liczba uczniów ze słabymi wynikami w nauce (średnia ocen ze wszystkim przedmiotów poniżej 3,5) w przeliczeniu na 100 uczniów	%	rok szkolny 2023/2024	Szkoły podstawowe z terenu Gminy Mierzęcice
W24	Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym	%	koniec 2024 r.	Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

Nr	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Okres danych	Źródło danych
	Urządzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru			
W25	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie
W26	Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dorośli) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Gminny Ośrodek Kultury w Mierzęcicach
W27	Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dzieci) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Gminny Ośrodek Kultury w Mierzęcicach
W28	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Urząd Gminy Mierzęcice
SFERA GOSPODARCZA				
W1	Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na liczbę osób w wieku produkcyjnym	%	koniec 2024 r.	Urząd Gminy Mierzęcice
W2	Liczba przedsiębiorstw, które zakończyły działalność w stosunku do liczby przedsiębiorstw wpisanych do CEiDG	%	koniec 2024 r.	Urząd Gminy Mierzęcice
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNA				
W1	Liczba przystanków komunikacji publicznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Urząd Gminy Mierzęcice
W2	Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	koniec 2024 r.	Urząd Gminy Mierzęcice
SFERA TECHNICZNA				
W1	Liczba pustostanów i opuszczonych budynków	szt.	koniec 2024 r.	Urząd Gminy Mierzęcice
W2	Liczba obiektów użyteczności publicznych wymagających termomodernizacji	szt.	koniec 2024 r.	Urząd Gminy Mierzęcice
W3	Liczba budynków gminnych w złym stanie technicznym	szt.	koniec 2024 r.	Urząd Gminy Mierzęcice
W4	Liczba obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej	szt.	koniec 2024 r.	Gminny Zakład Gospodarki Wodnej i Komunalnej w Mierzęcicach

Nr	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Okres danych	Źródło danych
W5	Zgłoszenia awarii sieci infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej	szt.	koniec 2024 r.	Gminny Zakład Gospodarki Wodnej i Komunalnej w Mierzęcicach
SFERA ŚRODOWISKOWA				
W1	Liczba źródeł niskiej emisji według danych z CEEB w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	%	koniec 2024 r.	Urząd Gminy Mierzęcice

Tabela 4. Lista wskaźników wybranych w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice. Źródło: opracowanie własne.

5. METODOLOGIA

Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Mierzęcice oparta została o kompleksową diagnozę problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych oraz środowiskowych. Analiza ta została przeprowadzona z wykorzystaniem różnych metod badawczych, co pozwoliło na rzetelne określenie obszarów wymagających interwencji rewitalizacyjnej.

- ▶ **Analiza danych zastanych** (*desk research*) stanowiła pierwszy etap wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Mierzęcice. W ramach tego procesu dokonano przeglądu kluczowych dokumentów strategicznych i planistycznych Gminy, takich jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto wykonana została analiza danych demograficznych i społeczno-gospodarczych dostępnych w ramach Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS). Zastosowanie tej metody pozwoliło na wstępną, obiektywną diagnozę problemów oraz identyfikację potencjałów rozwojowych Gminy Mierzęcice.
- ▶ **Analiza kartograficzna** oparta na przetwarzaniu i interpretacji danych przestrzennych w formie zobrazowań kartograficznych. Metoda ta umożliwiła kompleksową ocenę struktury przestrzennej Gminy oraz identyfikację obszarów problemowych. Do wizualizacji negatywnych zjawisk wykorzystano mapy tematyczne, analizy przestrzenne oraz narzędzia GIS (*Geographic Information Systems*). Pozwoliło to na precyzyjne określenie rozmieszczenia miejsc ich występowania oraz zobrazowanie stopnia nasilenia poszczególnych zjawisk.

- **Analiza wskaźnikowa** umożliwiła obiektywną ocenę stopnia degradacji poszczególnych jednostek analitycznych wyznaczonych na obszarze Gminy, poprzez zastosowanie mierzalnych wskaźników diagnostycznych. Diagnoza z wykorzystaniem wskaźników opierała się na analizie danych ilościowych, które zostały zestawione i porównane przy użyciu odpowiednich metod standaryzacji i wskaźników syntetycznych. Analiza wskaźnikowa obejmowała następujące etapy:

Etap 1 – Zbieranie i standaryzacja danych

W pierwszej kolejności, dla każdego ze wskaźników zgromadzone zostały wartości liczbowe w odniesieniu do poszczególnych jednostek analitycznych.

Bezpośrednie porównanie danych w ich pierwotnej formie mogłoby prowadzić do błędnych wniosków ze względu na różnice w jednostkach i przedziałach poszczególnych wskaźników. W celu uzyskania rzetelnej oceny natężenia zjawisk kryzysowych zastosowano metodę Perkala⁶.

Zgodnie z niniejszą metodą, w pierwszym etapie przeprowadzono normalizację poszczególnych zmiennych, polegającą na odjęciu od każdej wartości średniej arytmetycznej, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe, zgodnie z poniższym wzorem:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{S_j}$$

gdzie:

- t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i
- x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i
- $\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,
- S_j – odchylenie standardowe wskaźnika j

Otrzymana wartość standaryzowana „0” oznacza średnią dla całej Gminy. Im wyższa wartość wskaźnika przed standaryzacją, tym większe nasilenie problemów społecznych na danym obszarze.

Etap 2 – Klasyfikacja wskaźników i przekształcenie stymulant

Kolejny etap dotyczył klasyfikacji wskaźników jako:

⁶ „Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji”

- **Destymulanty** – ich wysokie wartości wskazują na sytuację negatywną (np. wysoka liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty lub osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej);
- **Stymulanty** – ich wysokie wartości świadczą o występowaniu i wysokim natężeniu zjawiska o charakterze pozytywnym (np. wysoka liczba organizacji pozarządowych).

W przypadku destymulant wartości wskaźnika pozostały bez zmian. Jeśli dany wskaźnik był stymulantą zastosowano przekształcenie według poniższego wzoru:

$$z_{ij} = x_{ij} * (-1)$$

gdzie:
 z_{ij} – wartość wskaźnika (stymulanty) po przekształceniu
 x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

Etap 3 – Wyznaczenie wartości wskaźników syntetycznych

W kolejnym etapie obliczeniowym określono wartości wskaźników syntetycznych, które pozwoliły na kompleksową ocenę stopnia degradacji obszarów poszczególnych jednostek analitycznych.

Analiza sfery społecznej została podzielona na kilka kluczowych obszarów: demografia, ubóstwo, poziom edukacji, uczestnictwo w życiu publicznym.

Każdy z tych obszarów składał się ze wskaźników cząstkowych, które zestawiono w jedną wartość liczbową za pomocą wskaźników syntetycznych. Syntetyczny wskaźnik został obliczony jako suma ważona zestandaryzowanych wskaźników cząstkowych.

Każdemu ze wskaźników cząstkowych przypisano wagę, przy czym suma wag dla wszystkich wskaźników w danym obszarze wynosiła 1.

- ▶ W przypadku równorzędnej ważności wskaźniki cząstkowe otrzymywały taką samą wagę.
- ▶ Wskaźnikom cząstkowym uznanym za kluczowe (tj. mających szczególny wpływ na degradację obszaru) przypisano wagę dwukrotnie większą niż pozostałym.

Analogiczny schemat postępowania zastosowano w pozostałych sferach, tj. gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej. W

tych obszarach jednak nie wyodrębniano dodatkowych kategorii, a wskaźnik syntetyczny obliczono zbiorczo dla całej sfery.

Etap 4 – Obliczenie zbiorczego wskaźnika degradacji

Dla każdej jednostki analitycznej, obliczono zbiorczy wskaźnik degradacji, stanowiący sumę uzyskanych dotychczas wartości wskaźników syntetycznych dla danej jednostki. Uzyskana wartość wskaźnika zbiorczego określa czy dana jednostka analityczna znajduje się w stanie kryzysowym, przy czym:

- ▶ Wysoka wartość wskaźnika zbiorczego świadczy o występowaniu licznych zjawisk kryzysowych o dużym natężeniu;
- ▶ Niska wartość wskaźnika zbiorczego wskazuje na pozytywną sytuację w badanych sferach.

Obliczenia przeprowadzono zgodnie z następującym wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i	– syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk
n	– liczba wskaźników (cech)
t_{ij}	– wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

Etap 5 – Wskazanie obszaru zdegradowanego

Na podstawie uzyskanych wartości wskaźnika zbiorczego wytypowano jednostki analityczne o najwyższych wartościach, które zostały uznane za obszar zdegradowany. Zgodnie z *Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 278), obszar zdegradowany musi spełniać następujące kryteria:

- ▶ Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych,
- ▶ Występowanie problemów w co najmniej jednej innej sferze – gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej.

Przeprowadzona weryfikacja potwierdziła, iż wskazany obszar zdegradowany spełnia kryteria określone w ww. ustawie.

Etap 6 – Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Ostatni etap analizy polega na wyznaczeniu obszaru rewitalizacji, który stanowi część obszaru zdegradowanego o kluczowym znaczeniu dla rozwoju lokalnego Gminy, na którym planowane są inwestycje poprawiające sytuację społeczno-gospodarczą mieszkańców.

6. OBSZARY KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH

6.1 Demografia

W celu oceny negatywnych zjawisk społecznych w zakresie sytuacji demograficznej analizę oparto na następujących wskaźnikach:

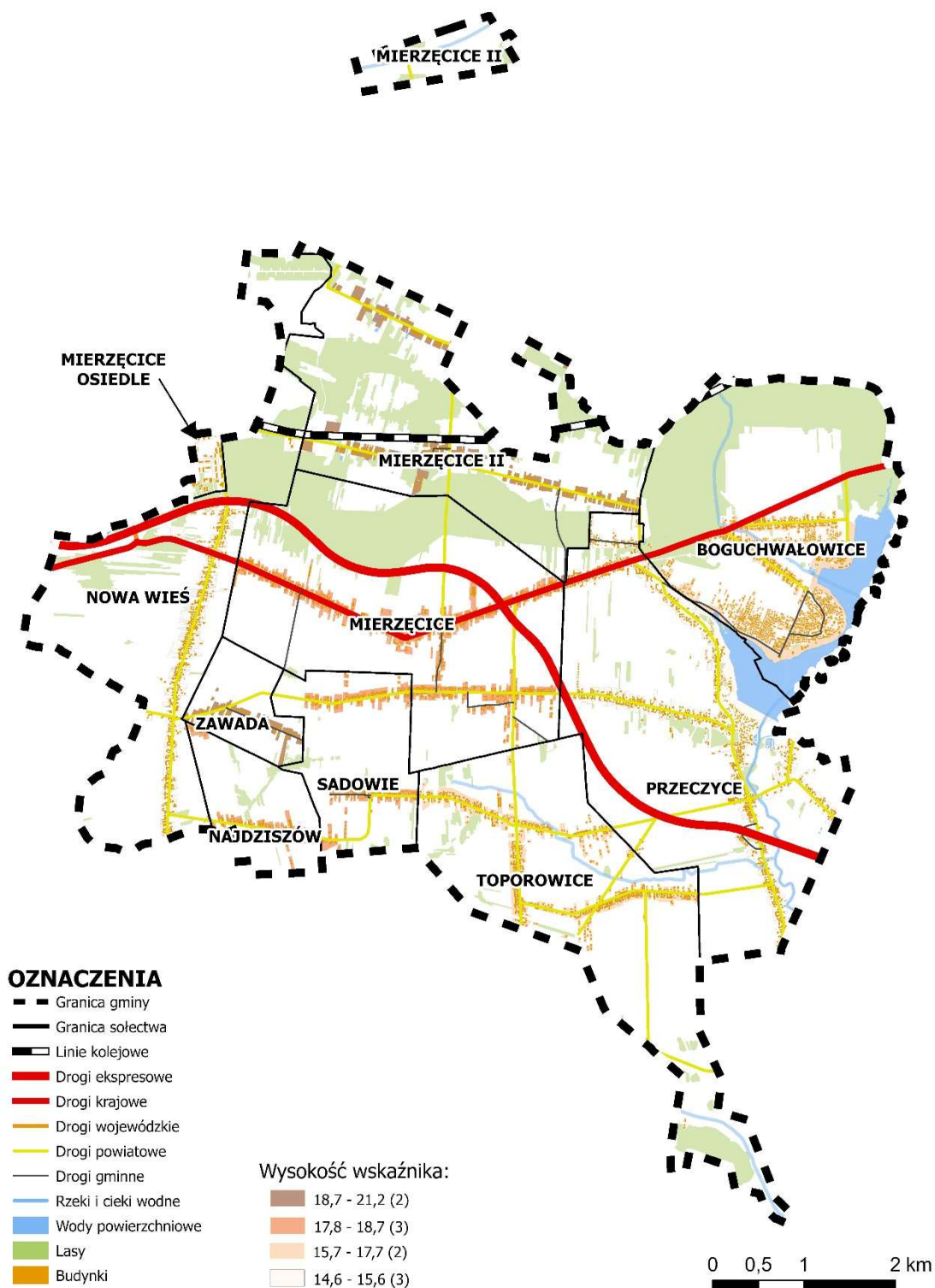
- W1: Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru
- W2: Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

W1: Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Wskaźnik W1 informuje o liczbie osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców, przekształconą do postaci destymulanty, tak aby wyższe wartości oznaczały mniej korzystną sytuację demograficzną. Najlepszą sytuację, czyli relatywnie największą liczbę dzieci w stosunku do średniej, odnotowano w Mierzęcicach II (–1,75), Zawadzie (–1,19) i Mierzęcicach (–0,45), natomiast najbardziej niekorzystna występuje w Nowej Wsi (1,53), Mierzęcicach Osiedle (1,18) i Przeczycach (1,07), gdzie liczba dzieci jest wyraźnie niższa od średniej gminnej. Pozostałe jednostki plasują się blisko średniej, z wartościami w zakresie od –0,46 do 0,36, co wskazuje na względną równowagę demograficzną. Ogólnie sytuacja demograficzna w zakresie liczby osób w wieku przedprodukcyjnym jest zróżnicowana, z wyraźnymi przewagami w niektórych jednostkach analitycznych i deficytem w innych, co może mieć znaczenie przy planowaniu polityki prorodzinnej i lokalnej infrastruktury dla dzieci.

**Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Mierzęcice w 2024 r.
w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru**

Rycina 4. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k).

DEMOGRAFIA – W1				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika.	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi stymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik wymagał przekształcenia
1	Mierzęcice	18,6	0,45	-0,45
2	Mierzęcice II	21,2	1,75	-1,75
3	Mierzęcice Osiedle	15,4	-1,18	1,18
4	Przeczyce	15,6	-1,07	1,07
5	Boguchwałowice	17,0	-0,36	0,36
6	Toporowice	17,7	-0,01	0,01
7	Nowa Wieś	14,7	-1,53	1,53
8	Sadowie	18,3	0,28	-0,28
9	Najdziszów	18,7	0,46	-0,46
10	Zawada	20,1	1,19	-1,19

Tabela 5. Zestawienie liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec grudnia 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

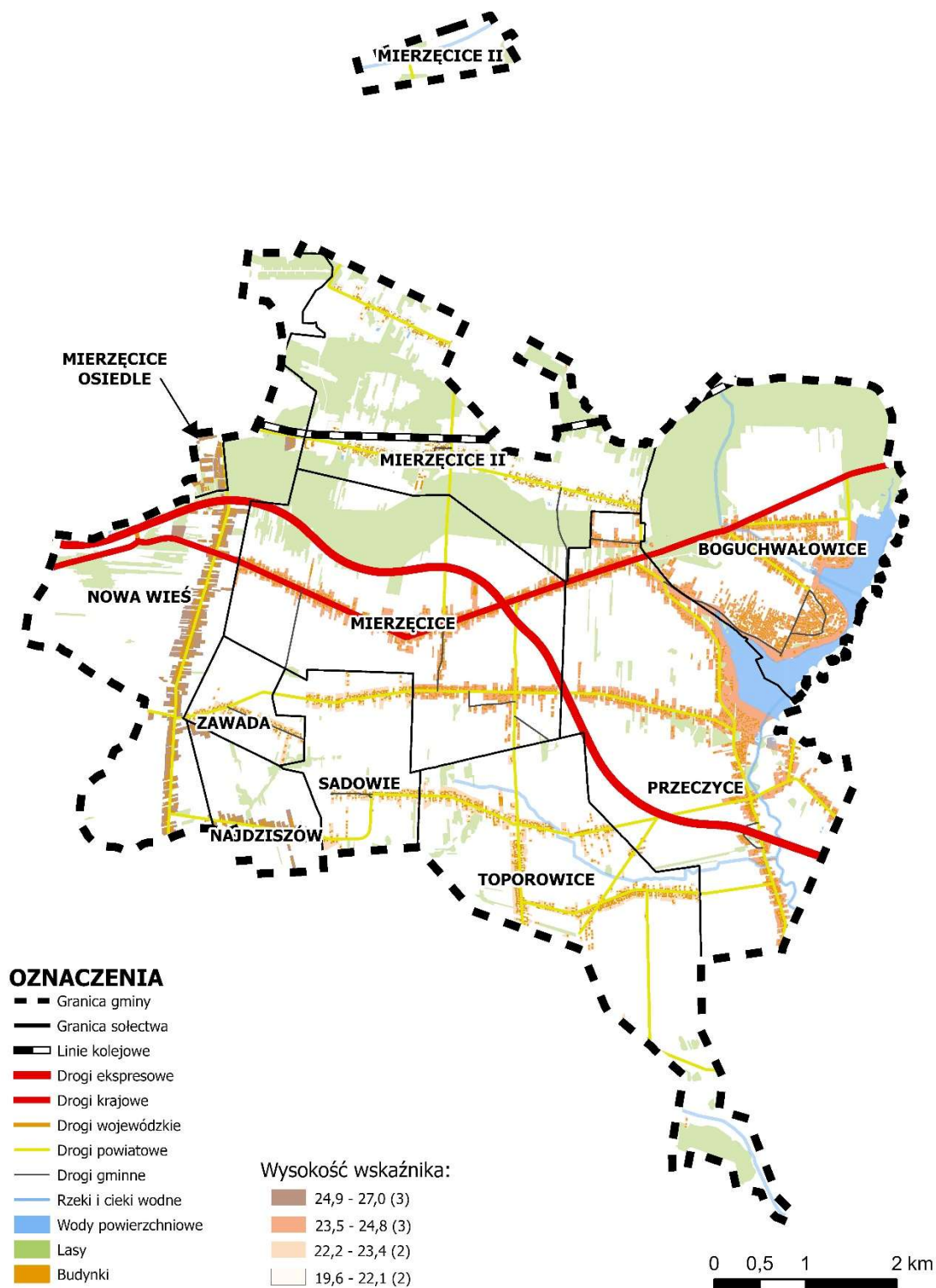
W2: Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Analiza danych dotyczących liczby osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (wskaźnik W2) w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Mierzęcice wskazuje na wyraźne zróżnicowanie struktury ludności starszej. Najniższy udział osób w wieku poprodukcyjnym występuje w Mierzęcicach II i wynosi 19,6 osoby na 100 mieszkańców, co po przekształceniu wskaźnika daje wartość znormalizowaną -1,94. Również relatywnie korzystną sytuację odnotowuje się w jednostkach analitycznych Zawada (-0,80), Toporowice (-0,74), Sadowie (-0,67) oraz Boguchwałowice (-0,18).

Najmniej korzystne wartości odnotowano w jednostkach analitycznych Najdziszów (1,33), Nowa Wieś (1,16) oraz Mierzęcice Osiedle (1,07), co wskazuje na relatywnie wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Wartości powyżej zera wystąpiły również w jednostkach analitycznych Przeczyce (0,39) oraz Mierzęcice (0,38).

**Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie Mierzęcice w 2024 r.
w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru**

Rycina 5. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k).

Ponieważ wskaźnik W2 jest destymulantą, wyższe wartości w przeliczeniu na 100 mieszkańców oznaczają większe obciążenie dla lokalnych zasobów społecznych i usług opiekuńczych. Jednostki analityczne o wysokim udziale ludności poprodukcyjnej, jak Najdziszów, Nowa Wieś i Mierzęcice Osiedle, będą wymagały w przyszłości większego wsparcia w zakresie opieki zdrowotnej, dostępności usług społecznych oraz działań integrujących osoby starsze. Natomiast jednostki analityczne z niższym wskaźnikiem, np. Mierzęcice II, mogą wykazywać większą dynamikę populacji w wieku produkcyjnym, co potencjalnie sprzyja lokalnej aktywności gospodarczej.

Ogólnie można stwierdzić, że Gmina Mierzęcice charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą demograficzną w kontekście osób w wieku poprodukcyjnym, co wymaga elastycznego podejścia w planowaniu polityki lokalnej, uwzględniającego zarówno starzejącą się populację, jak i jednostki analityczne o stosunkowo młodszej strukturze demograficznej.

DEMOGRAFIA – W2				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	24,8	-0,41	0,38
2	Mierzęcice II	19,6	-1,48	-1,94
3	Mierzęcice Osiedle	26,4	-0,90	1,07
4	Przeczyce	24,8	0,75	0,39
5	Boguchwałowice	23,6	-0,48	-0,18
6	Toporowice	22,3	-0,78	-0,74
7	Nowa Wieś	26,6	1,00	1,16
8	Sadowie	22,5	1,98	-0,67
9	Najdziszów	26,9	0,06	1,33
10	Zawada	22,2	-0,73	-0,80

Tabela 6. Zestawienie liczby osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY - DEMOGRAFIA

W obszarze „Demografia” wyodrębniono 2 wskaźniki. Nie wyznaczono kluczowych wskaźników w tym obszarze, a wzór do wyznaczenia wskaźnika syntetycznego prezentuje się następująco:

$$\text{Wskaźnik syntetyczny} = W1 * 0,5 + W2 * 0,5$$

DEMOGRAFIA – WSKAŹNIK SYNTETYCZNY				
L.p.	Jednostka analityczna	W1	W2	Wartość wskaźnika syntetycznego - demografia
1	Mierzęcice	-0,45	0,38	-0,04
2	Mierzęcice II	-1,75	-1,94	-1,85
3	Mierzęcice Osiedle	1,18	1,07	1,13
4	Przeczyce	1,07	0,39	0,73
5	Boguchwałowice	0,36	-0,18	0,09
6	Toporowice	0,01	-0,74	-0,36
7	Nowa Wieś	1,53	1,16	1,35
8	Sadowie	-0,28	-0,67	-0,48
9	Najdziszów	-0,46	1,33	0,43
10	Zawada	-1,19	-0,80	-1,00

Tabela 7. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru „demografia”. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

Wskaźnik syntetyczny demografii został obliczony na podstawie przekształconych wskaźników W1 i W2, przy czym wszystkie wskaźniki mają charakter destymulanty, co oznacza, że wyższe wartości wskazują na mniej korzystną sytuację demograficzną. Najkorzystniejszą sytuację odnotowano w Mierzęcicach II (–1,85) i Zawadzie (–1,00), gdzie zarówno liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, jak i poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców plasuje się poniżej średniej gminnej, co oznacza relatywnie lepszą strukturę demograficzną. Natomiast najbardziej niekorzystna sytuacja występuje w Nowej Wsi (1,35), Mierzęcicach Osiedle (1,13) i Przeczycach (0,73), gdzie liczba dzieci jest niższa, a liczba osób starszych wyższa od średniej gminnej. W pozostałych jednostkach analitycznych wskaźnik syntetyczny przyjmuje wartości bliskie zeru lub niewielkie dodatnie lub ujemne, co wskazuje na względną równowagę demograficzną. Analiza syntetyczna pokazuje, że sytuacja demograficzna jest zróżnicowana w poszczególnych jednostkach analitycznych, z wyraźnymi

obszarami korzystnymi i mniej korzystnymi, co może mieć znaczenie przy planowaniu polityki prorodzinnej i działań wspierających aktywność osób starszych.

6.2 Ubóstwo

W celu oceny negatywnych zjawisk społecznych w zakresie ubóstwa analizę oparto na następujących wskaźnikach:

- W3: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru
- W4: Liczba osób pobierających zasiłki stałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru
- W5: Liczba osób pobierających zasiłki okresowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

W3: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

W Gminie Mierzęcice wskaźnik ubóstwa (W3) pokazuje zróżnicowaną sytuację społeczną poszczególnych jednostek analitycznych pod względem liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Najniższe wskaźniki odnotowano w Sadowiu, Najdżiszowie oraz Zawadzie, gdzie nie odnotowano w ogóle osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa, co znajduje odzwierciedlenie w niskich, ujemnych wartościach znormalizowanego wskaźnika (-1,29). Natomiast najwyższy poziom ubóstwa występuje w Toporowicach (0,72 osoby na 100 mieszkańców), co daje najwyższą wartość wskaźnika znormalizowanego (1,67), wskazując na stosunkowo trudną sytuację materialną mieszkańców tej jednostki analitycznej.

UBÓSTWO – W3				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika.	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,16	-0,62	-0,62
2	Mierzęcice II	0,44	0,52	0,52
3	Mierzęcice Osiedle	0,41	0,39	0,39
4	Przeczyce	0,48	0,68	0,68
5	Boguchwałowice	0,55	0,96	0,96
6	Toporowice	0,72	1,67	1,67
7	Nowa Wieś	0,38	0,26	0,26
8	Sadowie	0,00	-1,29	-1,29
9	Najdziszów	0,00	-1,29	-1,29
10	Zawada	0,00	-1,29	-1,29

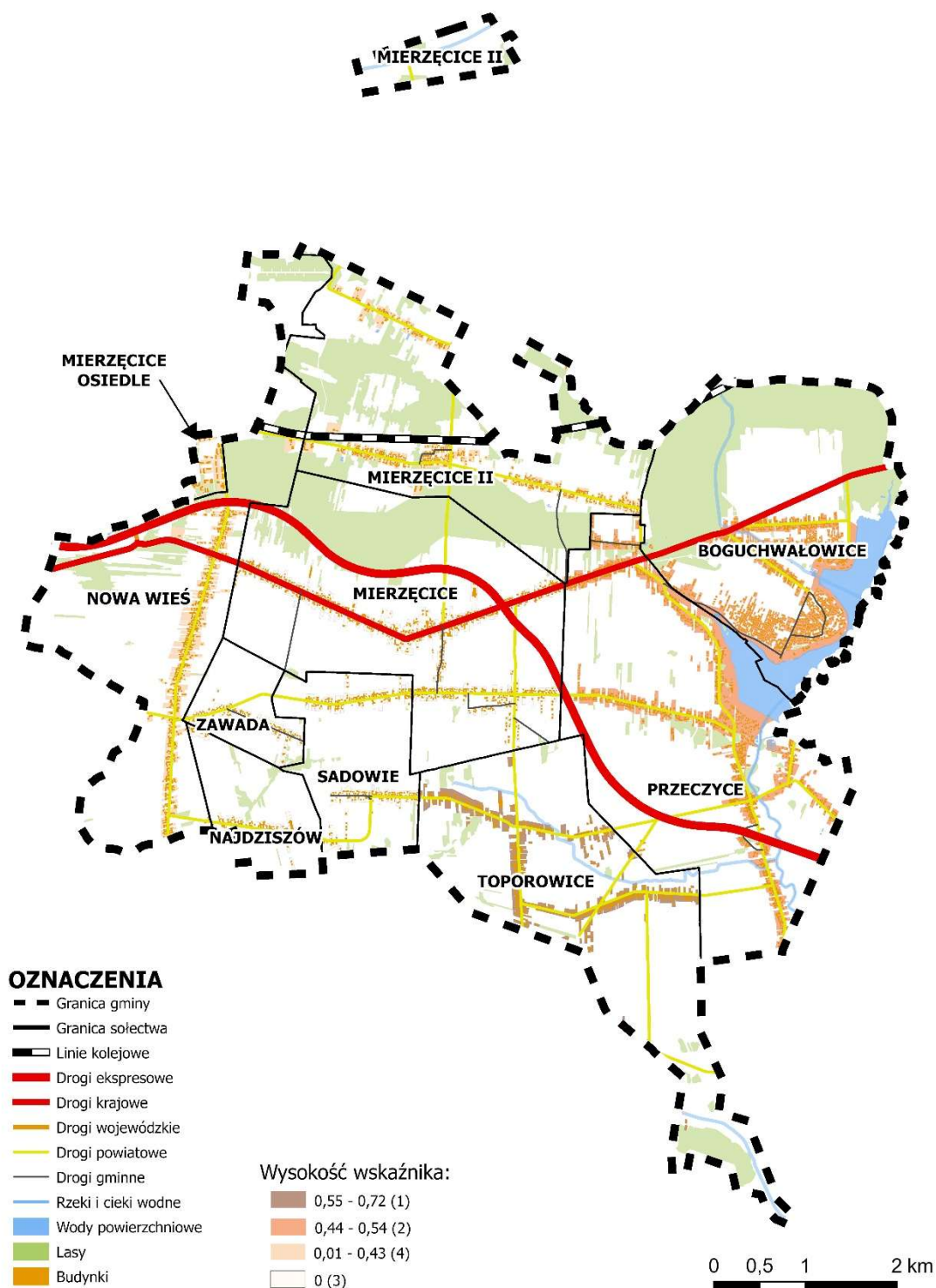
Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.

Wysokie wskaźniki, choć nieco niższe niż w Toporowicach, obserwuje się również w Boguchwałowicach (0,55; wskaźnik 0,96) oraz Przeczycach (0,48; wskaźnik 0,68), co sugeruje, że w tych jednostkach analitycznych również część mieszkańców wymaga wsparcia socjalnego. Pozostałe jednostki analityczne, takie jak Mierzęcice, Mierzęcice II, Mierzęcice Osiedle czy Nowa Wieś, mają umiarkowane wskaźniki, co wskazuje na średni poziom ubóstwa w tych częściach Gminy.

Analiza ta pokazuje, że problem ubóstwa w Gminie Mierzęcice nie jest jednolity – występuje wyraźne zróżnicowanie między jednostkami analitycznymi, przy czym niektóre z nich są całkowicie wolne od osób korzystających z pomocy w tym zakresie, podczas gdy w innych problem ten jest wyraźnie widoczny.

**Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa
w Gminie Mierzęcice w 2024 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru**

Rycina 6. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k).

W4: Liczba osób pobierających zasiłki stałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

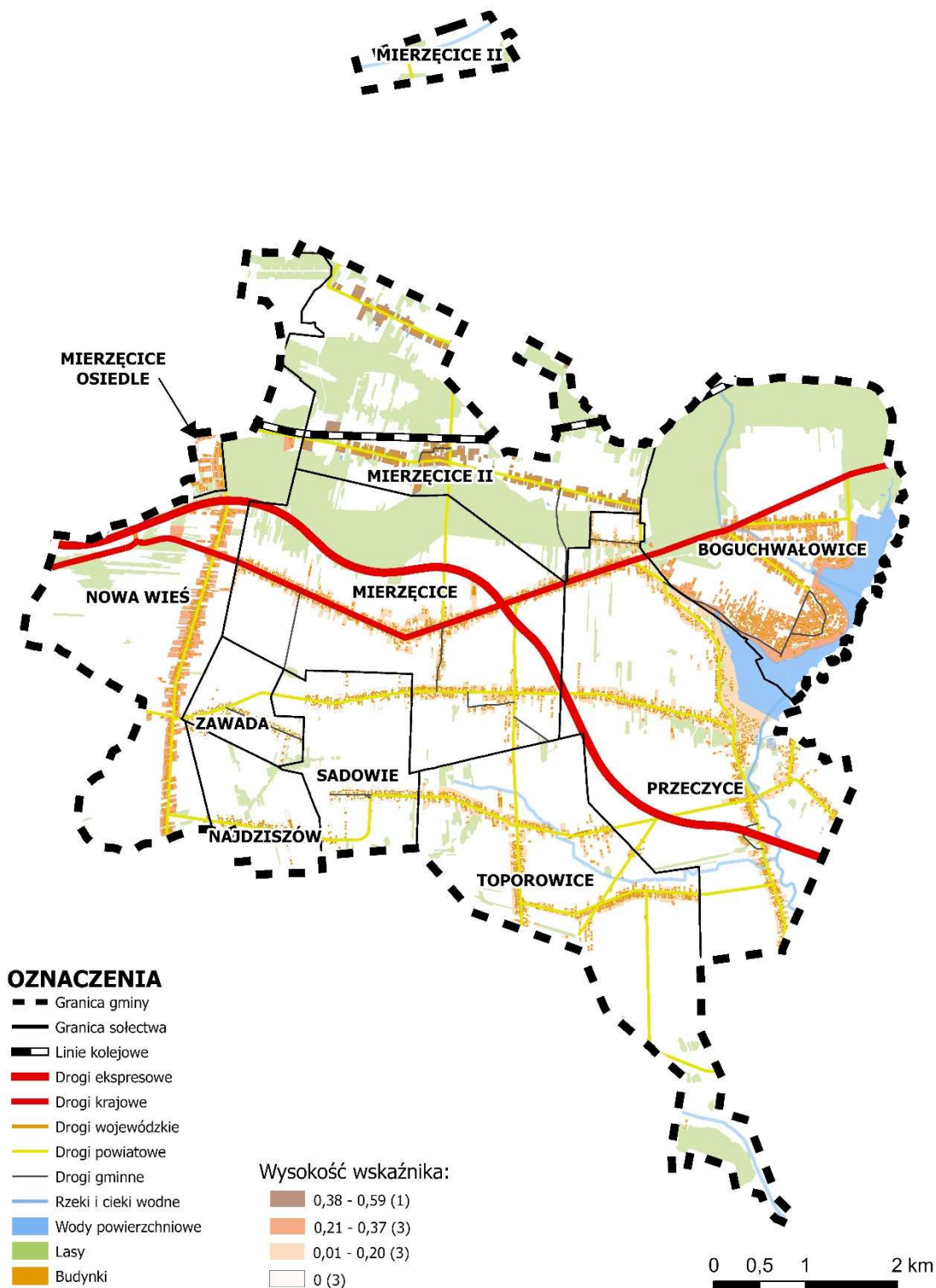
W Gminie Mierzęcice wskaźnik ubóstwa w kontekście korzystania z zasiłku stałego (W4) pokazuje wyraźne zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi jednostkami analitycznymi, co wskazuje na nierównomierny rozkład tego problemu w Gminie. Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w Sadowiu, Najdżiszowie oraz Zawadzie, gdzie nie zarejestrowano żadnych osób pobierających zasiłki stałe. Znormalizowany wskaźnik dla tych jednostek analitycznych wynosi -1,19, co wskazuje na bardzo niski poziom udzielanej pomocy w tej formie i relatywnie korzystną sytuację socjalną mieszkańców tych jednostek.

UBÓSTWO – W4				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki stałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,16	-0,28	-0,28
2	Mierzęcice II	0,59	2,08	2,08
3	Mierzęcice Osiedle	0,27	0,33	0,33
4	Przeczyce	0,20	-0,05	-0,05
5	Boguchwałowice	0,33	0,64	0,64
6	Toporowice	0,20	-0,05	-0,05
7	Nowa Wieś	0,38	0,91	0,91
8	Sadowie	0,00	-1,19	-1,19
9	Najdżiszów	0,00	-1,19	-1,19
10	Zawada	0,00	-1,19	-1,19

Tabela 9. Liczba osób pobierających zasiłki stałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.

**Liczba osób pobierających zasiłki stałe w Gminie Mierzęcice w 2024 r.
w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru**

Rycina 7. Liczba osób pobierających zasiłki stałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Z kolei najwyższe wartości wskaźnika występują w Mierzęcicach II, gdzie liczba osób pobierających zasiłek stały wynosi 0,59 na 100 mieszkańców, a wskaźnik znormalizowany osiąga wartość 2,08. Tak wysoki wynik wskazuje, że w tej jednostce analitycznej problem ubóstwa w formie potrzeby wsparcia finansowego jest najbardziej dotkliwy i znacząco przewyższa średnią dla Gminy. Umiarkowane wskaźniki zaobserwowano w Nowej Wsi (0,38; 0,91), Boguchwałowicach (0,33; 0,64), Mierzęcicach Osiedle (0,27; 0,33) oraz w samych Mierzęcicach (0,16; -0,28). W tych jednostkach korzystanie z zasiłku stałego jest widoczne, lecz nie stanowi jeszcze tak poważnego problemu jak w Mierzęcicach II.

Pozostałe jednostki analityczne, w tym Przeczyce i Toporowice, mają wartości wskaźnika bliskie zeru (-0,05), co świadczy o niewielkim znaczeniu zasiłków stałych w strukturze społecznej tych jednostek. Analiza pokazuje wyraźny kontrast pomiędzy jednostkami analitycznymi, gdzie problem ubóstwa jest marginalny, a tymi, w których jest on bardziej nasilony. Wysoka wartość wskaźnika w Mierzęcicach II oraz stosunkowo wysokie w Nowej Wsi mogą wskazywać na potrzebę wprowadzenia dodatkowych programów wsparcia społecznego w tych jednostkach. Jednocześnie bardzo niskie wskaźniki w Sadowiu, Najdyszowie i Zawadzie pokazują, że niektóre obszary Gminy cechuje stabilna sytuacja socjalna mieszkańców i minimalne zapotrzebowanie na pomoc w formie zasiłku stałego.

Całość analizy sugeruje, że problem ubóstwa w Gminie Mierzęcice nie jest równomiernie rozłożony – koncentruje się głównie w Mierzęcicach II i w mniejszym stopniu w Nowej Wsi, natomiast pozostałe jednostki analityczne cechuje relatywnie niska liczba osób wymagających wsparcia finansowego z tytułu ubóstwa.

W5: Liczba osób pobierających zasiłki okresowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Analiza wskaźnika ubóstwa w Gminie Mierzęcice, uwzględniająca korzystanie z zasiłku okresowego (W5), pokazuje znaczące zróżnicowanie sytuacji socjalnej pomiędzy poszczególnymi jednostkami analitycznymi. Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w Toporowicach, Sadowiu oraz Zawadzie, gdzie liczba osób pobierających zasiłek okresowy wynosi 0,00 na 100 mieszkańców, a znormalizowany wskaźnik osiąga -0,95. Tak niska wartość świadczy o minimalnym nasileniu problemu ubóstwa w formie zasiłku okresowego i wskazuje na korzystną sytuację materialną mieszkańców tych jednostek analitycznych.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

Nieco wyższe, lecz nadal niskie wartości wskaźnika występują w Mierzęcicach (-0,42), Mierzęcicach Osiedle (-0,07), Przeczycach (-0,07), Nowej Wsi (-0,14) oraz Mierzęcicach II (0,00). W tych jednostkach analitycznych z zasiłku okresowego korzysta stosunkowo niewielka liczba mieszkańców, co wskazuje na umiarkowaną potrzebę wsparcia finansowego w tej formie.

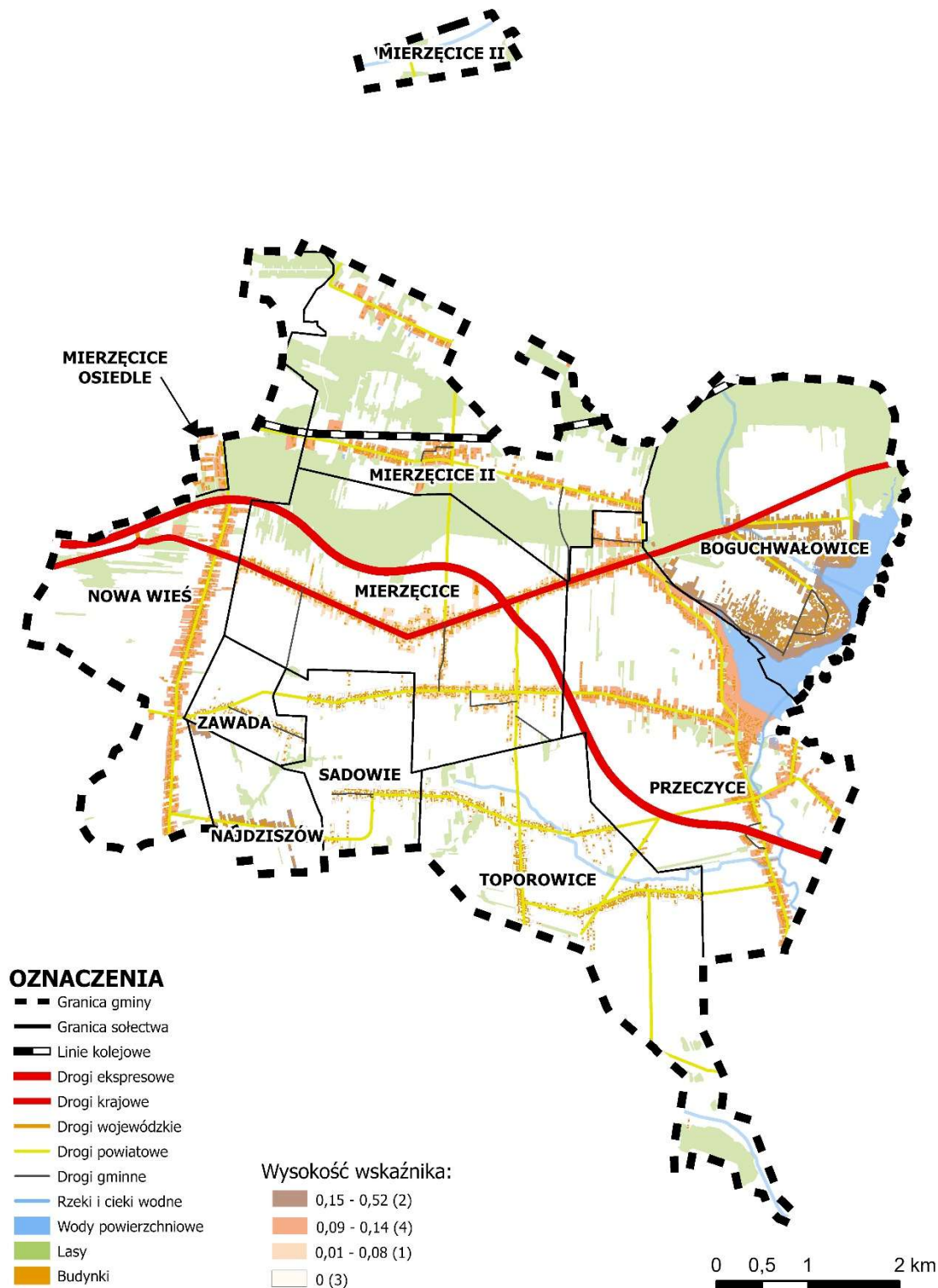
Wyraźnie wyższe wartości wskaźnika obserwujemy w Boguchwałowicach (1,16) oraz przede wszystkim w Najdziszowie (2,40), gdzie liczba osób korzystających z zasiłku okresowego jest najwyższa w Gminie – 0,52 na 100 mieszkańców. Tak wysoka wartość znormalizowanego wskaźnika wskazuje na poważny problem pomocy w tej formie i sugeruje, że mieszkańcy Najdziszowa w największym stopniu wymagają tymczasowego wsparcia finansowego.

UBÓSTWO – W5				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłek okresowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,08	-0,42	-0,42
2	Mierzęcice II	0,15	0,00	0,00
3	Mierzęcice Osiedle	0,14	-0,07	-0,07
4	Przeczycze	0,14	-0,07	-0,07
5	Boguchwałowice	0,33	1,16	1,16
6	Toporowice	0,00	-0,95	-0,95
7	Nowa Wieś	0,13	-0,14	-0,14
8	Sadowie	0,00	-0,95	-0,95
9	Najdziszów	0,52	2,40	2,40
10	Zawada	0,00	-0,95	-0,95

Tabela 10. Liczba osób pobierających zasiłek okresowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

**Liczba osób pobierających zasiłki okresowe w Gminie Mierzęcice w 2024 r.
w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru**

Rycina 8. Liczba osób pobierających zasiłki okresowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k

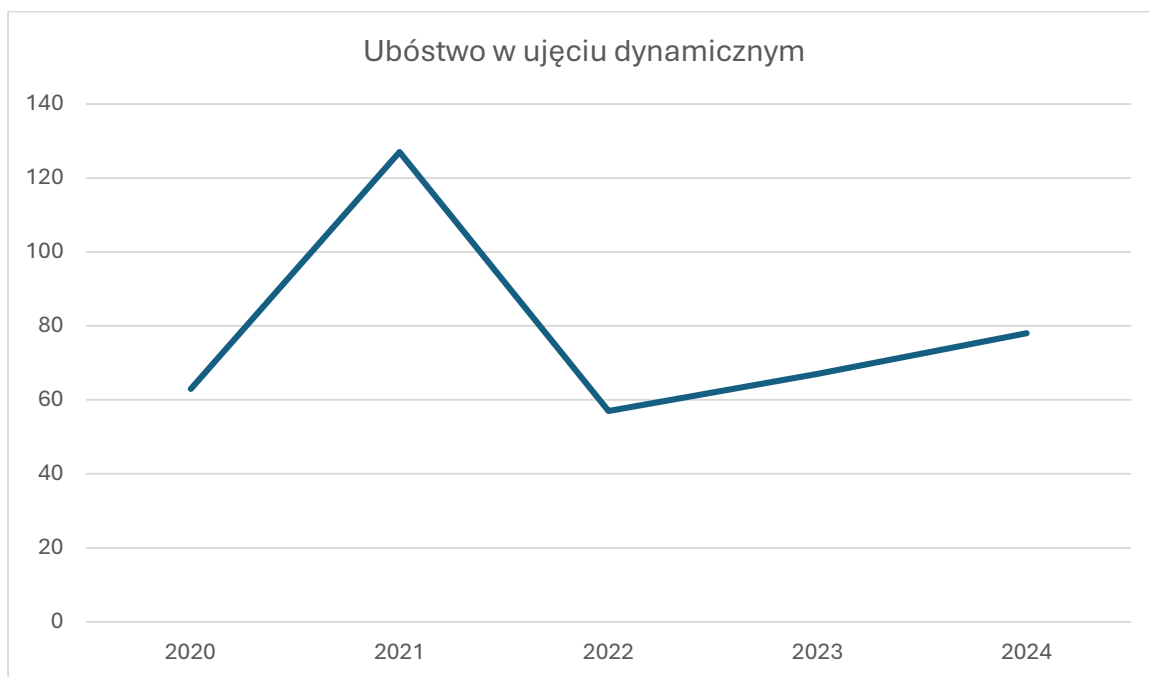
Analiza pokazuje, że problem ubóstwa w Gminie Mierzęcice w zakresie zasiłku okresowego nie jest równomiernie rozłożony. Większość jednostek analitycznych charakteryzuje się niskim lub minimalnym poziomem korzystania z tego rodzaju pomocy, co wskazuje na relatywnie stabilną sytuację materialną mieszkańców. Wyraźne wyjątki stanowią Boguchwałowice i Najdyszów, gdzie liczba beneficjentów zasiłku okresowego jest znacząco wyższa niż średnia gminna.

Sytuacja ta może sugerować konieczność ukierunkowania programów wsparcia socjalnego w Gminie na konkretne jednostki analityczne, w których potrzeba tymczasowej pomocy finansowej jest największa, przy jednoczesnym utrzymaniu ogólnie stabilnej polityki wsparcia w pozostałych jednostkach analitycznych.

Ubóstwo w ujęciu dynamicznym – analiza lat 2020–2024

Warto przeanalizować trendy dotyczące korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie, aby na przestrzeni lat zobaczyć, jak zmienia się skala potrzeb społecznych. Analiza danych dotyczących liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Gminie Mierzęcice w latach 2020–2024 wskazuje na znaczne wahania tego wskaźnika.

W 2020 roku liczba takich gospodarstw wynosiła 63, po czym w 2021 roku nastąpił gwałtowny wzrost do 127, co stanowi ponad dwukrotny skok i może świadczyć o nasileniu problemów społeczno-ekonomicznych lub zmianach w kryteriach przyznawania pomocy. W kolejnych latach liczba gospodarstw korzystających z pomocy społecznej spadła do 57 w 2022 roku, co może oznaczać częściową poprawę sytuacji lub skuteczność działań wsparcia. Jednak od 2023 roku obserwujemy ponowny wzrost – do 67 gospodarstw w 2023 roku i dalej do 78 w 2024 roku, co sugeruje utrzymujące się wyzwania społeczne i możliwe nasilenie potrzeb w Gminie.

Wykres 4. Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2020-2024. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Ogólnie można stwierdzić, że pomimo zmienności, liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w 2024 roku jest wyższa niż na początku analizowanego okresu, co wskazuje na konieczność kontynuowania i ewentualnego zwiększenia działań wsparcia społecznego oraz monitorowania sytuacji ekonomicznej mieszkańców Gminy.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY - UBÓSTWO

W obszarze „Ubóstwo” wyodrębniono 3 wskaźniki. 2 wskaźniki w tym obszarze, czyli liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (W3) oraz liczba osób pobierających zasiłki stałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (W4) zostały wskazane jako kluczowe, czyli ich wartość podczas obliczenia wskaźnika syntetycznego została podwojona. Wzór do wyznaczenia wskaźnika syntetycznego prezentuje się następująco:

$$\text{Wskaźnik syntetyczny} = W3 * 2/5 + W4 * 2/5 + W5 * 1/5$$

Wszystkie wskaźniki mają charakter destymulanty, co oznacza, że im niższe ich wartości, tym korzystniejsza sytuacja socjalna. Wskaźnik syntetyczny to średnia wartość trzech wskaźników cząstkowych, dająca ogólną ocenę poziomu ubóstwa w danej jednostce analitycznej.

UBÓSTWO					
L.p.	Jednostka analityczna	W3	W4	W5	Wskaźnik syntetyczny
1	Mierzęcice	-0,62	-0,28	-0,42	-0,44
2	Mierzęcice II	0,52	2,08	0,00	1,04
3	Mierzęcice Osiedle	0,39	0,33	-0,07	0,27
4	Przeczyce	0,68	-0,05	-0,07	0,24
5	Boguchwałowice	0,96	0,64	1,16	0,87
6	Toporowice	1,67	-0,05	-0,95	0,46
7	Nowa Wieś	0,26	0,91	-0,14	0,44
8	Sadowie	-1,29	-1,19	-0,95	-1,18
9	Najdziszów	-1,29	-1,19	2,40	-0,51
10	Zawada	-1,29	-1,19	-0,95	-1,18

Tabela 11. Znormalizowane wartości wskaźników dla obszaru „Ubóstwo” ze sfery społecznej oraz wskaźnik syntetyczny. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.

Analiza wskaźnika syntetycznego dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Mierzęcice pokazuje wyraźne zróżnicowanie. Najgorszą sytuację obserwuje się w Mierzęcicach II (1,04) oraz Boguchwałowicach (0,87), gdzie dodatnie wartości W3 i W4 oraz W5 podnoszą wskaźnik syntetyczny, sygnalizując niekorzystne tendencje w analizowanych obszarach. W przypadku Mierzęcic II wysoka wartość W4 (2,08) w dużym stopniu wpływa na pogorszenie sytuacji, podczas gdy w Boguchwałowicach dodatnie wartości wszystkich komponentów również przyczyniają się do wysokiego wskaźnika.

Jednostki analityczne takie jak Toporowice (0,46), Nowa Wieś (0,44), Mierzęcice Osiedle (0,27) i Przeczyce (0,24) charakteryzują się umiarkowanie wysokimi wskaźnikami syntetycznymi. Choć sytuacja w tych jednostkach analitycznych nie jest tak krytyczna jak w Boguchwałowicach czy Mierzęcicach II, dodatnie wartości W3 i W4 wskazują na umiarkowane zagrożenia w analizowanych aspektach.

Najlepszą sytuację mają z kolei jednostki analityczne o najniższych wartościach wskaźnika, czyli Sadowie (-1,18) i Zawada (-1,18). Tu zarówno W3, jak i W4 przyjmują wyraźnie ujemne wartości, co skutkuje niskim wskaźnikiem syntetycznym i sygnalizuje korzystne tendencje w badanych obszarach. Podobnie w Najdyszowie (-0,51) i Mierzęcicach (-0,44) dodatnia wartość W5 częściowo podnosi wskaźnik, lecz ogólnie sytuacja pozostaje lepsza niż w jednostkach analitycznych o wysokich dodatnich wskaźnikach.

Podsumowując, analiza syntetyczna wskazuje, że najgorszą sytuację mają Mierzęcice II i Boguchwałowice, natomiast najkorzystniejszą – Sadowie, Zawada i częściowo Najdyszów, gdzie niski wskaźnik syntetyczny sygnalizuje stabilną lub korzystną sytuację. Pozostałe jednostki analityczne wykazują wartości średnie, co wskazuje na umiarkowaną sytuację wymagającą monitorowania.

6.3 Zdrowie i problemy społeczne

W celu oceny negatywnych zjawisk społecznych w zakresie zdrowia i problemów społecznych analizę oparto na następujących wskaźnikach:

- W6: Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru
- W7: Liczba osób korzystających ze świadczeń z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru
- W8: Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych ze względu na alkoholizm i narkomanię w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru
- W9: Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru
- W10: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru
- W11: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

- W12: Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

W6: Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Wskaźnik W6, dotyczący liczby osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców, pozwala ocenić skalę problemów społecznych w poszczególnych jednostkach analitycznych. Ponieważ wskaźnik jest destymulantą, niższe wartości oznaczają lepszą sytuację społeczną.

ZDROWIE I PROBLEMY SPOŁECZNE – W6				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,41	0,07	0,07
2	Mierzęcice II	0,59	0,51	0,51
3	Mierzęcice Osiedle	1,22	2,09	2,09
4	Przeczyce	0,20	-0,44	-0,44
5	Boguchwałowice	0,87	1,22	1,22
6	Toporowice	0,51	0,33	0,33
7	Nowa Wieś	0,00	-0,94	-0,94
8	Sadowie	0,00	-0,94	-0,94
9	Najdziszów	0,00	-0,94	-0,94
10	Zawada	0,00	-0,94	-0,94

Tabela 12. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k

**Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu bezradności
w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego
w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru**

Rycina 9. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Analiza danych wskazuje, że najkorzystniejsza sytuacja występuje w czterech jednostkach analitycznych: Nowa Wieś, Sadowie, Najdyszów oraz Zawada, gdzie odnotowano wartość wskaźnika równą 0,00, co po przeliczeniu daje wynik -0,94. Oznacza to, że w tych jednostkach nie zarejestrowano osób korzystających ze świadczeń z tego powodu. Może to świadczyć o stabilnej sytuacji rodzin, odpowiednich kompetencjach opiekuńczo-wychowawczych oraz braku poważnych problemów w prowadzeniu gospodarstw domowych.

Nieco gorsza sytuacja występuje w Przeczycach, gdzie wskaźnik wynosi 0,20 (wartość znormalizowana: -0,44). Choć nie jest to poziom alarmujący, pojawiają się tam pojedyncze przypadki problemów opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wymagających wsparcia socjalnego.

W grupie jednostek analitycznych o umiarkowanym natężeniu problemów społecznych znajdują się Mierzęcice (0,41), Toporowice (0,51) oraz Mierzęcice II (0,59). W tych przypadkach wartości dodatnie wskaźników wskazują na zauważalne, choć nadal stosunkowo małe, zapotrzebowanie na świadczenia wynikające z bezradności w prowadzeniu domu czy sprawowaniu opieki nad dziećmi. Wskazuje to na obecność pewnych trudności w części rodzin, ale nie ma tu mowy o skali znacznie odbiegającej od średnich dla gmin wiejskich.

Najbardziej niekorzystna sytuacja występuje w Boguchwałowicach oraz w Mierzęcicach Osiedle. W Boguchwałowicach wskaźnik wynosi 0,87, co przekłada się na wartość znormalizowaną 1,22, a więc sygnalizuje wyższy poziom problemów. Najwyższe obciążenie pojawia się natomiast w Mierzęcicach Osiedle, gdzie wskaźnik osiągnął 1,22, a wartość znormalizowana aż 2,09. Wskazuje to na największą koncentrację problemów społecznych związanych z bezradnością w codziennym funkcjonowaniu rodzin, co może sugerować potrzebę zwiększenia działań pomocowych i profilaktycznych w tej części Gminy.

Podsumowując, sytuacja w Gminie jest zróżnicowana: większość jednostek analitycznych cechuje niski lub zerowy poziom problemów związanych z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, natomiast wyraźnie większe potrzeby w tym zakresie pojawiają się w Mierzęcicach Osiedlu i Boguchwałowicach, co powinno być sygnałem dla służb społecznych do intensyfikacji wsparcia w tych obszarach.

W7: Liczba osób korzystających ze świadczeń z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

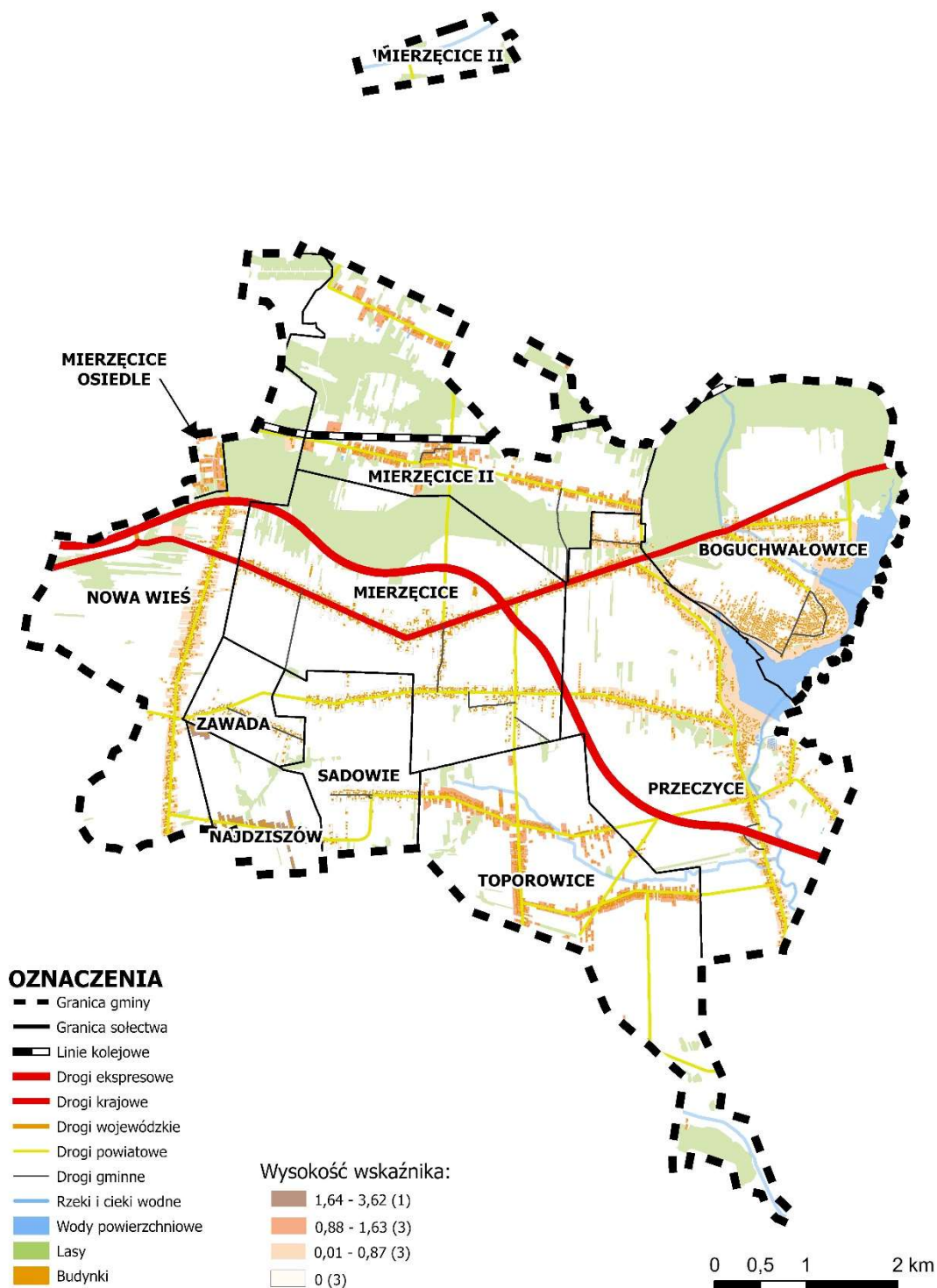
Wskaźnik W7, odnoszący się do liczby osób korzystających ze świadczeń socjalnych z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców, jest destymulantą, co oznacza, że im niższa wartość wskaźnika, tym lepsza sytuacja społeczna i zdrowotna danej jednostki analitycznej. Analiza danych pokazuje wyraźne zróżnicowanie poziomu potrzeb wynikających z niepełnosprawności w poszczególnych częściach Gminy.

ZDROWIE I PROBLEMY SPOŁECZNE – W7				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,24	-0,79	-0,79
2	Mierzęcice II	1,17	0,13	0,13
3	Mierzęcice Osiedle	1,36	0,32	0,32
4	Przeczyce	0,61	-0,42	-0,42
5	Boguchwałowice	0,87	-0,17	-0,17
6	Toporowice	1,64	0,59	0,59
7	Nowa Wieś	0,88	-0,16	-0,16
8	Sadowie	0,00	-1,03	-1,03
9	Najdziszów	3,63	2,56	2,56
10	Zawada	0,00	-1,03	-1,03

Tabela 13. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.

Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Rycina 10. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Najkorzystniejsza sytuacja występuje w Sadowiu i Zawadzie, gdzie wskaźnik osiąga wartość 0,00, a po normalizacji wynosi -1,03. Oznacza to brak osób korzystających ze świadczeń z tytułu niepełnosprawności, co może wskazywać na relatywnie dobrą kondycję zdrowotną mieszkańców lub niskie zapotrzebowanie na tego typu wsparcie instytucjonalne. Bardzo niskie wartości odnotowano również w Mierzęcicach (0,24) oraz Przeczycach (0,61), co przekłada się na korzystne wartości znormalizowane, odpowiednio -0,79 i -0,42. Wskazuje to na stosunkowo niewielką liczbę osób wymagających wsparcia z powodu niepełnosprawności.

Średni poziom wskaźnika notują takie jednostki analityczne jak Boguchwałowice (0,87), Nowa Wieś (0,88) oraz Mierzęcice II (1,17). Wartości znormalizowane mieszczą się tu w przedziale od -0,17 do 0,13, co świadczy o umiarkowanym zapotrzebowaniu na pomoc związaną z niepełnosprawnością. Są to jednostki analityczne, w których sytuacja nie odbiega znacząco od przeciętnej, choć skala problemu jest wyraźnie większa niż w Sadowiu czy Zawadzie.

Większe obciążenie występuje w Mierzęcicach Osiedlu (1,36; znormalizowane 0,32), a jeszcze wyraźniej w Toporowicach (1,64; znormalizowane 0,59). Wskaźniki te wskazują na zwiększoną liczbę mieszkańców potrzebujących wsparcia związanego z niepełnosprawnością.

Najbardziej niekorzystna sytuacja występuje w Najdziszowie, gdzie wskaźnik wynosi 3,63, a jego wartość znormalizowana osiąga 2,56, co znacząco odbiega od pozostałych jednostek analitycznych. Tak wysoka wartość wskazuje na największą koncentrację problemów zdrowotnych i społecznych związanych z niepełnosprawnością oraz bardzo duże zapotrzebowanie na świadczenia socjalne w tym zakresie.

Podsumowując, sytuacja w Gminie jest zróżnicowana: większość jednostek analitycznych osiąga niskie lub umiarkowane wartości wskaźnika, co świadczy o stosunkowo korzystnej sytuacji zdrowotnej, natomiast jeden obszar – Najdziszów – wymaga szczególnej uwagi i działań wspierających ze strony instytucji pomocowych.

W8: Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych ze względu na alkoholizm i narkomanie

Wskaźnik W8, dotyczący liczby osób korzystających ze świadczeń socjalnych z powodu alkoholizmu i narkomanii w przeliczeniu na 100 mieszkańców, jest destymulantą, co oznacza,

że niższe wartości świadczą o lepszej sytuacji społecznej danej jednostki analitycznej. Analiza danych pokazuje bardzo silne zróżnicowanie między jednostkami analitycznymi, lecz w większości przypadków poziom problemów uzależnień jest zerowy lub minimalny.

Zdecydowana większość jednostek analitycznych – Mierzęcice, Mierzęcice Osiedle, Przeczyce, Toporowice, Nowa Wieś, Sadowie, Najdziszów oraz Zawada – osiąga wskaźnik równy 0,00, a znormalizowana wartość we wszystkich tych przypadkach wynosi -0,41. Taki wynik oznacza brak osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu uzależnień. Może to świadczyć o rzeczywiście niskiej skali problemu lub o tym, że osoby dotknięte uzależnieniami nie korzystają z formalnego wsparcia instytucjonalnego. Niezależnie od przyczyny, wartości te sugerują stabilną sytuację społeczną w większości obszarów Gminy, bez oznak nasilonych problemów związanych z alkoholizmem czy narkomanią.

ZDROWIE I PROBLEMY SPOŁECZNE – W8				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych ze względu na alkoholizm i narkomanię w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,00	-0,41	-0,41
2	Mierzęcice II	0,15	0,34	0,34
3	Mierzęcice Osiedle	0,00	-0,41	-0,41
4	Przeczyce	0,00	-0,41	-0,41
5	Boguchwałowice	0,65	2,92	2,92
6	Toporowice	0,00	-0,41	-0,41
7	Nowa Wieś	0,00	-0,41	-0,41
8	Sadowie	0,00	-0,41	-0,41
9	Najdziszów	0,00	-0,41	-0,41
10	Zawada	0,00	-0,41	-0,41

Tabela 14. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych ze względu na alkoholizm i narkomanię w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.

Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych ze względu na alkoholizm i narkomanię w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Rycina 11. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych ze względu na alkoholizm i narkomanię w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Nieco odmiennie prezentuje się sytuacja w Mierzęcicach II, gdzie wskaźnik wynosi 0,15, a jego wartość znormalizowana to 0,34. Wynik jest niski, jednak wskazuje na pojedyncze przypadki korzystania ze świadczeń socjalnych związanych z uzależnieniami. Można go uznać za sygnał występowania problemów, które jednak nie osiągają dużej skali.

Najbardziej niekorzystna sytuacja występuje w Boguchwałowicach, gdzie wskaźnik osiąga wartość 0,65, a jego znormalizowana forma to aż 2,92 – zdecydowanie najwyższa w całej Gminie. Wynik ten wskazuje na wyraźnie większe natężenie problemów związanych z uzależnieniami, co może oznaczać zarówno większą liczbę osób zmagających się z alkoholizmem lub narkomanią, jak i większą skłonność mieszkańców do korzystania z pomocy instytucjonalnej. Jest to jedyna jednostka analityczna, która wyraźnie odbiega od pozostałych i wymaga szczególnej uwagi służb społecznych oraz podjęcia działań profilaktycznych i wspierających.

W9: Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Wskaźnik W9, dotyczący liczby rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców, jest destymulantą, co oznacza, że niższe wartości wskazują na lepszą sytuację społeczną i niższe natężenie zjawiska przemocy domowej. Analiza danych pokazuje duże zróżnicowanie między jednostkami analitycznymi, przy czym większość z nich wykazuje bardzo niskie wartości wskaźnika.

Najkorzystniejsza sytuacja występuje w Mierzęcicach II, Boguchwałowicach, Sadowiu, Najdyszowie oraz Zawadzie, gdzie wartość wskaźnika wynosi 0,00, a znormalizowany wynik to -0,81. Brak odnotowanych przypadków wszczęcia procedury Niebieskiej Karty może oznaczać rzeczywisty brak zgłoszeń związanych z przemocą domową lub niewystarczające ujawnianie takich zdarzeń w rodzinach. Niezależnie od przyczyny, wskaźniki sugerują relatywnie stabilną sytuację społeczno-rodzinną w tych obszarach.

Nieco wyższe wartości pojawiają się w Przeczycach (0,14; 0,05) oraz Mierzęcicach (0,16; 0,22), gdzie odnotowuje się pojedyncze przypadki uruchomienia procedury Niebieskiej Karty. Wskazuje to na incydentalne zgłoszenia przemocy domowej, które jednak nie przybierają charakteru nasilonego zjawiska. Podobnie sytuacja wygląda w Toporowicach,

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

gdzie wskaźnik wynosi 0,20, a jego znormalizowana wartość osiąga 0,49, co wskazuje na nieco wyższe, choć nadal umiarkowane natężenie problemu.

Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w Gminie Mierzęcice w 2024 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Rycina 12. Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Bardziej niepokojące dane dotyczą Mierzęcic Osiedla, gdzie wskaźnik uzyskuje wartość 0,27, a jego znormalizowana forma wynosi 0,91. Jest to wyraźnie wyższy wynik niż w większości jednostek analitycznych, co sugeruje większe natężenie problemów rodzinnych wymagających interwencji.

ZDROWIE I PROBLEMY SPOŁECZNE – W9				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,16	0,22	0,22
2	Mierzęcice II	0,00	-0,81	-0,81
3	Mierzęcice Osiedle	0,27	0,91	0,91
4	Przeczyce	0,14	0,05	0,05
5	Boguchwałowice	0,00	-0,81	-0,81
6	Toporowice	0,20	0,49	0,49
7	Nowa Wieś	0,50	2,37	2,37
8	Sadowie	0,00	-0,81	-0,81
9	Najdziszów	0,00	-0,81	-0,81
10	Zawada	0,00	-0,81	-0,81

Tabela 15. Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.

Najwyższa wartość wskaźnika występuje w Nowej Wsi, gdzie znormalizowany wskaźnik osiąga 2,37 – zdecydowanie najwyższy w całej analizowanej grupie. Oznacza to, że w Nowej Wsi zjawisko przemocy domowej jest najbardziej nasilone i może wskazywać na istotne problemy społeczne, wymagające pogłębionej diagnozy oraz działań profilaktycznych, interwencyjnych i wspierających rodziny.

Podsumowując, sytuacja w zakresie występowania przemocy domowej w Gminie Mierzęcice jest zróżnicowana. W większości jednostek analitycznych występują wartości zerowe lub bardzo niskie, jednak wyraźnie negatywnie wyróżnia się Nowa Wieś oraz w mniejszym stopniu Mierzęcice Osiedle. Wyniki te wskazują na konieczność skoncentrowania działań pomocowych właśnie w tych obszarach.

W10: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Wskaźnik W10, dotyczący liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w przeliczeniu na 100 mieszkańców, stanowi destymulantę, co oznacza, że im niższa jego wartość, tym korzystniejsza sytuacja społeczna w danej jednostce analitycznej. Analiza danych pokazuje, że problem bezdomności w Gminie Mierzęcice występuje jedynie w nielicznych lokalizacjach, a w większości jednostek analitycznych wskaźnik pozostaje na poziomie zerowym.

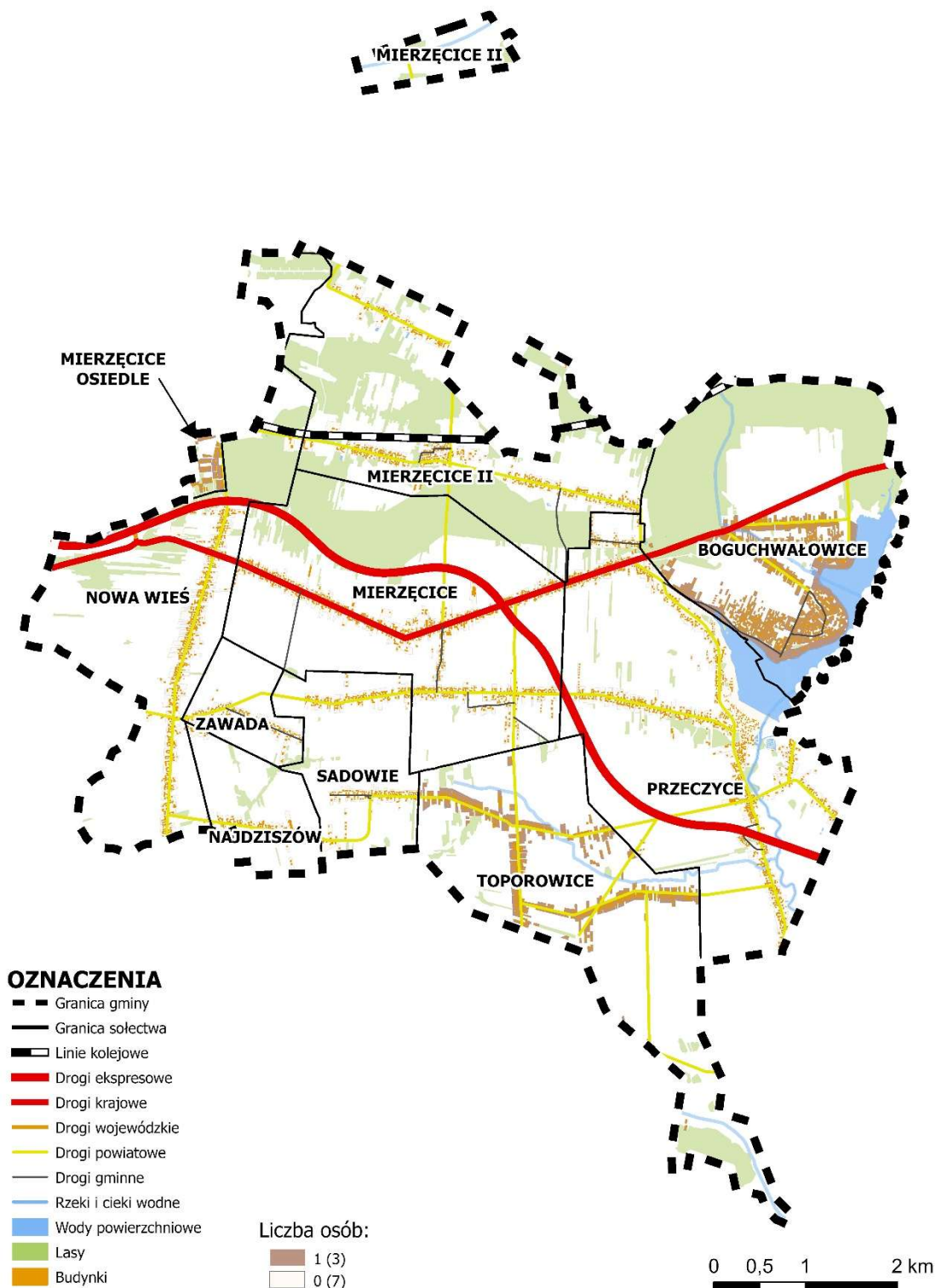
Najkorzystniejszą sytuację obserwuje się w Mierzęcicach, Mierzęcicach II, Przeczytach, Nowej Wsi, Sadowiu, Najdżiszowie oraz Zawadzie, gdzie wskaźnik przyjmuje wartość 0,00, a jego znormalizowana wartość to -0,65. Brak osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności może świadczyć o stabilnych warunkach mieszkaniowych oraz skutecznych działaniach pomocowych, które zapobiegają pojawianiu się tego zjawiska. Możliwe jest również, że w tych jednostkach analitycznych bezdomność występuje sporadycznie lub pozostaje nieujawniona, jednak ogólny obraz wskazuje na bardzo korzystną sytuację.

Zjawisko bezdomności pojawia się natomiast w trzech jednostkach analitycznych. Najwyższe nasilenie występuje w Mierzęcicach Osiedlu, gdzie wskaźnik wynosi 0,14, a znormalizowana wartość osiąga 1,89, co czyni tę jednostkę analityczną zdecydowanie najbardziej obciążoną problemem bezdomności w skali Gminy. Może to wynikać z większej koncentracji zabudowy wielorodzinnej, większej liczby osób o niższym poziomie zabezpieczenia socjalnego lub innych lokalnych czynników strukturalnych sprzyjających kumulacji problemów społecznych.

Nieco niższe, choć nadal wyraźnie podwyższone wartości zanotowano w Boguchwałowicach (0,11; 1,39) oraz Toporowicach (0,10; 1,26). Wskazuje to na istnienie pojedynczych przypadków bezdomności, które jednak wyróżniają te jednostki analityczne na tle pozostałych. Choć skala zjawiska jest niewielka, wartości wskaźnika pozostają zauważalnie wyższe niż w większości obszarów Gminy, co może sygnalizować potrzebę monitorowania sytuacji i wdrażania działań profilaktycznych.

**Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności
w Gminie Mierzęcice w 2024 r. wg obszaru**

Rycina 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

ZDROWIE I PROBLEMY SPOŁECZNE – W10				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,00	-0,65	-0,65
2	Mierzęcice II	0,00	-0,65	-0,65
3	Mierzęcice Osiedle	0,14	1,89	1,89
4	Przeczyce	0,00	-0,65	-0,65
5	Boguchwałowice	0,11	1,39	1,39
6	Toporowice	0,10	1,26	1,26
7	Nowa Wieś	0,00	-0,65	-0,65
8	Sadowie	0,00	-0,65	-0,65
9	Najdziszów	0,00	-0,65	-0,65
10	Zawada	0,00	-0,65	-0,65

Tabela 16. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.

Podsumowując, problem bezdomności w Gminie Mierzęcice jest generalnie marginalny, jednak wyraźnie koncentruje się w Mierzęcicach Osiedlu, a w mniejszym stopniu także w Boguchwałowicach i Toporowicach. Wyniki wskazują na konieczność ukierunkowania działań pomocowych przede wszystkim na te lokalizacje, przy jednoczesnym utrzymaniu dobrych praktyk w pozostałych jednostkach analitycznych, gdzie wskaźnik utrzymuje się na poziomie zerowym.

W11: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Wskaźnik W11, przedstawiający liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców, jest destymulantą, co oznacza, że niższe wartości świadczą o lepszej sytuacji zdrowotno-społecznej danej jednostki analitycznej. Analiza ukazuje zróżnicowany poziom obciążenia problemami zdrowotnymi w obrębie Gminy Mierzęcice, od jednostek analitycznych o bardzo korzystnych wynikach po te z wyraźnie podwyższonym udziałem osób długotrwale chorych.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Mierzęcice w 2024 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Rycina 14. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

ZDROWIE I PROBLEMY SPOŁECZNE – W11				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,33	-1,43	-1,43
2	Mierzęcice II	1,46	0,60	0,60
3	Mierzęcice Osiedle	1,49	0,66	0,66
4	Przeczyce	0,88	-0,43	-0,43
5	Boguchwałowice	1,53	0,71	0,71
6	Toporowice	1,64	0,91	0,91
7	Nowa Wieś	0,88	-0,44	-0,44
8	Sadowie	0,46	-1,18	-1,18
9	Najdziszów	2,07	1,69	1,69
10	Zawada	0,52	-1,09	-1,09

Tabela 17. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.

Najkorzystniejszą sytuację odnotowano w Mierzęcicach, gdzie wskaźnik wynosi jedynie 0,33, a znormalizowana wartość to -1,43, będąca najniższą wśród wszystkich jednostek analitycznych. Oznacza to, że na tym obszarze liczba osób wymagających wsparcia z tytułu ciężkiej lub przewlekłej choroby jest relatywnie najmniejsza, co może świadczyć o dobrej dostępności opieki zdrowotnej, korzystnych warunkach życia lub strukturze demograficznej sprzyjającej niższemu obciążeniu chorobami przewlekłymi. Bardzo dobre wyniki obserwuje się także w Sadowiu (0,46; -1,18), Zawadzie (0,52; -1,09) oraz w mniejszym stopniu w Przeczycach (0,88; -0,43) i Nowej Wsi (0,88; -0,44).

Średni poziom obciążenia długotrwałą chorobą obserwuje się w jednostkach analitycznych, gdzie wartości oscylują w okolicach zera lub nieznacznie je przekraczają. Dotyczy to np. Mierzęcic II (1,46; 0,60) i Mierzęcic Osiedla (1,49; 0,66). Choć wskaźniki te są wyraźnie wyższe niż w jednostkach analitycznych o najlepszej sytuacji, nie wskazują jeszcze na skrajnie negatywne zjawiska, ale sygnalizują już zauważalną grupę mieszkańców wymagających wsparcia w związku z ciężką lub przewlekłą chorobą.

Najbardziej niekorzystna sytuacja występuje w Najdziszowie, gdzie wskaźnik osiąga wartość 2,07, a znormalizowany rezultat to aż 1,69 – najwyższy w całej Gminie. Oznacza to duże skoncentrowanie problemów zdrowotnych w tej jednostce analitycznej, co może wynikać z czynników takich jak struktura wieku mieszkańców, gorszy dostęp do usług medycznych, trudniejsze warunki socjoekonomiczne lub inne lokalne uwarunkowania. Podwyższone wartości notuje się również w Toporowicach (1,64; 0,91) oraz Boguchwałowicach (1,53; 0,71), co świadczy o większym udziale osób przewlekle chorych w tych społecznościach.

Podsumowując, analiza wskaźnika W11 pokazuje wyraźne zróżnicowanie pomiędzy jednostkami analitycznymi. Najmniejsze potrzeby w zakresie wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby mają Mierzęcice, Sadowie i Zawada, natomiast największym obciążeniem charakteryzują się Najdziszów, Toporowice i Boguchwałowice. Wyniki mogą stanowić ważną wskazówkę dla planowania lokalnych działań zdrowotnych i społecznych, szczególnie pod kątem kierowania wsparcia do obszarów o najwyższych wartościach wskaźnika.

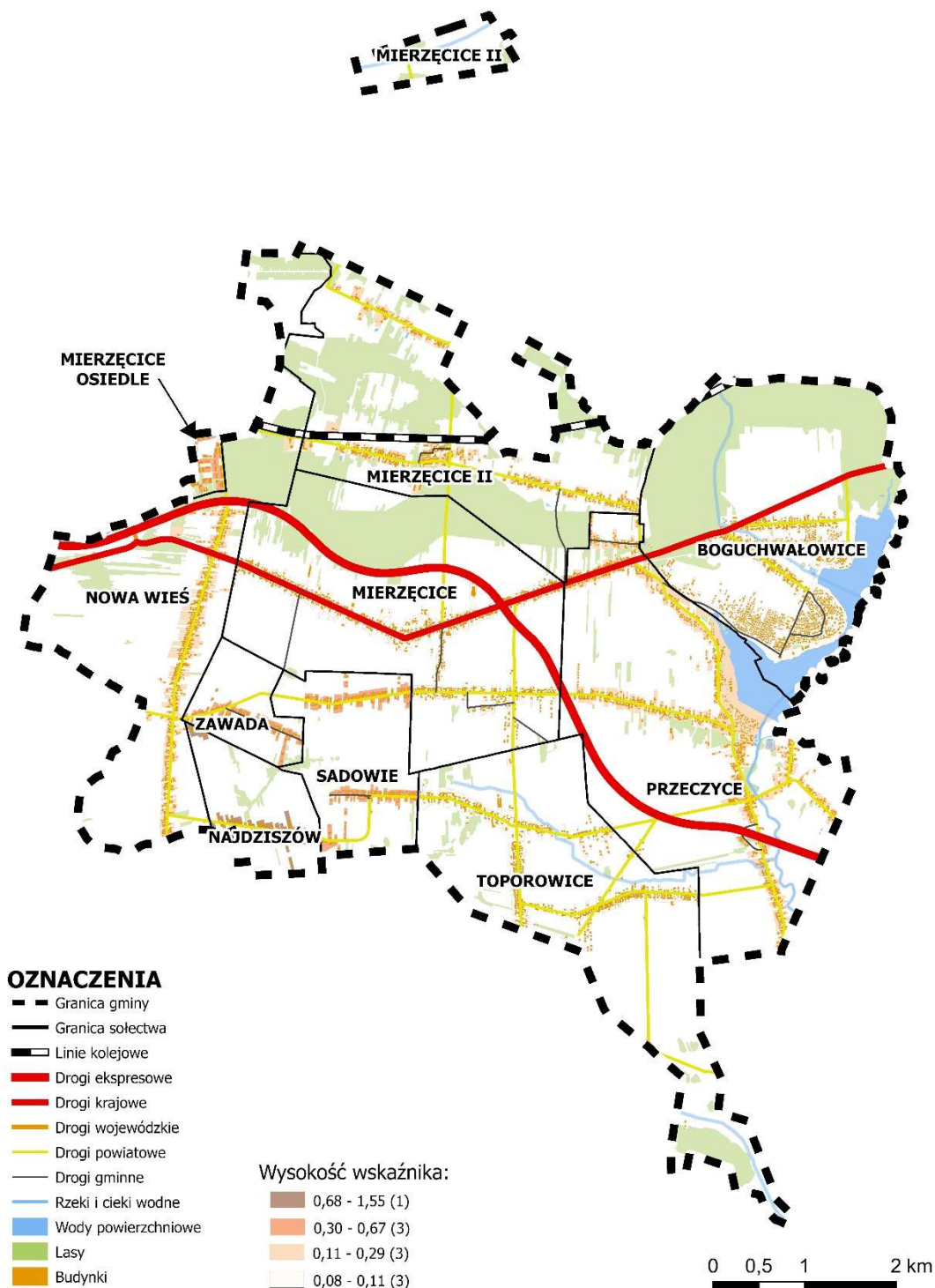
W12: Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców
obszaru

Wskaźnik W12, obrazujący liczbę osób objętych usługami opiekuńczymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców, jest destymulantą, dlatego niższe wartości świadczą o lepszej sytuacji społeczno-zdrowotnej danej jednostki analitycznej. Analiza danych pokazuje znaczące różnice pomiędzy poszczególnymi obszarami Gminy Mierzęcice w zakresie zapotrzebowania na opiekę środowiskową, co odzwierciedla zarówno potrzeby zdrowotne, jak i strukturę demograficzną poszczególnych społeczności.

Najkorzystniejsza sytuacja widoczna jest w kilku jednostkach analitycznych, gdzie udział osób objętych usługami opiekuńczymi jest bardzo niski. Do grupy tej należą przede wszystkim Mierzęcice (0,08; -0,82), Toporowice (0,10; -0,77) oraz Boguchwałowice (0,11; -0,75). Wartości te należą do najniższych w całej Gminie, co oznacza, że w tych jednostkach analitycznych potrzeby w zakresie wsparcia opiekuńczego są minimalne.

**Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w Gminie Mierzęcice w 2024 r.
w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru**

Rycina 15. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Niewiele wyższe, ale nadal korzystne wartości obserwuje się w Przeczycach (0,20; -0,53) oraz Nowej Wsi (0,25; -0,42). Oznacza to umiarkowane potrzeby w zakresie usług opiekuńczych, jednak nadal wskazujące na stosunkowo dobrą sytuację społeczną tych obszarów. W podobnym zakresie mieści się również wynik Mierzęcic II (0,29; -0,31), choć sygnalizuje on już nieco większe zapotrzebowanie na opiekę środowiskową.

Wyraźnie wyższe potrzeby w tym zakresie widoczne są w Zawadzie (0,52; 0,21) oraz Sadowiu (0,46; 0,09). Są to jednostki analityczne, w których skala korzystania z usług opiekuńczych jest zauważalnie większa niż w większości Gminy. Wskazuje to na obciążenie problemami zdrowotnymi lub strukturą demograficzną tej społeczności wymagającej takiej pomocy.

ZDROWIE I PROBLEMY SPOŁECZNE – W12				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,08	-0,82	-0,82
2	Mierzęcice II	0,29	-0,31	-0,31
3	Mierzęcice Osiedle	0,68	0,60	0,60
4	Przeczycze	0,20	-0,53	-0,53
5	Boguchwałowice	0,11	-0,75	-0,75
6	Toporowice	0,10	-0,77	-0,77
7	Nowa Wieś	0,25	-0,42	-0,42
8	Sadowie	0,46	0,09	0,09
9	Najdziszów	1,55	2,69	2,69
10	Zawada	0,52	0,21	0,21

Tabela 18. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.

Najtrudniejszą sytuację odnotowuje się jednoznacznie w Najdziszowie, gdzie wskaźnik osiąga najwyższą wartość – 1,55, a znormalizowany wynik to aż 2,69. Oznacza to, że w tej jednostce analitycznej zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze jest wielokrotnie wyższe niż w pozostałych jednostkach. Może to wynikać z koncentracji osób starszych, niepełnosprawnych lub przewlekle chorych.

Podsumowując, analiza wskazuje na wyraźne zróżnicowanie potrzeb opiekuńczych w Gminie Mierzęcice. Najlepszą sytuacją wyróżniają się Mierzęcice, Toporowice i Boguchwałowice, natomiast szczególnego wsparcia wymagają mieszkańcy Najdżiszowa, a w mniejszym stopniu również Zawady i Sadowia. Wyniki te podkreślają konieczność zróżnicowanego planowania działań opiekuńczych i zdrowotnych, dostosowanych do lokalnych potrzeb poszczególnych jednostek analitycznych.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY – ZDROWIE I PROBLEMY SPOŁECZNE

W obszarze „Zdrowie i problemy społeczne” wyodrębniono 7 wskaźników. Jako wskaźnik kluczowy określono bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, a jako marginalny problem bezdomność. Wzór do wyznaczenia wskaźnika syntetycznego prezentuje się następująco:

$$\text{Wskaźnik syntetyczny} = W6 * 2/7 + W7 * 1/14 + W8 * 1/7 + W9 * 1/7 + W10 * 1/14 + W11 * 1/7 + W12 * 1/7$$

ZDROWIE I PROBLEMY SPOŁECZNE									
L.p.	Jednostka analityczna	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	Wskaźnik syntetyczny
1	Mierzęcice	0,07	-0,79	-0,41	0,22	-0,65	-1,43	-0,82	-0,43
2	Mierzęcice II	0,51	0,13	0,34	-0,81	-0,65	0,60	-0,31	0,08
3	Mierzęcice Osiedle	2,09	0,32	-0,41	0,91	1,89	0,66	0,60	1,01
4	Przeczyce	-0,44	-0,42	-0,41	0,05	-0,65	-0,43	-0,53	-0,39
5	Boguchwałowice	1,22	-0,17	2,92	-0,81	1,39	0,71	-0,75	0,73
6	Toporowice	0,33	0,59	-0,41	0,49	1,26	0,91	-0,77	0,26
7	Nowa Wieś	-0,94	-0,16	-0,41	2,37	-0,65	-0,44	-0,42	-0,17
8	Sadowie	-0,94	-1,03	-0,41	-0,81	-0,65	-1,18	0,09	-0,72
9	Najdżiszów	-0,94	2,56	-0,41	-0,81	-0,65	1,69	2,69	0,32
10	Zawada	-0,94	-1,03	-0,41	-0,81	-0,65	-1,09	0,21	-0,69

Tabela 19. Znormalizowane wartości wskaźników dla obszaru „Zdrowie i problemy społeczne” ze sfery społecznej oraz wskaźnik syntetyczny. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.

Analiza wskaźników syntetycznych dotyczących zdrowia i problemów społecznych pokazuje wyraźne zróżnicowanie sytuacji w poszczególnych jednostkach analitycznych. Najwyższy poziom negatywnych zjawisk odnotowano w Mierzęcicach Osiedle (1,01), co wskazuje na występowanie licznych problemów społecznych, w tym dużą liczbę osób korzystających z pomocy socjalnej oraz objętych procedurą Niebieskiej Karty. Wysoki wskaźnik obserwuje się również w Boguchwałowicach (0,73), gdzie szczególnie istotny jest udział osób korzystających ze świadczeń z powodu alkoholizmu i narkomanii oraz z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Mierzęcice (−0,43) oraz Toporowice (0,26) plasują się w grupie jednostek analitycznych o umiarkowanym poziomie problemów społecznych, z relatywnie niewielkim, ale zauważalnym odsetkiem mieszkańców wymagających wsparcia socjalnego i opiekuńczego.

Jednostki analityczne takie jak Przeczyce (−0,39), Nowa Wieś (−0,17), Zawada (−0,69) oraz Sadowie (−0,72) charakteryzują się niskim poziomem problemów społecznych. W Najdżiszowie (0,32) obserwuje się mieszany obraz: niektóre wskaźniki, takie jak liczba osób korzystających ze świadczeń z powodu niepełnosprawności i osób korzystających z pomocy z powodu ciężkiej choroby, są wysokie, podczas gdy inne pozostają niskie.

Podsumowując, jednostki analityczne można podzielić na trzy grupy: obszary o wysokim poziomie problemów społecznych wymagające działań profilaktycznych i wsparcia (Mierzęcice Osiedle, Boguchwałowice), jednostki analityczne o umiarkowanym poziomie problemów, gdzie wsparcie może być ukierunkowane na wybrane grupy mieszkańców (Mierzęcice, Toporowice, Najdżiszów), oraz obszary o niskim poziomie problemów społecznych, charakteryzujące się stosunkowo dobrym stanem zdrowia i ograniczoną potrzebą świadczeń socjalnych (Przeczyce, Nowa Wieś, Zawada, Sadowie). Szczególną uwagę należy zwrócić na wsparcie osób z niepełnosprawnością, osób długotrwale chorych oraz rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty, co może przyczynić się do poprawy jakości życia i bezpieczeństwa społecznego w Gminie.

6.4 Przestępczość i bezpieczeństwo

W celu oceny negatywnych zjawisk społecznych w zakresie przestępczości i bezpieczeństwa analizę oparto na następujących wskaźnikach:

- W13: Liczba interwencji policji związanych ze spożywaniem alkoholu w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru,
- W14: Liczba zgłaszanych kradzieży oraz włamań w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru,
- W15: Liczba interwencji policji związanych z przemocą domową w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru,
- W16: Liczba dokonywanych przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru,
- W17: Miejsca najczęściej zgłaszanych problemów zagrożenia poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru,
- W18: Liczba przestępstw/wykroczeń dokonywanych przez nieletnich w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru,
- W19: Liczba zgłoszeń/interwencji dotyczących niszczenia mienia publicznego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru.

W13: Liczba interwencji policji związanych ze spożywaniem alkoholu w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Wskaźnik W13, odnoszący się do liczby interwencji policji związanych ze spożywaniem alkoholu w przeliczeniu na 100 mieszkańców, jest destymulantą, co oznacza, że niższe wartości wskazują na lepszą sytuację pod względem bezpieczeństwa publicznego. Analiza danych dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Mierzęcice pokazuje wyraźne zróżnicowanie w zakresie tego zjawiska.

Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w Boguchwałowicach (4,14; 1,60), co wskazuje na największą częstotliwość interwencji policyjnych związanych z alkoholem w tej jednostce analitycznej. Wysokie natężenie problemu obserwuje się także w Przeczycach (3,47; 1,10), Mierzęcicach Osiedlu (3,40; 1,04) oraz w Mierzęcicach (3,25; 0,94), gdzie liczba interwencji również jest stosunkowo duża, co sugeruje większe występowanie zdarzeń wymagających reakcji służb.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

Z kolei najniższe wartości wskaźnika występują w Sadowiu (0,46; -1,13), Nowej Wsi (0,63; -1,01) oraz Najdżiszowie (0,52; -1,09), co oznacza, że w tych jednostkach analitycznych interwencje policyjne związane z alkoholem zdarzają się rzadko. Stosunkowo korzystna sytuacja panuje również w Toporowicach (1,02; -0,72), Mierzęcicach II (1,46; -0,39) i Zawadzie (1,55; -0,33), gdzie liczba interwencji jest umiarkowana, a wartości znormalizowane są ujemne lub bliskie zera.

Podsumowując, w Gminie Mierzęcice wyraźnie widać zróżnicowanie w zakresie problemów związanych ze spożywaniem alkoholu. Najtrudniejsza sytuacja występuje w Boguchwałowicach, Przeczycach oraz w Mierzęcicach i Mierzęcicach Osiedlu, natomiast najmniej problemów w tym zakresie obserwuje się w Sadowiu, Najdżiszowie i Nowej Wsi. Wyniki te mogą wskazywać na potrzebę ukierunkowanych działań profilaktycznych i prewencyjnych w jednostkach o wyższym wskaźniku interwencji.

PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO – W13				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba interwencji policji związanych ze spożywaniem alkoholu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	3,25	0,94	0,94
2	Mierzęcice II	1,46	-0,39	-0,39
3	Mierzęcice Osiedle	3,40	1,04	1,04
4	Przeczycze	3,47	1,10	1,10
5	Boguchwałowice	4,14	1,60	1,60
6	Toporowice	1,02	-0,72	-0,72
7	Nowa Wieś	0,63	-1,01	-1,01
8	Sadowie	0,46	-1,13	-1,13
9	Najdżiszów	0,52	-1,09	-1,09
10	Zawada	1,55	-0,33	-0,33

Tabela 20. Interwencje policji związane ze spożywaniem alkoholu w przeliczeniu na 100 mieszkańców, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.

**Liczba interwencji policji związanych ze spożywaniem alkoholu
w Gminie Mierzęcice w 2024 r. wg obszaru**

Rycina 16. Liczba interwencji policji związanych ze spożywaniem alkoholu (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

W14: Liczba zgłaszanych kradzieży oraz włamań w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Wskaźnik W14, dotyczący liczby zgłaszanych kradzieży oraz włamań w przeliczeniu na 100 mieszkańców, jest destymulantą, co oznacza, że niższe wartości wskazują na lepszą sytuację w zakresie bezpieczeństwa publicznego. Analiza danych dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Mierzęcice pokazuje znaczące zróżnicowanie w zakresie przestępczości.

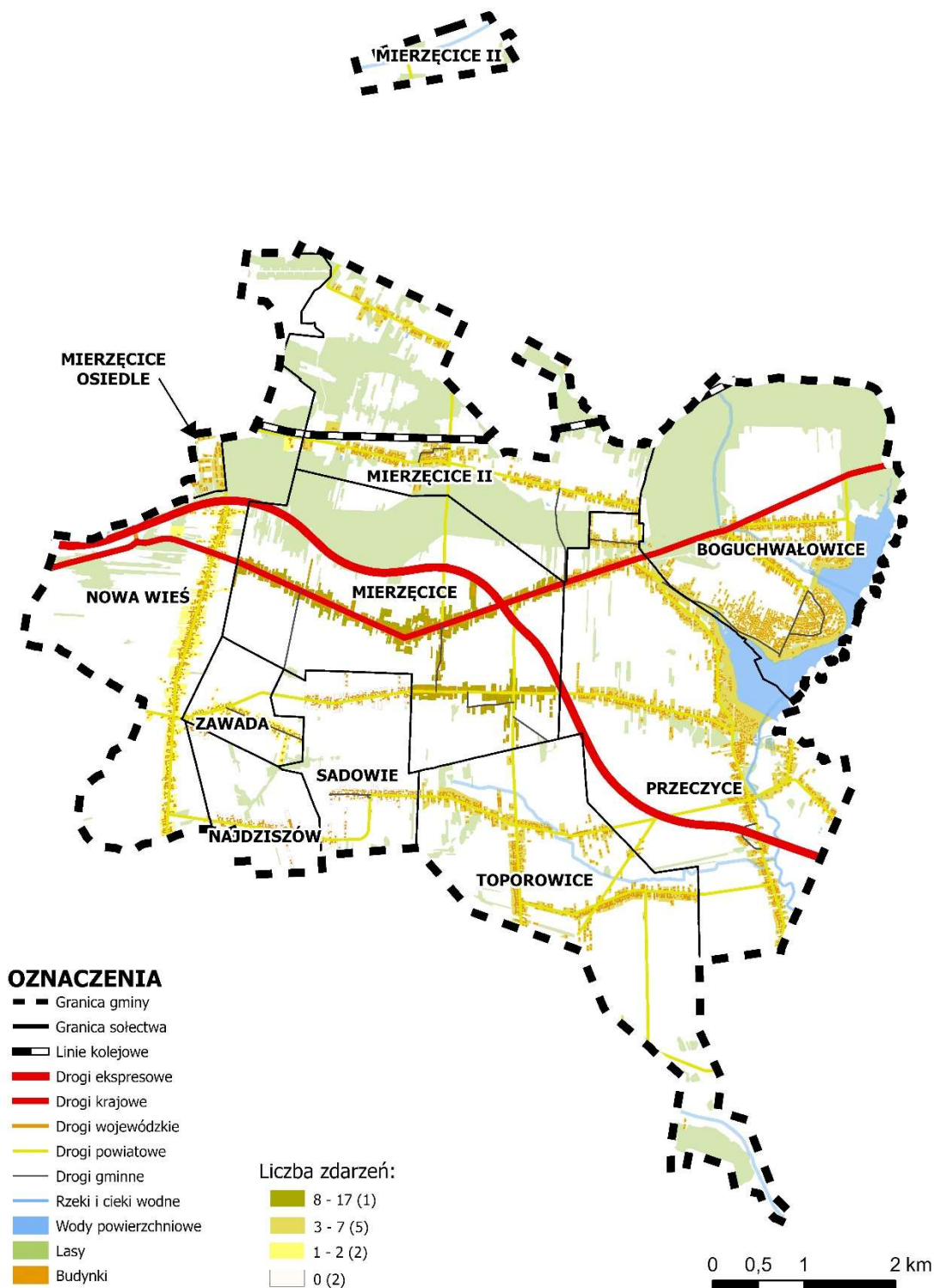
Najwyższe wartości wskaźnika występują w Mierzęcicach (1,38; 2,05), co wskazuje na relatywnie wysoką liczbę zgłaszanych kradzieży i włamań w tej jednostce analitycznej. Podwyższone wartości odnotowano również w Mierzęcicach II (0,88; 0,83) oraz w Mierzęcicach Osiedlu (0,95; 1,00), gdzie liczba przestępstw jest wyższa niż średnia w Gminie, co może sugerować potrzebę wzmocnienia działań prewencyjnych i monitoringu.

W pozostałych jednostkach analitycznych wskaźnik jest znacznie niższy, co świadczy o mniejszej skali zgłaszanych kradzieży. Najkorzystniejsza sytuacja występuje w Sadowiu (0,00; -1,30) i Najdżiszowie (0,00; -1,30), gdzie praktycznie nie odnotowano zgłoszeń dotyczących kradzieży i włamań. Dobre wyniki obserwuje się także w Nowej Wsi (0,25; -0,70), Toporowicach (0,51; -0,06), Zawadzie (0,52; -0,05) oraz w Boguchwałowicach (0,55; 0,02), gdzie przestępczość jest stosunkowo niska.

Podsumowując, w Gminie Mierzęcice najwyższe ryzyko kradzieży i włamań koncentruje się w Mierzęcicach, Mierzęcicach Osiedlu i Mierzęcicach II, podczas gdy w większości pozostałych jednostkach analitycznych sytuacja jest korzystna, co wskazuje na relatywnie niski poziom przestępczości w tych lokalizacjach. Wyniki te mogą posłużyć do planowania działań prewencyjnych i ukierunkowania patroli policyjnych w miejscach o wyższym wskaźniku przestępczości.

Liczba zgłaszanych kradzieży oraz włamań w Gminie Mierzęcice w 2024 r. wg obszaru

Rycina 17. Liczba zgłaszanych kradzieży oraz włamań (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO – W14				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba zgłaszanych kradzieży oraz włamań w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	1,38	2,05	2,05
2	Mierzęcice II	0,88	0,83	0,83
3	Mierzęcice Osiedle	0,95	1,00	1,00
4	Przeczyce	0,34	-0,48	-0,48
5	Boguchwałowice	0,55	0,02	0,02
6	Toporowice	0,51	-0,06	-0,06
7	Nowa Wieś	0,25	-0,70	-0,70
8	Sadowie	0,00	-1,30	-1,30
9	Najdziszów	0,00	-1,30	-1,30
10	Zawada	0,52	-0,05	-0,05

Tabela 21. Liczba zgłaszanych kradzieży oraz włamań w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.

W15: Liczba interwencji policji związanych z przemocą domową w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Wskaźnik W15, obejmujący liczbę interwencji policji związanych z przemocą domową w przeliczeniu na 100 mieszkańców, jest destymulantą, co oznacza, że niższe wartości wskaźnika wskazują na korzystniejszą sytuację w zakresie bezpieczeństwa i problemów społecznych w jednostkach analitycznych. Analiza danych ujawnia wyraźne zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi jednostkami.

Najwyższe wskaźniki odnotowano w Mierzęcicach Osiedle (2,72; 1,56), Mierzęcicach (2,44; 1,27) oraz Mierzęcicach II (2,20; 1,02), co sugeruje, że w tych jednostkach analitycznych interwencje policji związane z przemocą domową są stosunkowo częste. Wynika z tego, że problem przemocy domowej w centralnej części Gminy jest bardziej nasilony, co może wymagać intensyfikacji działań prewencyjnych, wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą oraz edukacji społecznej.

Nieco niższe wskaźniki występują w Boguchwałowicach (1,85; 0,66) i Przeczcach (1,29; 0,07), wskazując na umiarkowany poziom problemu przemocy domowej. W tych jednostkach analitycznych warto rozważyć kontrole profilaktyczne oraz lokalne programy wsparcia rodzin.

Najlepszą sytuację pod względem omawianego wskaźnika obserwujemy w Zawadzie (0,00; -1,30) oraz w jednostkach analitycznych takich jak Toporowice (0,20; -1,08), Sadowie (0,46; -0,81), Najdyszów (0,52; -0,75) i Nowa Wieś (0,63; -0,64). W tych miejscach liczba interwencji jest minimalna, co świadczy o relatywnie niskim nasileniu przemocy domowej.

Podsumowując, centralna część Gminy, zwłaszcza Mierzęcice i Mierzęcice Osiedle, wymaga szczególnej uwagi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, podczas gdy pozostałe jednostki analityczne charakteryzują się znacznie lepszą sytuacją i niższym ryzykiem występowania tego typu problemów.

PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO – W15				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba interwencji policji związanych z przemocą domową w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	2,44	1,27	1,27
2	Mierzęcice II	2,20	1,02	1,02
3	Mierzęcice Osiedle	2,72	1,56	1,56
4	Przeczyce	1,29	0,07	0,07
5	Boguchwałowice	1,85	0,66	0,66
6	Toporowice	0,20	-1,08	-1,08
7	Nowa Wieś	0,63	-0,64	-0,64
8	Sadowie	0,46	-0,81	-0,81
9	Najdyszów	0,52	-0,75	-0,75
10	Zawada	0,00	-1,30	-1,30

Tabela 22. Liczba interwencji policji związanych z przemocą domową w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.

Liczba interwencji policji związanych z przemocą domową w Gminie Mierzęcice w 2024 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Rycina 18. Liczba interwencji policji związanych z przemocą domową w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

W16: Liczba dokonywanych przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Wskaźnik W16, mierzący liczbę dokonywanych przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców, jest destymulantą, co oznacza, że niższe wartości wskaźnika wskazują na korzystniejszą sytuację pod względem bezpieczeństwa publicznego w jednostkach analitycznych. Analiza danych pozwala zauważyć znaczące różnice pomiędzy poszczególnymi jednostkami.

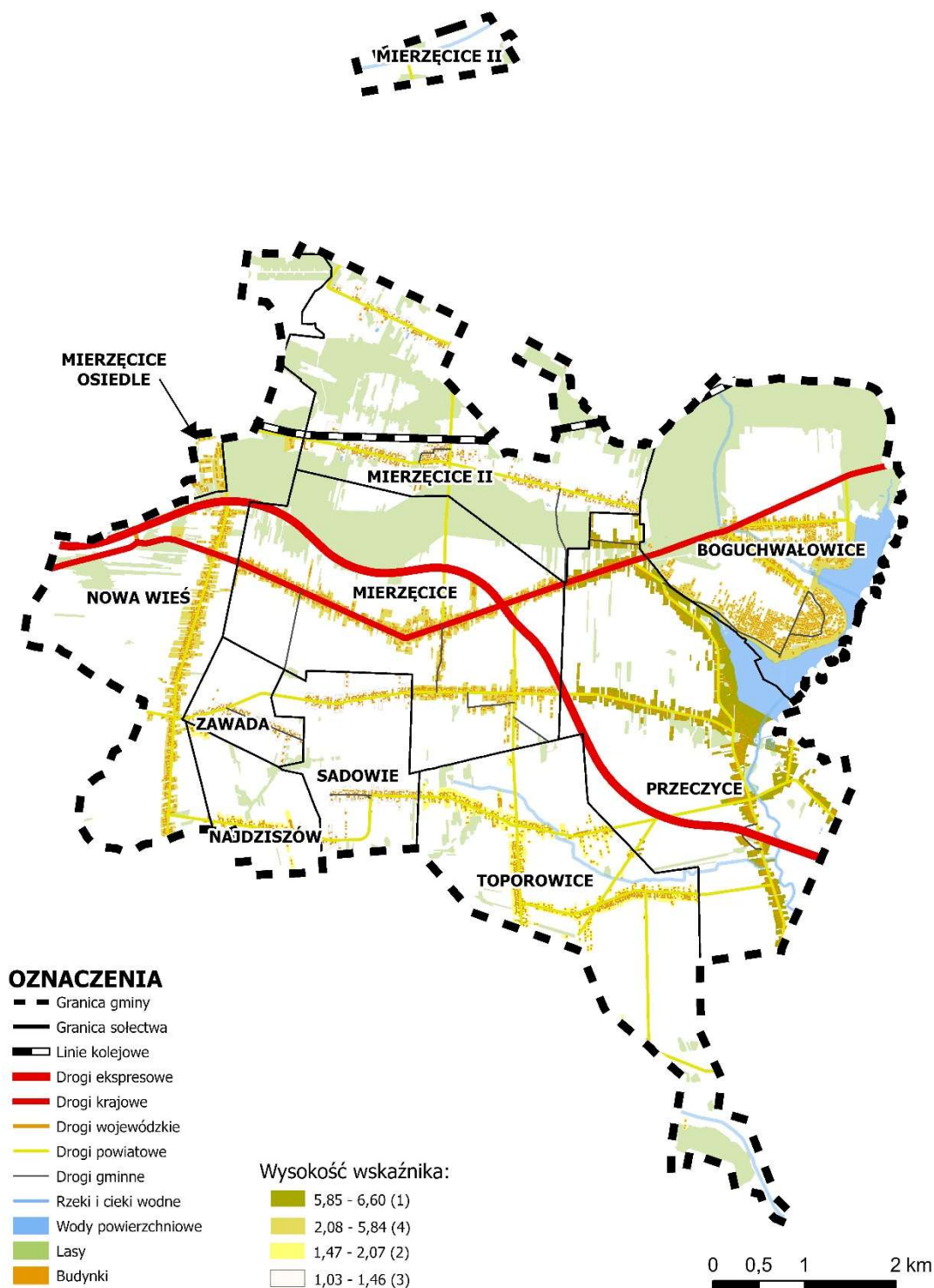
Najwyższe wskaźniki przestępczości odnotowano w Przeczycach (6,60; 1,43) oraz w Mierzęcicach Osiedle (5,84; 1,07) i Mierzęcicach (5,61; 0,96). Oznacza to, że w tych jednostkach analitycznych występuje największe natężenie działań przestępczych i wykroczeń w przeliczeniu na mieszkańców. Taki stan może wymagać wzmocnienia działań profilaktycznych, zwiększenia obecności służb porządkowych oraz prowadzenia programów edukacyjno-prewencyjnych skierowanych do społeczności lokalnej.

PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO – W16				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba dokonywanych przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	5,61	0,96	0,96
2	Mierzęcice II	1,46	-0,99	-0,99
3	Mierzęcice Osiedle	5,84	1,07	1,07
4	Przeczycze	6,60	1,43	1,43
5	Boguchwałowice	5,34	0,83	0,83
6	Toporowice	1,84	-0,82	-0,82
7	Nowa Wieś	4,76	0,56	0,56
8	Sadowie	1,16	-1,14	-1,14
9	Najdziszów	2,07	-0,71	-0,71
10	Zawada	1,03	-1,20	-1,20

Tabela 23. Liczba dokonywanych przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.

**Liczba dokonywanych przestępstw i wykroczeń w Gminie Mierzęcice w 2024 r.
w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru**

Rycina 19. Liczba dokonywanych przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.) Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Nieco niższe wartości wskaźnika zauważalne są w Boguchwałowicach (5,34; 0,83) oraz Nowej Wsi (4,76; 0,56), wskazując na umiarkowany poziom przestępczości. W tych miejscach należy nadal monitorować sytuację i stosować działania profilaktyczne, ale problem nie jest tak nasilony jak w centralnej części Gminy.

Najkorzystniejszą sytuację pod względem bezpieczeństwa obserwujemy w Zawadzie (1,03; -1,20), Sadowiu (1,16; -1,14), Mierzęcicach II (1,46; -0,99) oraz Toporowicach (1,84; -0,82), gdzie liczba przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na mieszkańców jest najniższa. Jednostki analityczne te charakteryzują się relatywnie bezpiecznym środowiskiem.

Podsumowując, część Gminy, zwłaszcza Mierzęcice i Przeczyce, wymaga szczególnej uwagi pod kątem przeciwdziałania przestępczości, natomiast pozostałe jednostki analityczne cechują się relatywnie niskim poziomem wykroczeń i przestępstw, co sprzyja poczuciu bezpieczeństwa lokalnej społeczności.

W17: Liczba miejsc najczęściej zgłaszanych problemów zagrożenia poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru.

Wskaźnik W17, określający liczbę miejsc, w których mieszkańcy najczęściej zgłaszają problemy związane z zagrożeniem poczucia bezpieczeństwa, jest destymulantą – niższe wartości wskazują na lepszą sytuację w zakresie poczucia bezpieczeństwa w danej jednostce analitycznej.

Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w Boguchwałowicach (9,81; 2,27), co oznacza, że mieszkańcy tej jednostki analitycznej najczęściej zgłaszają miejsca stanowiące zagrożenie poczucia bezpieczeństwa. Wysoki wskaźnik w tym przypadku sugeruje konieczność wprowadzenia działań prewencyjnych, w tym zwiększenia patroli policyjnych czy edukacji społecznej na temat bezpieczeństwa. Znacząco podwyższone wartości obserwuje się także w Przeczcach (5,51; 0,88) i w Mierzęcicach (5,45; 0,86), co wskazuje, że te jednostki analityczne również wymagają szczególnej uwagi służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne.

Średnie wartości wskaźnika widoczne są w Mierzęcicach Osiedle (3,67; 0,29), co oznacza umiarkowane poczucie zagrożenia wśród mieszkańców. W tych jednostkach

analitycznych warto prowadzić lokalne działania profilaktyczne, aby nie dopuścić do wzrostu zagrożeń.

Najkorzystniejsza sytuacja występuje w Zawadzie (0,00; -0,90), Sadowiu (0,23; -0,82), Toporowicach (0,51; -0,73), Nowej Wsi (0,63; -0,70) oraz Najdziszowie (0,52; -0,73). W tych jednostkach analitycznych mieszkańcy rzadko zgłaszają miejsca stanowiące zagrożenie poczucia bezpieczeństwa, co wskazuje na relatywnie bezpieczne środowisko życia.

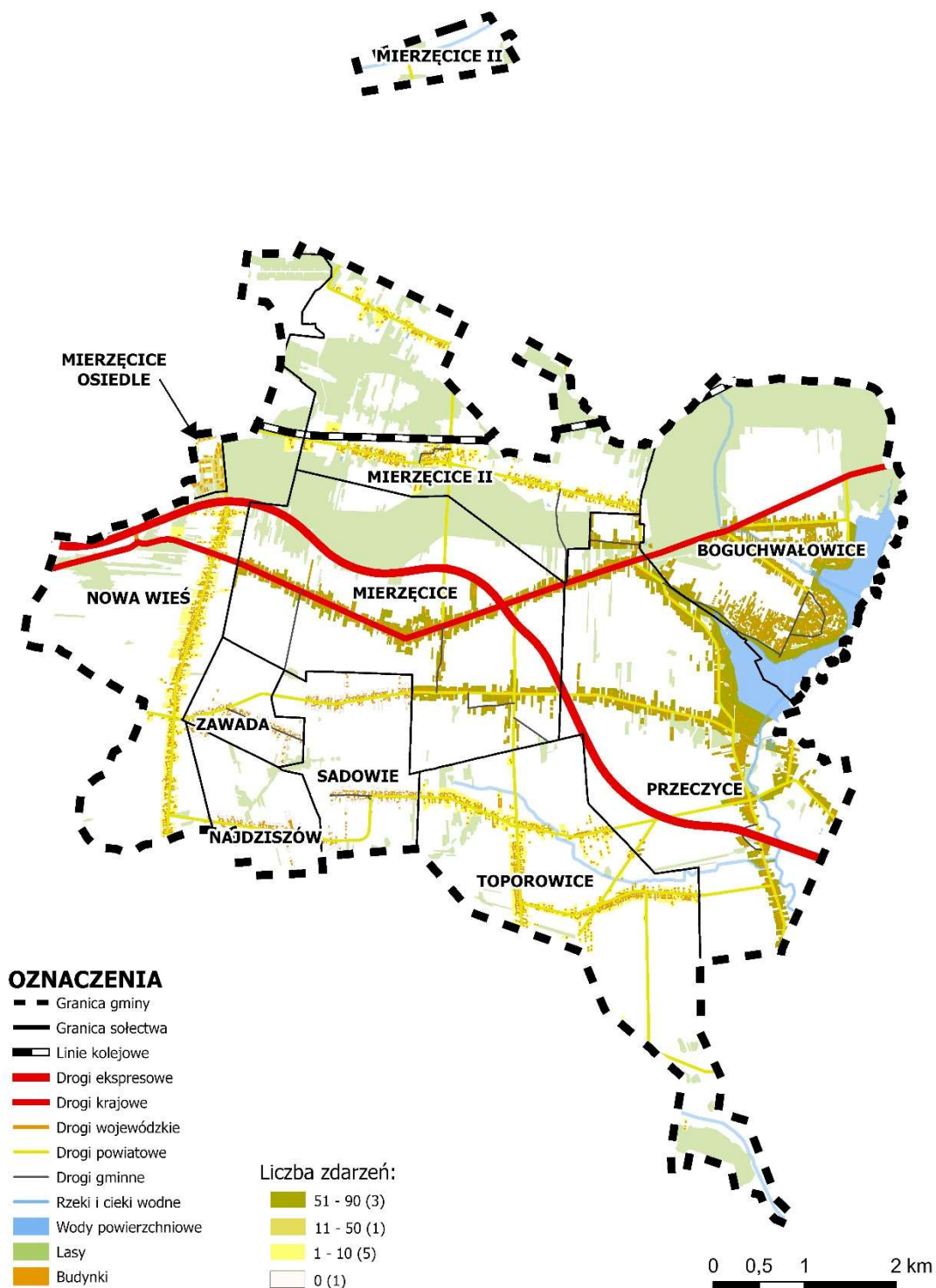
Podsumowując, najbardziej niepokojąca sytuacja pod względem poczucia bezpieczeństwa występuje w Boguchwałowicach, Przeczycach oraz Mierzęcicach, natomiast pozostałe jednostki analityczne charakteryzują się niskim poziomem zgłaszanych zagrożeń, co sprzyja komfortowi życia mieszkańców.

PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO – W17				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba miejsc najczęściej zgłaszanych problemów zagrożenia poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	5,45	0,86	0,86
2	Mierzęcice II	1,46	-0,43	-0,43
3	Mierzęcice Osiedle	3,67	0,29	0,29
4	Przeczycze	5,51	0,88	0,88
5	Boguchwałowice	9,81	2,27	2,27
6	Toporowice	0,51	-0,73	-0,73
7	Nowa Wieś	0,63	-0,70	-0,70
8	Sadowie	0,23	-0,82	-0,82
9	Najdziszów	0,52	-0,73	-0,73
10	Zawada	0,00	-0,90	-0,90

Tabela 24. Liczba miejsc najczęściej zgłaszanych problemów zagrożenia poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.

**Liczba zgłaszanych problemów zagrożenia poczucia bezpieczeństwa
w Gminie Mierzęcice w 2024 r. wg obszaru**

Rycina 20. Miejsca najczęściej zgłaszanych problemów zagrożenia poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

W18: Liczba przestępstw/wykroczeń dokonywanych przez nieletnich w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru.

Wskaźnik W18, dotyczący liczby przestępstw i wykroczeń dokonywanych przez nieletnich w przeliczeniu na 100 mieszkańców, jest destymulantą, co oznacza, że niższe wartości wskaźnika wskazują na lepszą sytuację w zakresie bezpieczeństwa młodzieży i ograniczenia patologii wśród nieletnich.

Najwyższe wartości wskaźnika występują w Przeczycach (0,14; 2,01) oraz w Boguchwałowicach (0,11; 1,49). Sugeruje to, że w tych jednostkach analitycznych nieletni częściej angażują się w działania przestępcze lub wykroczenia, co może wskazywać na potrzebę wprowadzenia działań profilaktycznych, programów edukacyjnych dla młodzieży oraz większego wsparcia wychowawczego i socjalnego.

PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO – W18				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba przestępstw/wykroczeń dokonywanych przez nieletnich w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,08	0,95	0,95
2	Mierzęcice II	0,00	-0,64	-0,64
3	Mierzęcice Osiedle	0,00	-0,64	-0,64
4	Przeczycze	0,14	2,01	2,01
5	Boguchwałowice	0,11	1,49	1,49
6	Toporowice	0,00	-0,64	-0,64
7	Nowa Wieś	0,00	-0,64	-0,64
8	Sadowie	0,00	-0,64	-0,64
9	Najdziszów	0,00	-0,64	-0,64
10	Zawada	0,00	-0,64	-0,64

Tabela 25. Liczba przestępstw/wykroczeń dokonywanych przez nieletnich w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.

**Liczba przestępstw/wykroczeń dokonywanych przez nieletnich
w Gminie Mierzęcice w 2024 r. wg obszaru**

Rycina 21. Liczba przestępstw/wykroczeń dokonywanych przez nieletnich (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Wysoki, choć niższy wskaźnik odnotowano także w Mierzęcicach (0,08; 0,95), co oznacza, że problem wykroczeń nieletnich występuje tam w mniejszej skali, ale nadal wymaga monitorowania i potencjalnej interwencji.

Pozostałe jednostki analityczne, czyli Mierzęcice II, Mierzęcice Osiedle, Toporowice, Nowa Wieś, Sadowie, Najdyszów i Zawada odnotowują wskaźnik na poziomie 0,00 z wartością znormalizowaną -0,64, co świadczy o minimalnym lub zerowym udokumentowanym udziale nieletnich w przestępczości. W tych jednostkach sytuacja jest relatywnie korzystna i wskazuje na dobre funkcjonowanie mechanizmów wychowawczych oraz społecznej kontroli.

Podsumowując, problem przestępczości nieletnich jest skoncentrowany w kilku jednostkach analitycznych – Przeczycach, Boguchwałowicach i częściowo Mierzęcicach – podczas gdy większość obszaru charakteryzuje się niskim poziomem tego zjawiska, co sprzyja poczuciu bezpieczeństwa i stabilności społecznej.

W19: Liczba zgłoszeń/interwencji dotyczących niszczenia mienia publicznego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru.

Wskaźnik W19, dotyczący liczby zgłoszeń i interwencji związanych z niszczeniem mienia publicznego w przeliczeniu na 100 mieszkańców, jest destymulantą, co oznacza, że niższe wartości wskaźnika wskazują na lepszą sytuację pod względem ochrony mienia publicznego.

Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w Mierzęcicach Osiedle (0,54; 1,66), Przeczycach (0,48; 1,32) oraz Mierzęcicach (0,41; 0,96). W tych jednostkach analitycznych problem niszczenia mienia publicznego jest stosunkowo nasilony, co może wskazywać na potrzebę wzmożonej kontroli policyjnej, programów edukacyjnych w zakresie poszanowania mienia wspólnego oraz działań profilaktycznych skierowanych do młodzieży i społeczności lokalnej.

Nieco niższe, ale wciąż zauważalne wskaźniki występują w Mierzęcicach II (0,29; 0,38) i Nowej Wsi (0,25; 0,17), co sugeruje, że problem tam istnieje, lecz w mniejszej skali. Z kolei Boguchwałowice (0,11; -0,56) i Toporowice (0,10; -0,59) charakteryzują się umiarkowaniem

niskimi wskaźnikami, wskazując na relatywnie dobrą sytuację w zakresie ochrony mienia publicznego.

Najkorzystniejszą sytuację obserwujemy w Sadowiu, Najdżiszowie i Zawadzie (wszystkie 0,00; -1,11), gdzie nie odnotowano żadnych zgłoszeń ani interwencji związanych z niszczeniem mienia publicznego. Takie wyniki świadczą o wysokim poziomie bezpieczeństwa i dbałości mieszkańców o wspólne dobra w tych jednostkach analitycznych.

Podsumowując, problem niszczenia mienia publicznego jest skoncentrowany głównie w Mierzęcicach Osiedle, Przeczycach i Mierzęcicach, podczas gdy w pozostałych jednostkach problem jest marginalny lub nie występuje wcale. Taka rozbieżność wskazuje na potrzebę ukierunkowanych działań prewencyjnych tam, gdzie wskaźnik jest najwyższy.

PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO – W19				
L.p.	Jednostka analityczna	W20 Liczba zgłoszeń/interwencji dotyczących niszczenia mienia publicznego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,41	0,96	0,96
2	Mierzęcice II	0,29	0,38	0,38
3	Mierzęcice Osiedle	0,54	1,66	1,66
4	Przeczycze	0,48	1,32	1,32
5	Boguchwałowice	0,11	-0,56	-0,56
6	Toporowice	0,10	-0,59	-0,59
7	Nowa Wieś	0,25	0,17	0,17
8	Sadowie	0,00	-1,11	-1,11
9	Najdżiszów	0,00	-1,11	-1,11
10	Zawada	0,00	-1,11	-1,11

Tabela 26. Liczba zgłoszeń/interwencji dotyczących niszczenia mienia publicznego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.

**Liczba zgłoszeń/interwencji dotyczących niszczenia mienia publicznego
w Gminie Mierzęcice w 2024 r. wg obszaru**

Rycina 22. Liczba zgłoszeń/interwencji dotyczących niszczenia mienia publicznego w przeliczeniu na 100 mieszkańców (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Przestępczość i bezpieczeństwo w ujęciu dynamicznym – analiza lat 2020–2024

Ze względu na ograniczoną dostępność szczegółowych danych dotyczących przestępczości w Gminie, wskaźnik „Przestępczość i bezpieczeństwo” w ujęciu dynamicznym w latach 2020–2024 został określony na podstawie liczby zdarzeń drogowych pochodzących z raportów Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.

W latach 2020–2024 na terenie Gminy Mierzęcice obserwuje się wyraźne zróżnicowanie poziomu bezpieczeństwa drogowego pomiędzy poszczególnymi jednostkami analitycznymi. Największe natężenie zdarzeń niezmiennie dotyczy Mierzęcic (wraz z obszarami obejmującymi Mierzęcice II, Mierzęcice Osiedle), które od początku analizowanego okresu pozostają najbardziej obciążoną częścią Gminy. W 2020 i 2021 roku liczba zdarzeń utrzymywała się tam na wysokim poziomie – odpowiednio 52 i 51 – przy jednocześnie dużej powadze wypadków, w tym wysokiej liczbie ofiar śmiertelnych i rannych. Rok 2022 przyniósł krótkotrwałą poprawę, odnotowano bowiem wyraźny spadek liczby zdarzeń oraz brak jakichkolwiek wypadków, jednak już w 2023 roku sytuacja ponownie uległa pogorszeniu, a liczba zdarzeń wzrosła do 46, w tym dwóch wypadków z osobami rannymi.

W pozostałych jednostkach analitycznych skala zagrożeń jest wyraźnie niższa, choć ich charakter pozostaje zróżnicowany. Przeczyce cechują się umiarkowaną, dość stabilną liczbą zdarzeń w całym okresie analizy – wartości wahały się od 18 do 34 rocznie – przy czym incydenty te rzadko miały poważne konsekwencje i nie odnotowano tam ofiar śmiertelnych. Boguchwałowice pozostają obszarem o niskim poziomie zagrożeń; od 2020 do 2024 roku rejestrowano tam wyłącznie pojedyncze kolizje, bez wypadków i ofiar. Podobnie w Sadowiu występowały jedynie sporadyczne, incydentalne zdarzenia drogowe o małej skali.

Z kolei Nowa Wieś wykazuje zmienność, ponieważ po okresie stopniowego spadku liczby zdarzeń w latach 2020–2022, rok 2023 przyniósł wyraźne pogorszenie sytuacji – nastąpił wzrost liczby zdarzeń do ponad 20 oraz pojawiły się wypadki skutkujące zarówno ofiarami śmiertelnymi, jak i rannymi. Toporowice natomiast pozostają obszarem o ogólnie niskim natężeniu zdarzeń, choć w poszczególnych latach odnotowywano pojedyncze wypadki.

Podsumowując, w analizowanym okresie największe zagrożenie bezpieczeństwa drogowego w Gminie koncentrowało się w Mierzęcicach, co wynika m.in. z ich położenia przy głównych ciągach komunikacyjnych i intensywnego ruchu tranzytowego. Wyraźne zwiększenie liczby

zdarzeń w Nowej Wsi w 2023 roku wskazuje na nowe obszary wymagające interwencji. W pozostałych jednostkach analitycznych skala zdarzeń jest niewielka i ma przede wszystkim charakter kolizyjny, co świadczy o relatywnie niskim poziomie zagrożenia. W efekcie problem bezpieczeństwa drogowego w Gminie Mierzęcice ma charakter przestrzennie skoncentrowany i dotyczy głównie jednej jednostki analitycznej oraz wybranych odcinków dróg o wyższych prędkościach i natężeniu ruchu.

W roku 2024 analiza zdarzeń drogowych na terenie Gminy Mierzęcice wskazuje na ogólną poprawę bezpieczeństwa w porównaniu z rokiem 2023, choć zmiany nie są równomiernie rozłożone pomiędzy poszczególnymi jednostkami analitycznymi. W Mierzęcicach liczba zdarzeń spadła znacząco – z 46 do 34, co wskazuje na istotne zmniejszenie zagrożenia w tym obszarze. W Nowej Wsi liczba zdarzeń wzrosła minimalnie z 21 do 22, a w Przeczycach minimalnie zmalała z 24 do 23. W Boguchwałowicach, liczba zdarzeń wzrosła z 12 do 15. Natomiast w jednostkach analitycznych Najdyszów i Zawada nie wystąpiły zdarzenia drogowe.

Podsumowując, rok 2024 w Gminie Mierzęcice charakteryzuje się utrzymaniem ilości zdarzeń drogowych na podobnym poziomie co w roku poprzednim.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY – PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO

W obszarze „Przestępczość i bezpieczeństwo” wyodrębniono 7 wskaźników. W tym obszarze jako kluczowy wyznaczono wskaźnik W15, a wzór do wyznaczenia wskaźnika syntetycznego prezentuje się następująco:

$$\text{Wskaźnik syntetyczny} = W13 \cdot 1/7 + W14 \cdot 2/7 + W15 \cdot 1/7 + W16 \cdot 1/7 + W17 \cdot 1/7 + \\ W18 \cdot 1/14 + W19 \cdot 1/14$$

PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO									
L.p.	Jednostka analityczna	W13	W14	W15	W16	W17	W18	W19	Wskaźnik syntetyczny
1	Mierzęcice	0,94	2,05	1,27	0,96	0,86	0,95	0,96	1,30
2	Mierzęcice II	-0,39	0,83	1,02	-0,99	-0,43	-0,64	0,38	0,10
3	Mierzęcice Osiedle	1,04	1,00	1,56	1,07	0,29	-0,64	1,66	0,93
4	Przeczyce	1,10	-0,48	0,07	1,43	0,88	2,01	1,32	0,60
5	Boguchwałowice	1,60	0,02	0,66	0,83	2,27	1,49	-0,56	0,84
6	Toporowice	-0,72	-0,06	-1,08	-0,82	-0,73	-0,64	-0,59	-0,58
7	Nowa Wieś	-1,01	-0,70	-0,64	0,56	-0,70	-0,64	0,17	-0,49
8	Sadowie	-1,13	-1,30	-0,81	-1,14	-0,82	-0,64	-1,11	-1,06
9	Najdziszów	-1,09	-1,30	-0,75	-0,71	-0,73	-0,64	-1,11	-0,97
10	Zawada	-0,33	-0,05	-1,30	-1,20	-0,90	-0,64	-1,11	-0,67

Tabela 27. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru „Przestępczość i bezpieczeństwo”. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.

Analiza wskaźników syntetycznych pokazuje wyraźne różnice w poziomie przestępczości i poczuciu bezpieczeństwa pomiędzy poszczególnymi jednostkami analitycznymi. Najwyższy wskaźnik syntetyczny odnotowano w Mierzęcicach (1,30), co wskazuje na występowanie licznych problemów w różnych obszarach, w tym przestępstw oraz zgłoszeń mieszkańców. Znacząco podwyższony wskaźnik zaobserwowano także w Mierzęcicach Osiedle (0,93) i w Boguchwałowicach (0,84), co sugeruje potrzebę podjęcia działań profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałania przemocy oraz interwencji wobec nieletnich. Przeczyce, ze wskaźnikiem 0,60, znajdują się w grupie jednostek analitycznych o umiarkowanym poziomie zagrożeń, z wyraźnym udziałem przestępczości nieletnich.

W pozostałych jednostkach analitycznych sytuacja jest znacznie bardziej korzystna. Sadowie (-1,06) oraz Najdziszów (-0,97) charakteryzują się najniższym poziomem negatywnych zjawisk, co wskazuje na wysoki poziom bezpieczeństwa. Zawada (-0,67) i Toporowice (-0,58) również prezentują relatywnie bezpieczne warunki, przy czym Zawada cechuje się minimalnym udziałem zdarzeń o charakterze przemocy domowej.

Analiza poszczególnych wskaźników wskazuje, że największe problemy koncentrują się w obszarach związanych z kradzieżami i włamaniami, przemocą domową oraz aktami

wandalizmu w miejscach publicznych, szczególnie w Mierzęcicach i Mierzęcicach Osiedle. W Boguchwałowicach mieszkańcy zgłaszają największą liczbę odczuć zagrożenia, a w Przeczycach istotny jest udział przestępczości nieletnich. Wysoki poziom przemocy domowej w Mierzęcicach i Mierzęcicach Osiedle wymaga skoncentrowanych działań interwencyjnych.

Podsumowując, jednostki analityczne można podzielić na trzy grupy: obszary o wysokim poziomie zagrożeń wymagające interwencji, jednostki analityczne o umiarkowanym poziomie zagrożeń, gdzie działania prewencyjne mogą ograniczyć ryzyko wzrostu przestępczości, oraz obszary bezpieczne, które mogą stanowić model dobrych praktyk. Szczególne znaczenie dla działań gminnych mają Mierzęcice, Mierzęcice Osiedle i Boguchwałowice, gdzie kompleksowe działania prewencyjne, monitoring oraz praca z młodzieżą i społecznością lokalną mogą istotnie poprawić poziom bezpieczeństwa.

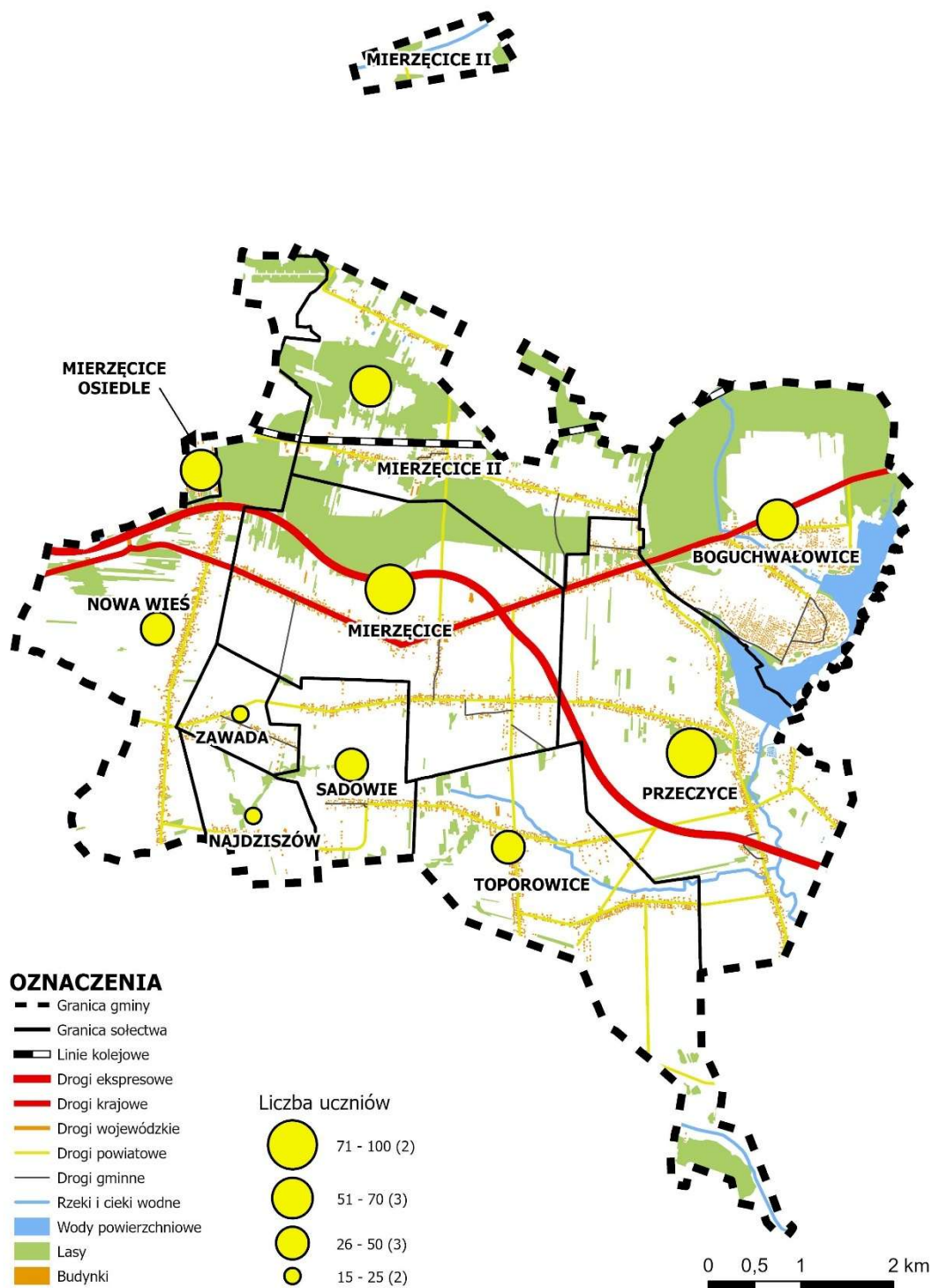
6.5 Poziom edukacji

Na terenie Gminy Mierzęcice znajdują się trzy szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Lotników Polskich w Mierzęcicach przy ul. Kolejowej 122, Szkoła Podstawowa Nr 1 im. T. Kościuszki w Mierzęcicach przy ul. Wolności 68 oraz Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Przeczycach przy ul. Tysiąclecia 6. Łącznie do tych placówek uczęszcza 529 uczniów zamieszkałych w różnych jednostkach analitycznych.

Najwięcej uczniów kształci się w Szkole Podstawowej Nr 1 im. T. Kościuszki – 329 dzieci, głównie z jednostek analitycznych Mierzęcice, Mierzęcice II, Boguchwałowice, Toporowice i Sadowie oraz z części Przeczyc. Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Lotników Polskich w Mierzęcicach skupia 145 uczniów, z Mierzęcic Osiedla, Nowej Wsi, Zawady i Najdziszowa. Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Przeczycach obejmuje 55 uczniów, przede wszystkim z Przeczyc, Toporowic i Boguchwałowic.

Liczba uczniów w Gminie Mierzęcice w roku szkolnym 2023/2024 wg obszaru

Rycina 23. Liczba uczniów w Gminie Mierzęcice według obszaru (stan na rok szkolny 2023/2024). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

W celu oceny negatywnych zjawisk społecznych w zakresie edukacji analizę oparto na następujących wskaźnikach:

- W20: Liczba incydentów związanych z agresją/przemocą rówieśniczą w przeliczeniu na 100 uczniów,
- W21: Liczba uczniów w szkole uczęszczających na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w przeliczeniu na 100 uczniów,
- W22: Liczba uczniów wykazujących dużą absencję na zajęciach szkolnych w przeliczeniu na 100 uczniów,
- W23: Liczba uczniów ze słabymi wynikami w nauce (średnia ocen ze wszystkim przedmiotów poniżej 3,5) w przeliczeniu na 100 uczniów.

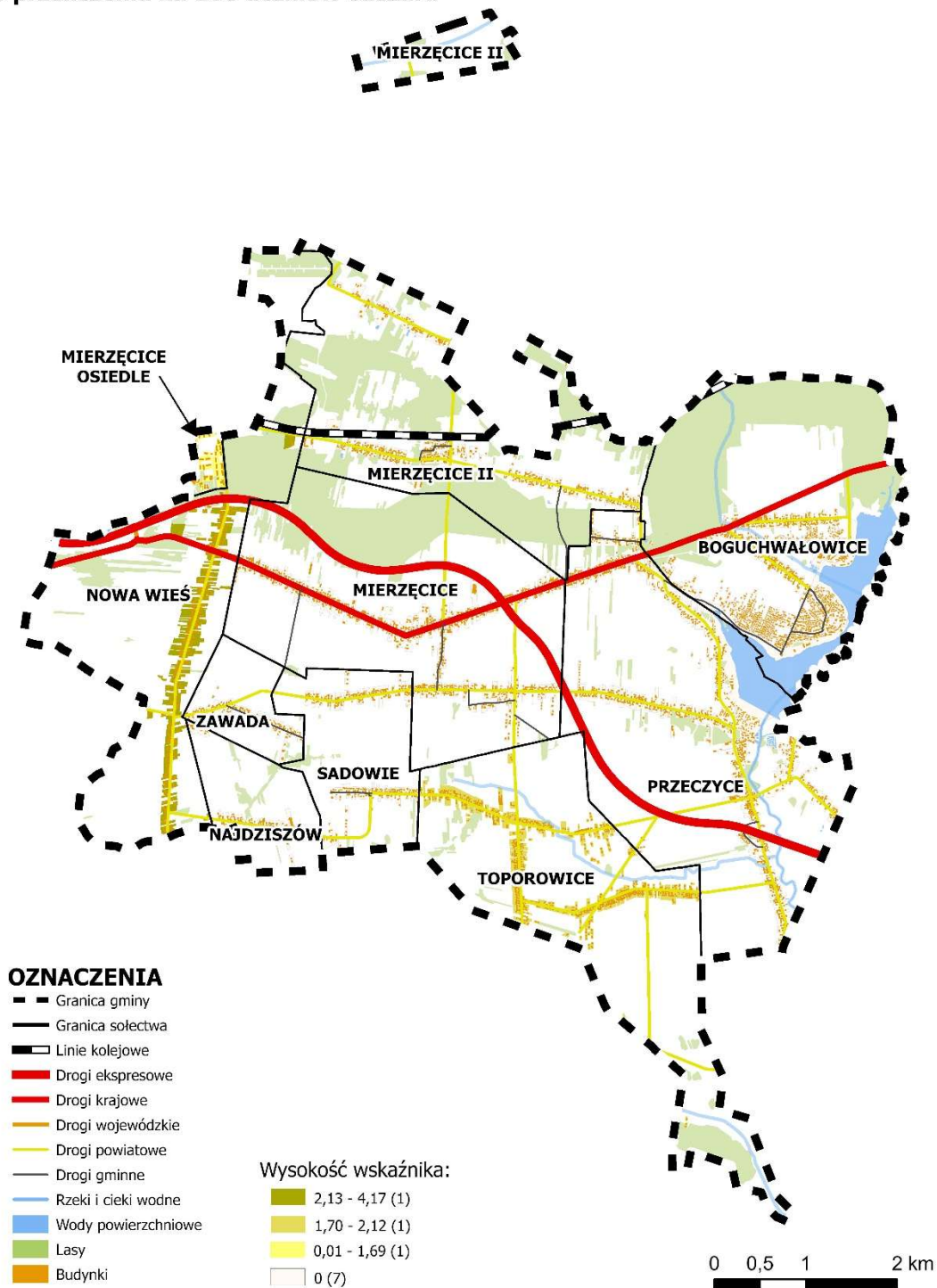
W20: Liczba incydentów związanych z agresją/przemocą rówieśniczą w przeliczeniu na 100 uczniów

POZIOM EDUKACJI – W20				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba incydentów związanych z agresją/przemocą rówieśniczą w przeliczeniu na 100 uczniów	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,00	-0,59	-0,59
2	Mierzęcice II	0,00	-0,59	-0,59
3	Mierzęcice Osiedle	1,69	0,66	0,66
4	Przeczyce	0,00	-0,59	-0,59
5	Boguchwałowice	0,00	-0,59	-0,59
6	Toporowice	2,13	0,98	0,98
7	Nowa Wieś	4,17	2,48	2,48
8	Sadowie	0,00	-0,59	-0,59
9	Najdziszów	0,00	-0,59	-0,59
10	Zawada	0,00	-0,59	-0,59

Tabela 28. Liczba incydentów związanych z agresją/przemocą rówieśniczą w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół z terenu Gminy Mierzęcice.

**Liczba incydentów związanych z agresją/przemocą rówieśniczą
w Gminie Mierzęcice w roku szkolnym 2023/2024
w przeliczeniu na 100 uczniów obszaru**

Rycina 24. Liczba incydentów związanych z agresją/przemocą rówieśniczą w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Analiza wskaźnika W20, dotyczącego liczby incydentów związanych z agresją i przemocą rówieśniczą w przeliczeniu na 100 uczniów, pokazuje zróżnicowaną sytuację w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Mierzęcice. W większości jednostek wskaźnik jest niski lub zerowy – tak jest w Mierzęcicach, Mierzęcicach II, Przeczycach, Boguchwałowicach, Sadowiu, Najdżiszowie oraz Zawadzie, gdzie znormalizowana wartość wskaźnika wynosi -0,59. Oznacza to, że w tych jednostkach analitycznych incydenty agresji rówieśniczej praktycznie nie występują lub są marginalne.

Wyjątkiem są Mierzęcice Osiedle, Toporowice oraz Nowa Wieś. W Mierzęcicach Osiedle wskaźnik osiąga wartość 0,66, co wskazuje na umiarkowaną liczbę incydentów. W Toporowicach liczba przypadków jest nieco wyższa, gdzie wskaźnik znormalizowany wynosi 0,98, a w Nowej Wsi wskaźnik osiąga wartość 2,48.

Podsumowując, większość jednostek analitycznych cechuje się niskim poziomem agresji rówieśniczej, jednak w niektórych lokalizacjach, zwłaszcza w Nowej Wsi i Toporowicach, problem wymaga szczególnej uwagi ze strony szkół i instytucji wspierających dzieci i młodzież.

W21: Liczba uczniów w szkole uczęszczających na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w przeliczeniu na 100 uczniów

Analiza wskaźnika W21, obrazującego liczbę uczniów uczęszczających na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w przeliczeniu na 100 uczniów, wskazuje wyraźne zróżnicowanie między poszczególnymi jednostkami analitycznymi.

W Mierzęcicach oraz Mierzęcicach Osiedle odsetek uczniów korzystających z takich zajęć jest stosunkowo niski, wynosząc odpowiednio 4,00 i 3,39 na 100 uczniów, co znajduje odzwierciedlenie w znormalizowanych wartościach wskaźnika: 0,17 i 0,01. Podobnie niskie wartości zanotowano w Mierzęcicach II, Nowej Wsi, Sadowiu, Najdżiszowie oraz Zawadzie, gdzie wskaźnik osiąga -0,85, co świadczy o braku lub minimalnym udziale uczniów w zajęciach wyrównawczych.

Z kolei wyraźnie większe potrzeby w zakresie wsparcia dydaktycznego odnotowano w Przeczycach oraz Toporowicach, gdzie wskaźniki wynoszą odpowiednio 1,59 i 1,86. W Boguchwałowicach udział uczniów w zajęciach wyrównawczych jest umiarkowany (0,62).

Podsumowując, problem konieczności wsparcia edukacyjnego w formie zajęć wyrównawczych dotyczy w szczególności Toporowic i Przeczyc, podczas gdy w pozostałych jednostkach analitycznych liczba uczestniczących uczniów jest niska, co może wskazywać na mniejsze potrzeby takich zajęć.

POZIOM EDUKACJI – W21				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba uczniów w szkole uczęszczających na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w przeliczeniu na 100 uczniów	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	4,00	0,17	0,17
2	Mierzęcice II	0,00	-0,85	-0,85
3	Mierzęcice Osiedle	3,39	0,01	0,01
4	Przeczycze	9,57	1,59	1,59
5	Boguchwałowice	5,77	0,62	0,62
6	Toporowice	10,64	1,86	1,86
7	Nowa Wieś	0,00	-0,85	-0,85
8	Sadowie	0,00	-0,85	-0,85
9	Najdziszów	0,00	-0,85	-0,85
10	Zawada	0,00	-0,85	-0,85

Tabela 29. Liczba incydentów związanych z agresją/przemocą rówieśniczą w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół z terenu Gminy Mierzęcice.

Liczba uczniów w szkole uczęszczających na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w Gminie Mierzęcice w roku szkolnym 2023/2024 w przeliczeniu na 100 uczniów obszaru

Rycina 25. Liczba uczniów w szkole uczęszczających na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół z terenu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

W22: Liczba uczniów wykazujących dużą absencję na zajęciach szkolnych w przeliczeniu na 100 uczniów

Analiza wskaźnika W22, dotyczącego liczby uczniów wykazujących dużą absencję na zajęciach szkolnych w przeliczeniu na 100 uczniów, ujawnia, że w większości jednostek analitycznych, takich jak Mierzęcice II, Toporowice, Nowa Wieś, Sadowie, Najdziszów oraz Zawada, wskaźnik przyjmuje niskie wartości (-0,66), co oznacza minimalną absencję wśród uczniów lub brak problemu w tej sferze.

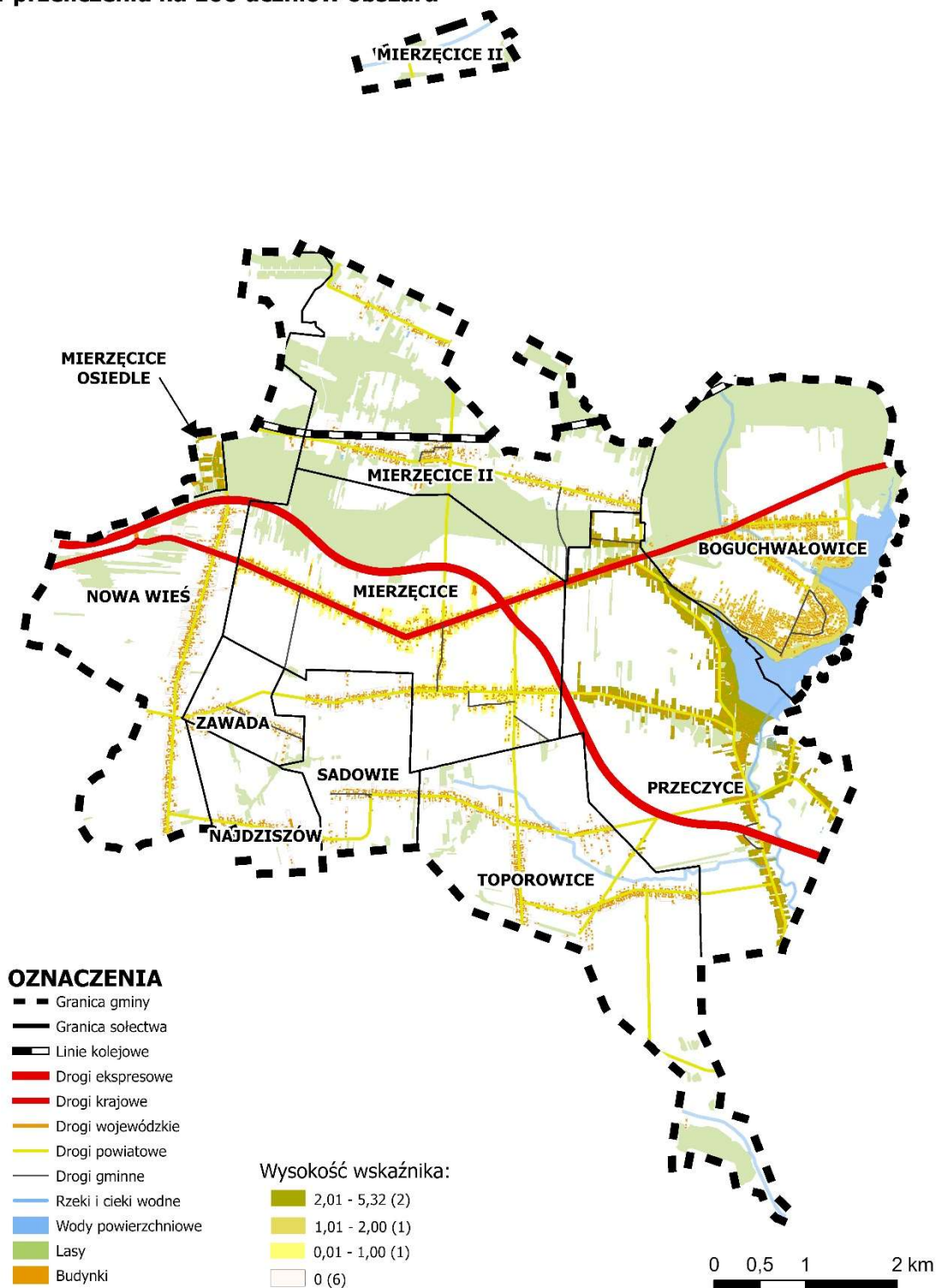
Wyraźnie wyższe wskaźniki odnotowano w Mierzęcicach Osiedle oraz Przeczycach, gdzie liczba uczniów z dużą absencją wynosi odpowiednio 5,08 i 5,32 na 100 uczniów, a znormalizowane wartości wskaźnika osiągają 1,85 i 1,97. Wskazuje to na istotny problem nieobecności uczniów z tych jednostek analitycznych, który może wpływać na poziom edukacji i wymagać działań naprawczych.

POZIOM EDUKACJI – W22				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba uczniów wykazujących dużą absencję na zajęciach szkolnych w przeliczeniu na 100 uczniów	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	1,00	-0,16	-0,16
2	Mierzęcice II	0,00	-0,66	-0,66
3	Mierzęcice Osiedle	5,08	1,85	1,85
4	Przeczycy	5,32	1,97	1,97
5	Boguchwałowice	1,92	0,29	0,29
6	Toporowice	0,00	-0,66	-0,66
7	Nowa Wieś	0,00	-0,66	-0,66
8	Sadowie	0,00	-0,66	-0,66
9	Najdziszów	0,00	-0,66	-0,66
10	Zawada	0,00	-0,66	-0,66

Tabela 30. Liczba uczniów wykazujących dużą absencję na zajęciach szkolnych w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice.

**Liczba uczniów wykazujących dużą absencję na zajęciach szkolnych
w Gminie Mierzęcice w roku szkolnym 2023/2024
w przeliczeniu na 100 uczniów obszaru**

Rycina 26. Liczba uczniów wykazujących dużą absencję na zajęciach szkolnych w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

W Mierzęcicach oraz Boguchwałowicach wskaźniki są umiarkowane (-0,16 i 0,29), co sugeruje niewielki lub średni poziom absencji. Podsumowując, największe wyzwania w zakresie regularności uczęszczania na zajęcia szkolne występują w Mierzęcicach Osiedle i Przeczycach, podczas gdy w pozostałych jednostkach analitycznych problem absencji jest niewielki lub praktycznie nie występuje.

W23: Liczba uczniów ze słabymi wynikami w nauce (średnia ocen ze wszystkim przedmiotów poniżej 3,5) w przeliczeniu na 100 uczniów

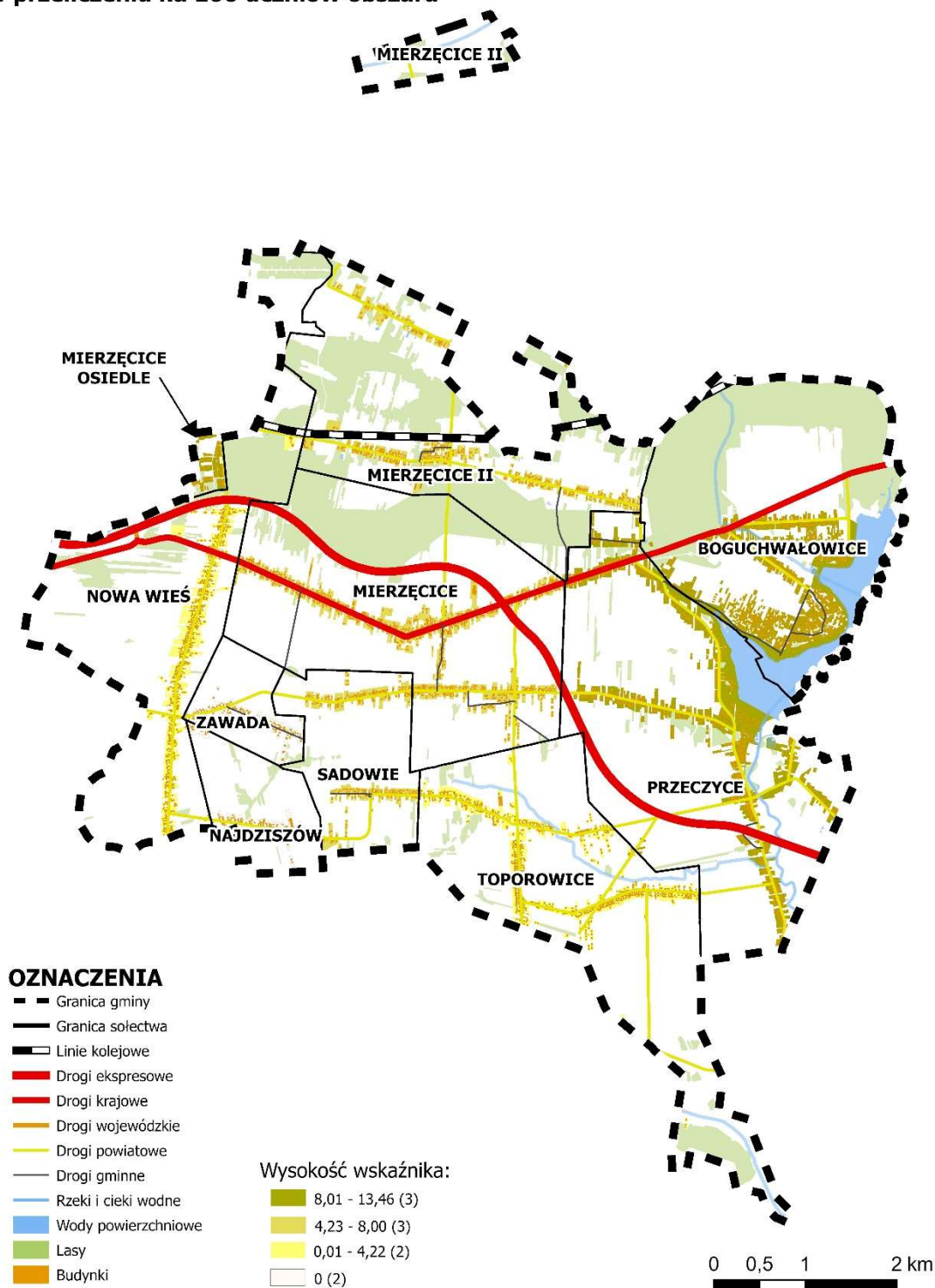
Analiza wskaźnika W23, który przedstawia liczbę uczniów ze słabymi wynikami w nauce (średnia ocen ze wszystkich przedmiotów poniżej 3,5) w przeliczeniu na 100 uczniów, wskazuje na zróżnicowany poziom osiągnięć edukacyjnych w poszczególnych jednostkach analitycznych.

POZIOM EDUKACJI – W23				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba uczniów ze słabymi wynikami w nauce (średnia ocen ze wszystkim przedmiotów poniżej 3,5) w przeliczeniu na 100 uczniów	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	8,00	0,26	0,26
2	Mierzęcice II	7,14	0,07	0,07
3	Mierzęcice Osiedle	11,86	1,12	1,12
4	Przeczyce	11,70	1,08	1,08
5	Boguchwałowice	13,46	1,47	1,47
6	Toporowice	4,26	-0,57	-0,57
7	Nowa Wieś	4,17	-0,59	-0,59
8	Sadowie	7,69	0,19	0,19
9	Najdziszów	0,00	-1,52	-1,52
10	Zawada	0,00	-1,52	-1,52

Tabela 31. Liczba uczniów ze słabymi wynikami w nauce (średnia ocen ze wszystkim przedmiotów poniżej 3,5) w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice.

Liczba uczniów ze słabymi wynikami w nauce (średnia ocen ze wszystkich przedmiotów poniżej 3,5) w Gminie Mierzęcice w roku szkolnym 2023/2024 w przeliczeniu na 100 uczniów obszaru

Rycina 27. Liczba uczniów ze słabymi wynikami w nauce (średnia ocen ze wszystkim przedmiotów poniżej 3,5) w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół z terenu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Najwyższe wskaźniki zanotowano w Boguchwałowicach (13,46%, znormalizowany wskaźnik 1,47), Mierzęcicach Osiedle (11,86%, 1,12) oraz Przeczycach (11,70%, 1,08), co wskazuje na istotny problem niskich wyników w nauce w tych lokalizacjach. Wysokie wartości wskaźnika sugerują, że w szkołach konieczne mogą być dodatkowe działania dydaktyczno-wyrównawcze i wsparcie indywidualne uczniów z tych jednostek analitycznych.

Umiarkowane wartości wskaźnika obserwujemy w Mierzęcicach (8,00%, 0,26), Mierzęcicach II (7,14%, 0,07) oraz Sadowiu (7,69%, 0,19), co wskazuje na pewne problemy edukacyjne, jednak na mniejszą skalę niż w wyżej wymienionych jednostkach analitycznych.

Najniższe wskaźniki odnotowano w Najdżiszowie i Zawadzie (0%, znormalizowany wskaźnik -1,52), co oznacza brak uczniów ze średnią poniżej 3,5 w tych szkołach, a tym samym bardzo dobre wyniki w nauce.

Podsumowując, problem słabych wyników w nauce jest skoncentrowany głównie w Boguchwałowicach, Mierzęcicach Osiedle i Przeczycach, natomiast w pozostałych jednostkach analitycznych poziom edukacyjny uczniów jest zadowalający lub bardzo dobry.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY – POZIOM EDUKACJI

W obszarze „Poziom edukacji” wyodrębniono 4 wskaźniki. W tym obszarze nie wyznaczono kluczowych wskaźników, a wzór do wyznaczenia wskaźnika syntetycznego prezentuje się następująco:

$$\text{Wskaźnik syntetyczny} = W20 \cdot 0,25 + W21 \cdot 0,25 + W22 \cdot 0,25 + W23 \cdot 0,25$$

POZIOM EDUKACJI						
L.p.	Jednostka analityczna	W20	W21	W22	W23	Wskaźnik syntetyczny
1	Mierzęcice	-0,59	0,17	-0,16	0,26	-0,08
2	Mierzęcice II	-0,59	-0,85	-0,66	0,07	-0,51
3	Mierzęcice Osiedle	0,66	0,01	1,85	1,12	0,91
4	Przeczycy	-0,59	1,59	1,97	1,08	1,01
5	Boguchwałowice	-0,59	0,62	0,29	1,47	0,45
6	Toporowice	0,98	1,86	-0,66	-0,57	0,40

POZIOM EDUKACJI						
L.p.	Jednostka analityczna	W20	W21	W22	W23	Wskaźnik syntetyczny
7	Nowa Wieś	2,48	-0,85	-0,66	-0,59	0,10
8	Sadowie	-0,59	-0,85	-0,66	0,19	-0,48
9	Najdziszów	-0,59	-0,85	-0,66	-1,52	-0,90
10	Zawada	-0,59	-0,85	-0,66	-1,52	-0,90

Tabela 32. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru „Poziom edukacji”. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice.

Analiza syntetycznego wskaźnika poziomu edukacji w Gminie Mierzęcice pokazuje wyraźne zróżnicowanie sytuacji edukacyjnej pomiędzy poszczególnymi jednostkami analitycznymi.

Najtrudniejszą sytuację odnotowano w Przeczycach oraz Mierzęcicach Osiedlu, które osiągnęły najwyższe wartości wskaźnika syntetycznego (odpowiednio 1,01 oraz 0,91). W Przeczycach szczególnie niekorzystnie kształtują się wskaźniki dotyczące dużej absencji uczniów (W22 = 1,97) oraz uczestnictwa w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych (W21 = 1,59). W Mierzęcicach Osiedlu wysokie wartości wskaźników W22 (1,85) i W23 (1,12) świadczą o znacznej liczbie uczniów charakteryzujących się dużą absencją oraz słabymi wynikami w nauce.

Relatywnie niekorzystna sytuacja występuje również w Boguchwałowicach i Toporowicach, gdzie wskaźnik syntetyczny przyjmuje dodatnie wartości (odpowiednio 0,45 i 0,40). W Boguchwałowicach głównym problemem są słabe wyniki w nauce (W23 = 1,47), natomiast w Toporowicach wysokie wartości dotyczą incydentów agresji rówieśniczej (W20 = 0,98) oraz korzystania z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych (W21 = 1,86), przy jednocześnie niższych wartościach wskaźników odnoszących się do absencji i wyników edukacyjnych.

Umiarkowaną sytuację prezentują Nowa Wieś (0,10) oraz Mierzęcice (–0,08). W Nowej Wsi szczególnie niepokojąca jest wysoka wartość wskaźnika W20 (2,48), wskazująca na liczbę incydentów agresji rówieśniczej, jednak korzystniejsze wartości pozostałych wskaźników obniżają końcowy wynik syntetyczny. W Mierzęcicach sytuacja jest bardziej wyrównana, bez występowania skrajnie niekorzystnych wartości wskaźników cząstkowych.

Najlepszą sytuacją edukacyjną charakteryzują się Najdziszów, Zawada, Mierzęcice II oraz Sadowie, które osiągnęły najniższe wartości wskaźnika syntetycznego (od –0,48 do –

0,90). W jednostkach analitycznych tych odnotowano niskie wartości wszystkich analizowanych wskaźników, w szczególności w zakresie absencji szkolnej oraz słabych wyników w nauce, co świadczy o relatywnie dobrej kondycji edukacyjnej uczniów.

6.6 Bezrobocie

W celu oceny negatywnych zjawisk społecznych w zakresie bezrobocia analizę oparto na następujących wskaźnikach:

- W24: Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru,
- W25: Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru.

W24: Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Analiza wskaźnika W24, obrazującego poziom bezrobocia długotrwałego w Gminie Mierzęcice, wskazuje, że najwyższy odsetek osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w Boguchwałowicach (1,47) oraz w Mierzęcicach II (0,97). W tych jednostkach analitycznych problem bezrobocia długotrwałego jest najbardziej dotkliwy i wymaga skierowania szczególnej uwagi władz lokalnych oraz programów aktywizacyjnych. W Mierzęcicach wartość wskaźnika wynosi 0,68, co również wskazuje na stosunkowo wysoką liczbę osób bez pracy w przeliczeniu na mieszkańców.

Średni poziom bezrobocia obserwuje się w Nowej Wsi (0,59), Przeczycach (0,29) oraz w Zawadzie (0,19). W tych jednostkach sytuacja jest umiarkowana, choć nadal obecne są osoby wymagające wsparcia w powrocie na rynek pracy.

Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w Sadowiu i Najdyszowie (-1,66), co wskazuje na minimalny problem długotrwałego bezrobocia w tych jednostkach analitycznych. Najmniejsze natężenie zjawiska może wynikać z lokalnych warunków gospodarczych, mniejszej liczby osób w wieku produkcyjnym lub dobrego dostępu do zatrudnienia.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

Podsumowując, w Gminie Mierzęcice największe wyzwania w zakresie bezrobocia długotrwałego występują w Boguchwałowicach i Mierzęcicach II, natomiast w Sadowiu i Najdziszowie sytuacja jest korzystna. Pozostałe jednostki analityczne plasują się w strefie średniego ryzyka.

BEZROBOCIE – W24				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,65	0,68	0,68
2	Mierzęcice II	0,73	0,97	0,97
3	Mierzęcice Osiedle	0,27	-0,68	-0,68
4	Przeczyce	0,54	0,29	0,29
5	Boguchwałowice	0,87	1,47	1,47
6	Toporowice	0,41	-0,19	-0,19
7	Nowa Wieś	0,63	0,59	0,59
8	Sadowie	0,00	-1,66	-1,66
9	Najdziszów	0,00	-1,66	-1,66
10	Zawada	0,52	0,19	0,19

Tabela 33. Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Będzinie w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru w Gminie Mierzęcice w 2024 r.

Rycina 28. Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

W25: Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru.

Analiza wskaźnika W25, dotyczącego liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców, pozwala ocenić rozkład problemu bezrobocia w Gminie Mierzęcice.

Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w Mierzęcicach II (1,86), Boguchwałowicach (1,06) oraz Przeczycach (0,75). Oznacza to, że w tych jednostkach analitycznych problem bezrobocia jest najbardziej dotkliwy, a lokalne władze powinny rozważyć wdrożenie działań wspierających aktywizację zawodową i poprawę sytuacji na rynku pracy.

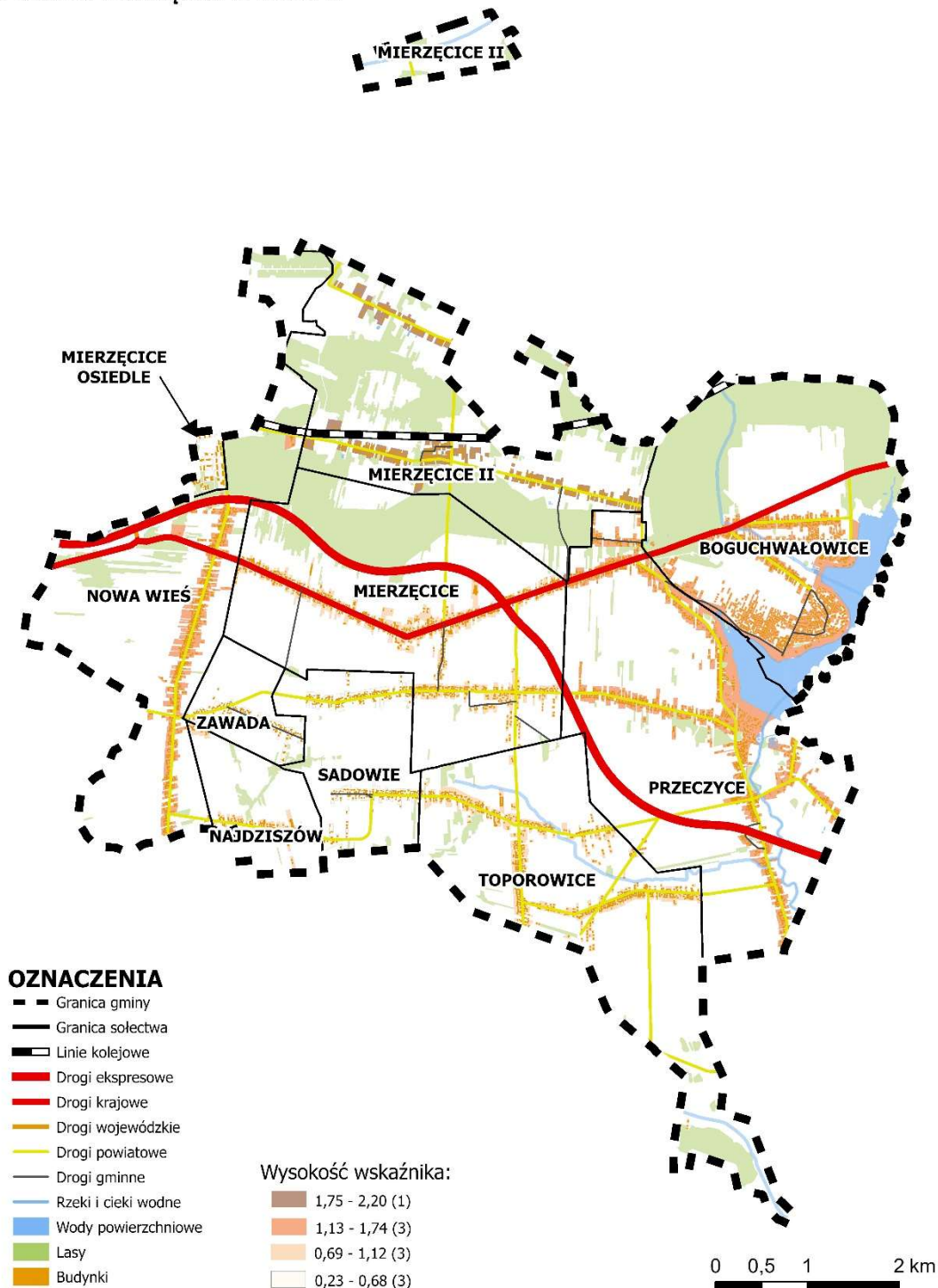
Średni poziom bezrobocia występuje w Nowej Wsi (0,41) oraz w Toporowicach (-0,03). W Mierzęcicach i Najdziszowie wskaźnik przyjmuje wartości lekko ujemne (-0,30 i -0,19), co wskazuje na umiarkowane natężenie zjawiska.

BEZROBOCIE – W25				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru.	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,98	-0,30	-0,30
2	Mierzęcice II	2,20	1,86	1,86
3	Mierzęcice Osiedle	0,68	-0,83	-0,83
4	Przeczycze	1,57	0,75	0,75
5	Boguchwałowice	1,74	1,06	1,06
6	Toporowice	1,13	-0,03	-0,03
7	Nowa Wieś	1,38	0,41	0,41
8	Sadowie	0,23	-1,62	-1,62
9	Najdziszów	1,04	-0,19	-0,19
10	Zawada	0,52	-1,12	-1,12

Tabela 34. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Będzinie w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru w Gminie Mierzęcice w 2024 r.

Rycina 29. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

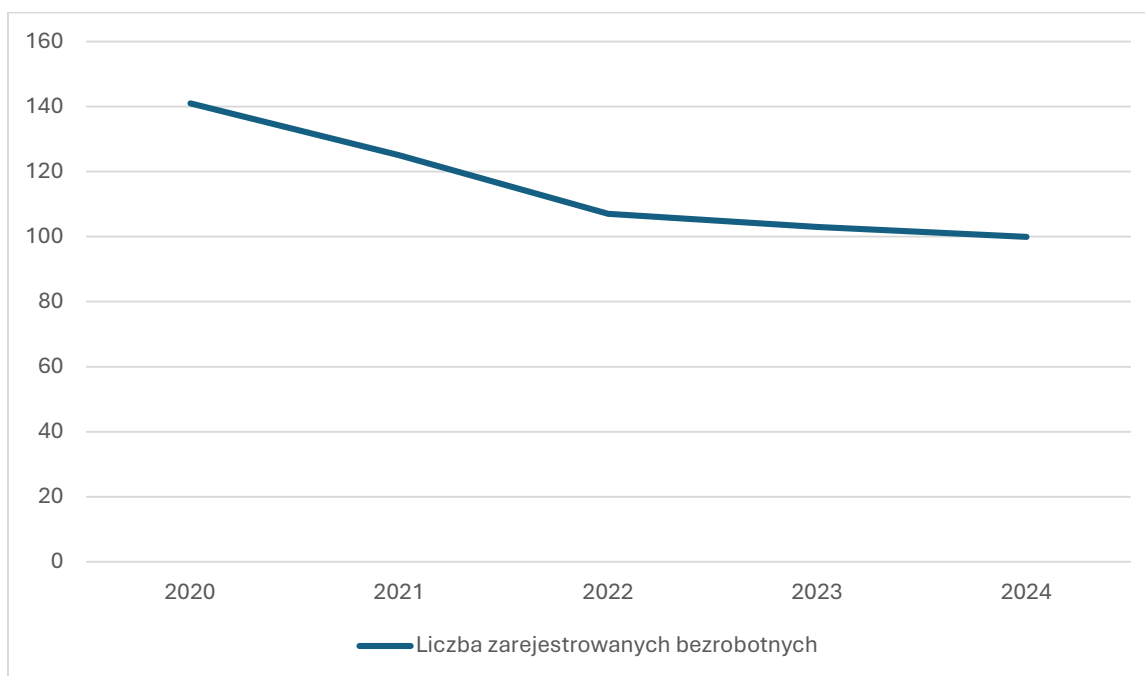

Najniższe natężenie bezrobocia zarejestrowanego obserwuje się w Sadowiu (-1,62), Zawadzie (-1,12) oraz Mierzęcicach Osiedle (-0,83). W tych jednostkach analitycznych problem bezrobocia wśród mieszkańców jest minimalny, co może wynikać z lepszego dostępu do miejsc pracy lub specyfiki lokalnego rynku pracy.

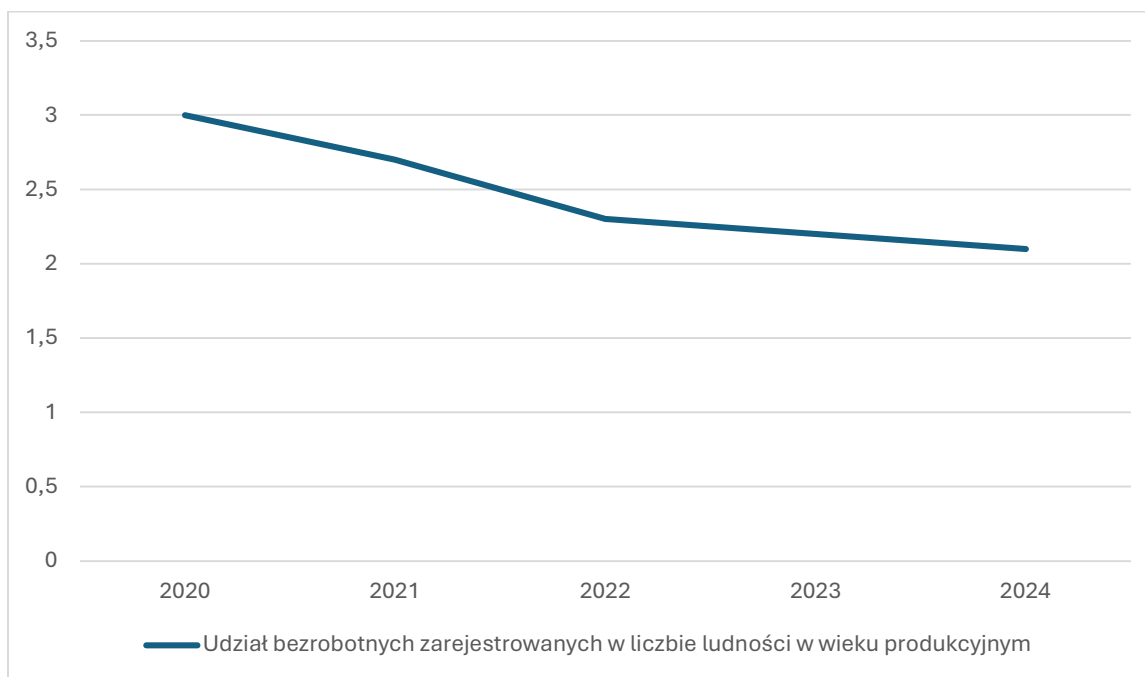
Podsumowując, największe wyzwania związane z bezrobociem w Gminie Mierzęcice koncentrują się w Mierzęcicach II, Boguchwałowicach i Przeczycach, podczas gdy Sadowie i Zawada cechują się korzystną sytuacją w zakresie zatrudnienia.

Bezrobocie w ujęciu dynamicznym – analiza lat 2020–2024

Analiza bezrobocia w Gminie Mierzęcice w latach 2020–2024 wskazuje na wyraźną i systematyczną poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy. W ciągu tych pięciu lat liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się z około 140 osób w 2020 roku do około 100 w 2024 roku, co stanowi spadek o około 28%. Jest to istotny sygnał świadczący o rosnącej dostępności miejsc pracy oraz skuteczności działań podejmowanych przez lokalne instytucje i urzędy pracy.

Wykres 5. Bezrobocie w ujęciu dynamicznym (lata 2020-2024). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.

Wykres 6. Bezrobocie w ujęciu dynamicznym (lata 2020-2024). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.

Jednocześnie obserwujemy spadek udziału bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym — z poziomu około 3% w 2020 roku do około 2,1% w 2024 roku. Ten wskaźnik jest szczególnie ważny, gdyż pokazuje, jak duża część potencjalnej siły roboczej jest aktywna zawodowo lub pozostaje bez pracy. Spadek udziału bezrobotnych w populacji produkcyjnej potwierdza, że coraz większy odsetek mieszkańców Gminy Mierzęcice znajduje zatrudnienie lub angażuje się w działalność gospodarczą, co pozytywnie wpływa na kondycję ekonomiczną regionu.

Analizując dynamikę spadku, warto zauważyć, że największe zmniejszenie liczby bezrobotnych miało miejsce w pierwszych trzech latach, co może wskazywać na skuteczne programy wsparcia, szkolenia i działania aktywizujące. W ostatnich latach trend utrzymuje się, choć tempo spadku jest nieco wolniejsze, co może oznaczać, że rynek pracy w Gminie zbliża się do bardziej stabilnego poziomu.

Podsumowując, dane za lata 2020–2024 pokazują pozytywny i trwały trend zmniejszania się bezrobocia w Gminie Mierzęcice. Ta korzystna tendencja przekłada się na poprawę warunków życia mieszkańców, wzrost ich aktywności zawodowej oraz większą stabilność ekonomiczną całej społeczności lokalnej. Warto kontynuować i rozwijać działania wspierające zatrudnienie, aby utrzymać ten pozytywny kierunek rozwoju rynku pracy.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY – BEZROBOCIE

W obszarze „Bezrobocie” wyodrębniono 2 wskaźniki. Jako kluczowy wskaźnik przyjęto liczbę długotrwale bezrobotnych, stąd wzór do wyznaczenia wskaźnika syntetycznego prezentuje się następująco:

$$\text{Wskaźnik syntetyczny} = W24 * 0,70 + W25 * 0,30$$

BEZROBOCIE				
L.p.	Jednostka analityczna	W24	W25	Wskaźnik syntetyczny
1	Mierzęcice	0,68	-0,30	0,38
2	Mierzęcice II	0,97	1,86	1,24
3	Mierzęcice Osiedle	-0,68	-0,83	-0,73
4	Przeczyce	0,29	0,75	0,43
5	Boguchwałowice	1,47	1,06	1,35
6	Toporowice	-0,19	-0,03	-0,14
7	Nowa Wieś	0,59	0,41	0,54
8	Sadowie	-1,66	-1,62	-1,64
9	Najdziszów	-1,66	-0,19	-1,22
10	Zawada	0,19	-1,12	-0,20

Tabela 35. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru „Bezrobocie”. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie.

Analiza wskaźnika „bezrobocie” obejmuje dwie miary: W24 – liczbę osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców, oraz W25 – ogólną liczbę osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Na ich podstawie obliczono wskaźnik syntetyczny, który umożliwia ocenę sytuacji bezrobocia w poszczególnych jednostkach analitycznych. Wyższe wartości wskaźnika syntetycznego oznaczają gorszą sytuację pod względem bezrobocia, natomiast wartości ujemne wskazują na korzystniejszą sytuację na rynku pracy.

Analiza syntetyczna pokazuje, że najwyższe ryzyko bezrobocia występuje w Boguchwałowicach (1,35), Mierzęcicach II (1,24) oraz w mniejszym stopniu w Nowej Wsi (0,54) i Mierzęcicach (0,38). W tych jednostkach analitycznych zarówno liczba osób bezrobotnych, jak i długotrwale bezrobotnych jest relatywnie wysoka, co wskazuje na potrzebę działań aktywizacyjnych i wsparcia rynku pracy.

Jednostki analityczne takie jak Przeczyce (0,43) i Toporowice (-0,14) mają umiarkowany wskaźnik bezrobocia, co sugeruje stabilniejszą sytuację zatrudnieniową mieszkańców.

Z kolei najkorzystniejszą sytuację odnotowano w Sadowiu (-1,64), Najdyszowie (-1,22) oraz w Zawadzie (-0,20), gdzie zarówno liczba osób długotrwale bezrobotnych, jak i ogólna liczba bezrobotnych jest niska, co wskazuje na aktywność zawodową mieszkańców oraz dobre funkcjonowanie rynku pracy.

6.7 Kapitał społeczny

W celu oceny negatywnych zjawisk społecznych w zakresie kapitału społecznego analizę oparto na następujących wskaźnikach:

- W26: Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dorośli) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru,
- W27: Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dzieci) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru,
- W28: Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru.

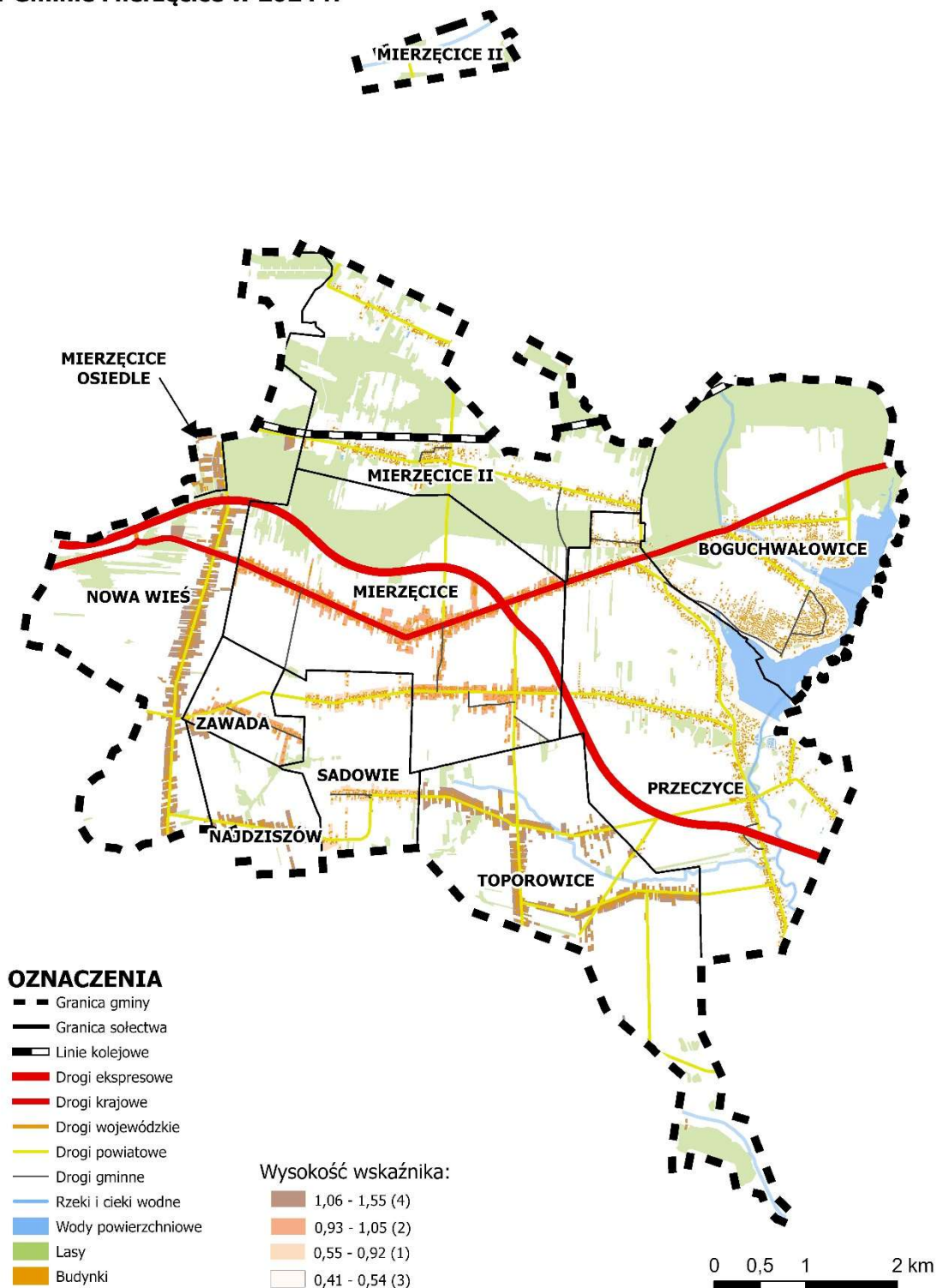
Wskaźniki te są stymulantą, stąd też każdy z nich wymagał przekształcenia w celu umożliwienia analizy porównawczej.

W26: Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dorośli)
w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Analiza wskaźnika pokazuje zróżnicowany poziom aktywności społecznej dorosłych mieszkańców Gminy Mierzęcice. Najlepszą sytuację obserwujemy w Najdyszowie (-1,26), Nowej Wsi (-1,14) oraz Toporowicach (-0,97). W tych jednostkach analitycznych przekształcony wskaźnik przyjmuje najniższe wartości, co oznacza, że mieszkańcy stosunkowo chętnie uczestniczą w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury, a kapitał społeczny jest tu stosunkowo dobrze rozwinięty.

Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dorośli) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru w Gminie Mierzęcice w 2024 r.

Rycina 30. Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dorośli) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

KAPITAŁ SPOŁECZNY – W26				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dorośli) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi stymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik wymagał przekształcenia
1	Mierzęcice	1,06	0,08	-0,08
2	Mierzęcice II	0,44	-1,40	1,40
3	Mierzęcice Osiedle	1,36	0,80	-0,80
4	Przeczyce	0,41	-1,47	1,47
5	Boguchwałowice	0,55	-1,15	1,15
6	Toporowice	1,43	0,97	-0,97
7	Nowa Wieś	1,50	1,14	-1,14
8	Sadowie	0,93	-0,24	0,24
9	Najdziszów	1,55	1,26	-1,26
10	Zawada	1,03	0,01	-0,01

Tabela 36. Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dorośli) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Mierzęcicach.

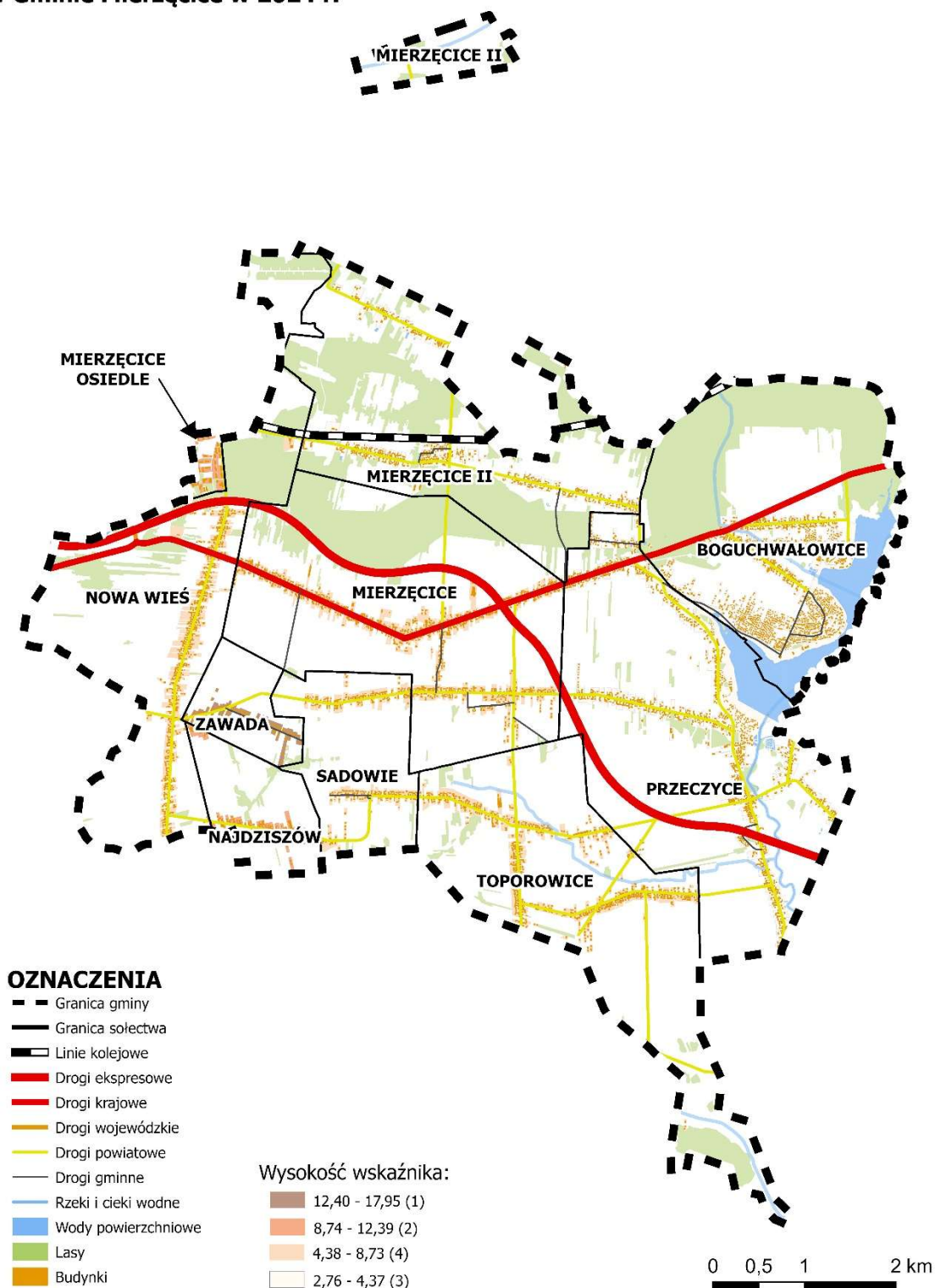
Umiarkowany poziom wskaźnika odnotowano w Mierzęcicach Osiedle (-0,80) oraz Mierzęcicach (-0,08) i Zawadzie (-0,01), co wskazuje na średni udział mieszkańców w życiu kulturalnym.

Najtrudniejsza sytuacja pod względem kapitału społecznego występuje w Przeczycach (1,47), Mierzęcicach II (1,40) i Boguchwałowicach (1,15). W tych jednostkach analitycznych przekształcony wskaźnik przyjmuje najwyższe wartości, co oznacza niską aktywność dorosłych w zajęciach tematycznych i wskazuje na ograniczone możliwości integracji społecznej oraz mniejszą mobilizację mieszkańców do uczestnictwa w kulturze lokalnej.

Podsumowując, najwyższą aktywność dorosłych wykazują jednostki analityczne Najdziszów, Nowa Wieś i Toporowice, natomiast Przeczyce, Mierzęcice II i Boguchwałowice wymagają działań wspierających aktywność społeczną dorosłych mieszkańców.

Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dzieci) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Mierzęcice w 2024 r.

Rycina 31. Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dzieci) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

W27: Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dzieci) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Analiza wskaźnika W27, obejmującego uczestnictwo dzieci w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury, pokazuje, że najwyższy poziom kapitału społecznego w tej grupie wiekowej odnotowano w Zawadzie (-2,47) oraz Najdyszowie (-0,70), co oznacza, że dzieci z tych jednostek analitycznych najchętniej uczestniczą w zajęciach kulturalnych i edukacyjnych, wskazując na silną integrację społeczną od najmłodszych lat. Również dzieci z Mierzęc Osiedla (-0,50) oraz Mierzęcice (-0,18) aktywnie angażują się w życie kulturalne.

KAPITAŁ SPOŁECZNY – W27				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dzieci) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi stymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik wymagał przekształcenia
1	Mierzęcice	1,63	0,18	-0,18
2	Mierzęcice II	0,59	-1,02	1,02
3	Mierzęcice Osiedle	1,90	0,50	-0,50
4	Przeczyce	0,68	-0,91	0,91
5	Boguchwałowice	0,65	-0,94	0,94
6	Toporowice	1,02	-0,51	0,51
7	Nowa Wieś	1,13	-0,39	0,39
8	Sadowie	1,39	-0,09	0,09
9	Najdyszów	2,07	0,70	-0,70
10	Zawada	3,61	2,47	-2,47

Tabela 37. Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w ośrodkach kultury (dzieci) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Mierzęcicach.

Umiarkowany poziom wskaźnika występuje w Sadowiu (0,09), Nowej Wsi (0,39) oraz Toporowicach (0,51), gdzie dzieci uczestniczą w zajęciach tematycznych w ograniczonym stopniu.

Najtrudniejsza sytuacja w zakresie aktywności kulturalnej dzieci dotyczy Mierzęcice II (1,02), Przeczyca (0,91) i Boguchwałowic (0,94). W tych jednostkach analitycznych dzieci uczestniczą w zajęciach w niewielkim stopniu, co wskazuje na konieczność działań wspierających rozwój zainteresowań i integrację społeczną najmłodszych mieszkańców.

Podsumowując, najlepsza sytuacja występuje w Zawadzie i Najdżiszowie, natomiast Mierzęcice II, Przeczyce i Boguchwałowice wymagają działań wspierających uczestnictwo dzieci w zajęciach kulturalnych.

W28: Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Analiza wskaźnika W28, przedstawiającego liczbę organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców wskazuje, że najkorzystniejsza sytuacja występuje w Nowej Wsi (-1,99) i Mierzęcicach II (-1,63), gdzie liczba organizacji pozarządowych w odniesieniu do liczby mieszkańców jest najwyższa. Oznacza to bardzo dobrze rozwiniętą lokalną aktywność społeczną, silną inicjatywę oddolną oraz szerokie zaangażowanie mieszkańców w formalne struktury społeczne.

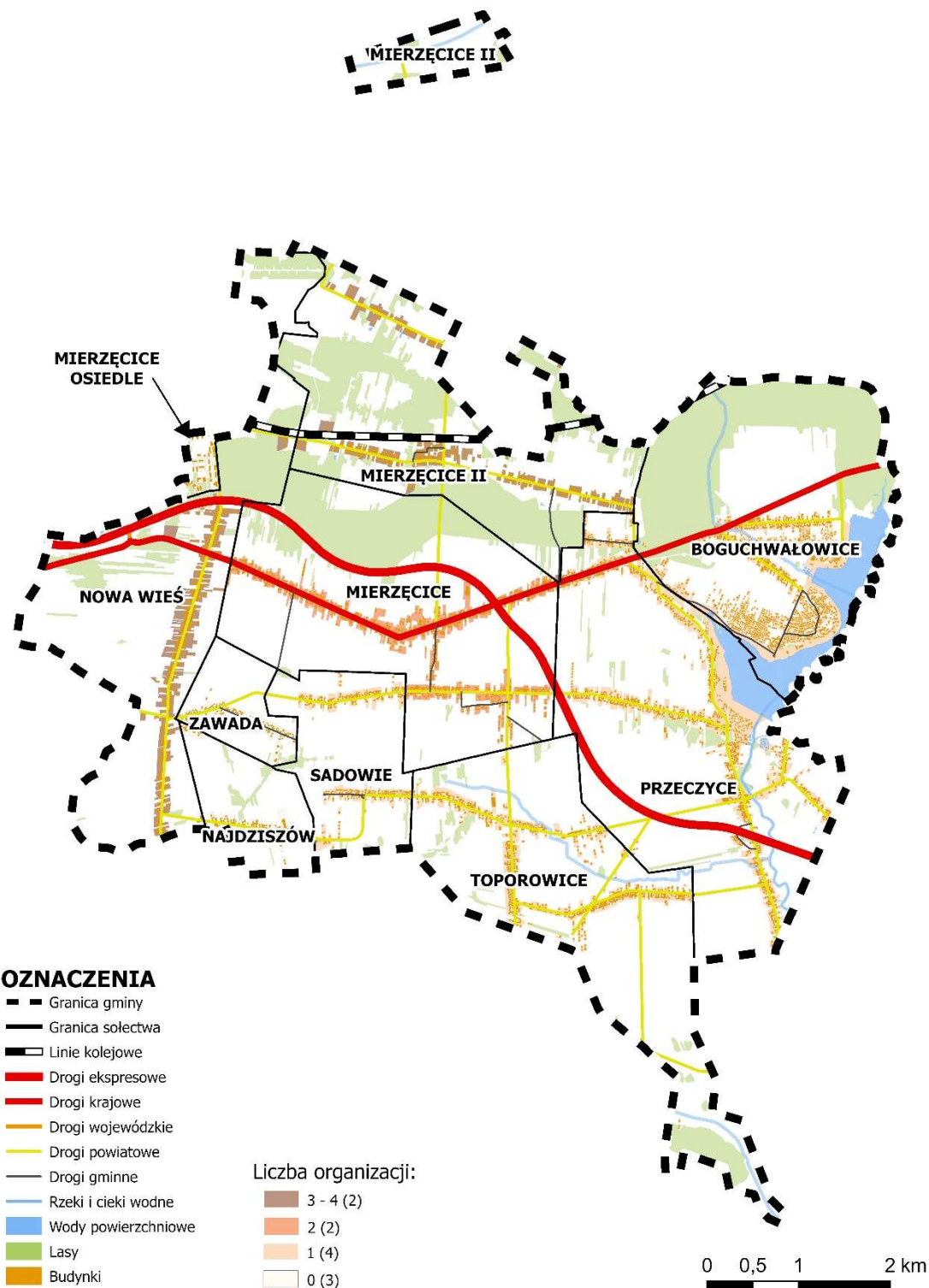
Na dobrym poziomie kształtuje się również sytuacja w Mierzęcicach (-0,01) i Sadowiu (-0,41), gdzie wskaźnik również wskazuje na relatywnie wysoką aktywność organizacji pozarządowych, choć w mniejszym stopniu niż w dwóch liderujących jednostkach analitycznych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY – W28				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi stymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik wymagał przekształcenia
1	Mierzęcice	0,16	0,01	-0,01
2	Mierzęcice II	0,44	1,63	-1,63
3	Mierzęcice Osiedle	0,00	-0,95	0,95
4	Przeczyce	0,07	-0,55	0,55
5	Boguchwałowice	0,11	-0,31	0,31
6	Toporowice	0,10	-0,35	0,35
7	Nowa Wieś	0,50	1,99	-1,99
8	Sadowie	0,23	0,41	-0,41
9	Najdżiszów	0,00	-0,95	0,95
10	Zawada	0,00	-0,95	0,95

Tabela 38. Liczba organizacji pozarządowych według obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Mierzęcicach i Urzędu Gminy Mierzęcice.

Liczba organizacji pozarządowych (NGO's) w Gminie Mierzęcice w 2024 r. wg obszaru

Rycina 32. Liczba organizacji pozarządowych według obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Z kolei najtrudniejsza sytuacja dotyczy jednostek analitycznych, w których liczba organizacji pozarządowych jest minimalna lub nie występują one wcale. Najwyższe wartości wskaźnika (czyli najgorsza sytuacja) notują: Mierzęcice Osiedle (0,95), Najdżiszów (0,95) oraz Zawada (0,95). Brak lub bardzo niska liczba organizacji w tych jednostkach świadczy o ograniczonej aktywności społecznej i niewielkim stopniu instytucjonalnego zaangażowania mieszkańców. Podobnie umiarkowanie niekorzystne wartości odnotowano w Przeczycach (0,55), Toporowicach (0,35) i Boguchwałowicach (0,31).

Podsumowując, Nowa Wieś i Mierzęcice II wyróżniają się najlepiej rozwiniętą aktywnością społeczną w formie organizacji pozarządowych, podczas gdy Mierzęcice Osiedle, Najdżiszów i Zawada wymagają wsparcia w zakresie rozwoju lokalnych inicjatyw obywatelskich i budowania kapitału społecznego.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY – KAPITAŁ SPOŁECZNY

W obszarze „Kapitał społeczny” wyodrębniono 3 wskaźniki. Nie wyznaczono kluczowych wskaźników w tym obszarze, a wzór do wyznaczenia wskaźnika syntetycznego prezentuje się następująco:

$$\text{Wskaźnik syntetyczny} = W26 * 1/3 + W27 * 1/3 + W28 * 1/3$$

KAPITAŁ SPOŁECZNY					
L.p.	Jednostka analityczna	W26	W27	W28	Wskaźnik syntetyczny
1	Mierzęcice	-0,08	-0,18	-0,01	-0,09
2	Mierzęcice II	1,40	1,02	-1,63	0,26
3	Mierzęcice Osiedle	-0,80	-0,50	0,95	-0,12
4	Przeczycze	1,47	0,91	0,55	0,98
5	Boguchwałowice	1,15	0,94	0,31	0,80
6	Toporowice	-0,97	0,51	0,35	-0,04
7	Nowa Wieś	-1,14	0,39	-1,99	-0,91
8	Sadowie	0,24	0,09	-0,41	-0,03
9	Najdżiszów	-1,26	-0,70	0,95	-0,34
10	Zawada	-0,01	-2,47	0,95	-0,51

Tabela 39. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru „Kapitał społeczny”. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

Analiza syntetycznego wskaźnika, opartego na trzech komponentach – uczestnictwie dorosłych w zajęciach tematycznych (W26), uczestnictwie dzieci w takich zajęciach (W27) oraz liczbie organizacji pozarządowych (W28) – wskazuje na znaczną zmienność poziomu aktywności społecznej między jednostkami analitycznymi. Wskaźnik syntetyczny traktuje każdą z tych składowych równoważnie, pokazując ogólny potencjał społeczny poszczególnych jednostek.

Najtrudniejsza sytuacja społeczna występuje w Przeczycach, gdzie odnotowano najwyższą wartość wskaźnika syntetycznego (0,98). Wynik ten wskazuje na niski poziom zaangażowania mieszkańców, zwłaszcza w zakresie uczestnictwa dorosłych w zajęciach kulturalnych oraz umiarkowanego udziału dzieci, przy jednocześnie przeciętnym potencjale organizacji pozarządowych. Podobnie niekorzystnie wypadają Boguchwałowice (0,80) oraz Mierzęcice II (0,26), gdzie słabo rozwinięta aktywność społeczna mieszkańców łączy się z ograniczonym zapleczem instytucjonalnym. W tych jednostkach niska frekwencja w zajęciach tematycznych oraz niewielka liczba NGO wskazują na potrzebę wzmocnienia integracji społecznej i rozwoju lokalnych inicjatyw.

Na poziomie pośrednim znajdują się jednostki analityczne o wartościach bliskich zera, takie jak Sadowie, Toporowice, Mierzęcice i Mierzęcice Osiedle. W ich przypadku kapitał społeczny można określić jako umiarkowany — widoczne są zarówno elementy sprzyjające aktywności mieszkańców, jak i obszary wymagające poprawy. Przykładowo, w Mierzęcicach Osiedle niskie uczestnictwo w zajęciach tematycznych obniża całkowitą ocenę. Z kolei w Sadowiu niewielkie zaangażowanie mieszkańców jest częściowo równoważone obecnością inicjatyw społecznych.

Najlepszą sytuacją charakteryzują się jednostki analityczne o niskich lub wyraźnie ujemnych wartościach wskaźnika syntetycznego. Na czele znajduje się Nowa Wieś (-0,91), co wskazuje na stosunkowo wysoki poziom kapitału społecznego w porównaniu z pozostałymi częściami Gminy. Dobrą sytuację odnotowano także w Zawadzie (-0,51) oraz Najdyszowie (-0,34). W tych jednostkach rozwinięta aktywność mieszkańców sprzyja budowaniu więzi społecznych.

Podsumowując, kapitał społeczny w Gminie jest wyraźnie zróżnicowany: od jednostek analitycznych wymagających pilnego wsparcia, takich jak Przeczycze i Boguchwałowice, przez jednostki o umiarkowanym poziomie zaangażowania społecznego, aż po wyróżniające się

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

pozytywnymi tendencjami Nową Wieś i Zawadę. Analiza wskazuje na potrzebę wzmacniania aktywności mieszkańców, rozwijania oferty zajęć tematycznych oraz budowania lokalnych struktur organizacyjnych jako kluczowych działań wspierających rozwój kapitału społecznego.

6.8 Podsumowanie negatywnych zjawisk społecznych

W ramach procesu rewitalizacji kluczowym elementem jest zrozumienie i identyfikacja negatywnych zjawisk społecznych, które mogą utrudniać rozwój oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Analiza problemów społecznych pozwala na ukierunkowanie działań rewitalizacyjnych w taki sposób, aby skutecznie odpowiadały na rzeczywiste potrzeby społeczności lokalnej.

Poniższa analiza obejmuje dane odnoszące się do sfery społecznej. Uwzględniono sześć kluczowych obszarów: demografię, ubóstwo, zdrowie i problemy społeczne, przestępczość i bezpieczeństwo, poziom edukacji, bezrobocie oraz kapitał społeczny.

Analiza syntetycznych wskaźników społeczno-ekonomicznych dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy pokazuje wyraźne zróżnicowanie pod względem jakości życia, bezpieczeństwa oraz kapitału społecznego. Jednostki analityczne Boguchwałowice, Mierzęcice Osiedle oraz Przeczyce osiągają najwyższe wartości sumaryczne wskaźnika, co sugeruje największy poziom problemów społecznych. Boguchwałowice wyróżniają się na tle Gminy wysokimi wartościami wskaźników. Bardzo wysoki jest wskaźnik bezrobocia, nieco niższe wskaźniki dotyczące ubóstwa, przestępczości i kapitału społecznego. Żaden ze wskaźników nie wskazuje na korzystne trendy w jednostce analitycznej. Przeczyce mają nieco lepszą sytuację. Na najwyższym poziomie znajduje się wskaźnik dotyczący edukacji, następnie kapitału społecznego i demografii. Jedynie w zakresie zdrowia i problemów społecznych Przeczyce mają względnie dobrą sytuację. Mierzęcice Osiedle osiągają podobną wysokość wskaźnika co Przeczyce, jednak w tym przypadku największy kryzys można zauważyć w obszarze demografii, a także zdrowia i problemów społecznych. Poza kryzysem znajdują się tu obszary bezrobocia i kapitału społecznego. W umiarkowanym stanie kryzysu znajdują się trzy kolejne jednostki analityczne: Nowa Wieś, Mierzęcice i Mierzęcice II. W Nowej Wsi najtrudniejsza sytuacja jest w zakresie demografii, w jednostce analitycznej Mierzęcice w obszarze przestępczości i bezpieczeństwa oraz bezrobocia. Natomiast Mierzęcice II wymagają przyjrzenia się kwestii ubóstwa, bezrobocia oraz braku aktywności mieszkańców.

Najbardziej korzystną sytuację obserwuje się w jednostkach analitycznych Sadowie, Zawada oraz Najdziszów, które cechuje ujemny sumaryczny wskaźnik, wskazujący na niski

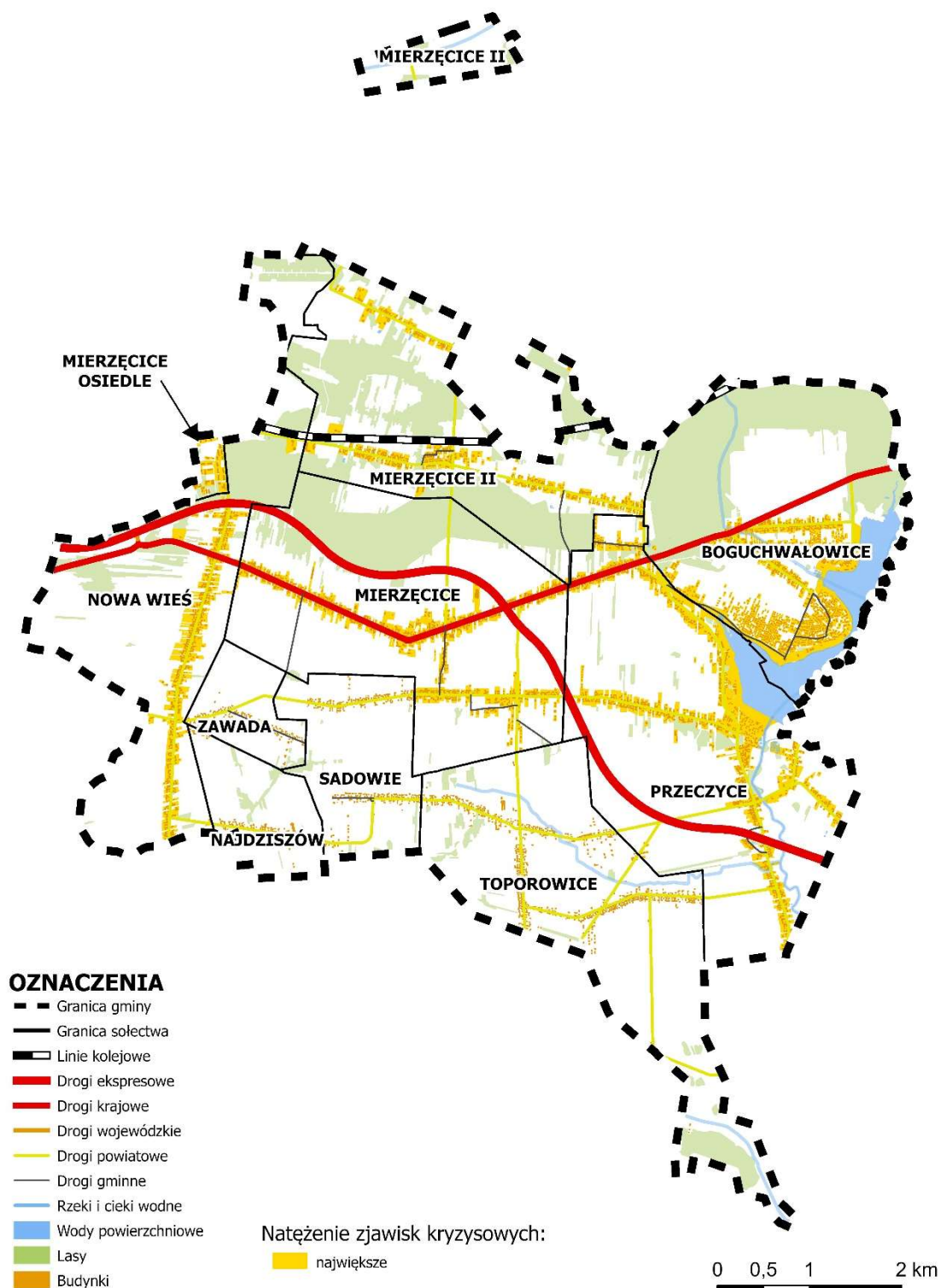
poziom problemów społeczno-ekonomicznych. Sadowie i Zawada charakteryzują się szczególnie niskim poziomem ubóstwa, problemów zdrowotnych i przestępczości, a także relatywnie stabilnym kapitałem społecznym. Najdziszów mimo umiarkowanie wysokich wskaźników w niektórych obszarach, wykazuje korzystną sytuację demograficzną i stosunkowo niski poziom przestępczości.

Toporowice nie wyróżniają się ani jako obszar problemowy, ani jako szczególnie korzystny pod względem jakości życia i sytuacji społeczno-ekonomicznej. Jednostka analityczna charakteryzuje się stosunkowo stabilną sytuacją, z lekkimi przewagami pozytywnymi w demografii i bezpieczeństwie oraz umiarkowanymi wyzwaniami w zakresie ubóstwa i edukacji.

Podsumowując, można wyróżnić trzy główne grupy jednostek analitycznych: pierwsza, z wysokimi wartościami sumarycznego wskaźnika, wymagająca działań wspierających (Boguchwałowice, Mierzęcice Osiedle, Przeczyce, Mierzęcice, Mierzęcice II i Nowa Wieś); druga, o stabilnych wynikach i pewnym potencjale rozwojowym (Toporowice); oraz trzecia, najbardziej korzystna pod względem jakości życia (Sadowie, Zawada, Najdziszów). Analiza ta pozwala na wskazanie jednostek analitycznych priorytetowych dla interwencji społecznych, programów profilaktycznych oraz działań wspierających rozwój kapitału społecznego.

Sołectwa o największym natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze społecznej

Rycina 33. Mapa obrazująca jednostki analityczne o największym natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze społecznej (oznaczone kolorem żółtym). Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

L.p.	Jednostka analityczna	DEMOGRAFIA	UBÓSTWO	ZDROWIE I PROBLEMY SPOŁECZNE	PRZESTĘPCZOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO	POZIOM EDUKACJI	BEZROBOCIE	KAPITAŁ SPOŁECZNY	SUMA
1	Mierzęcice	-0,04	-0,44	-0,43	1,30	-0,08	0,38	-0,09	0,60
2	Mierzęcice II	-1,85	1,04	0,08	0,10	-0,51	1,24	0,26	0,36
3	Mierzęcice Osiedle	1,13	0,27	1,01	0,93	0,91	-0,73	-0,12	3,40
4	Przeczyce	0,73	0,24	-0,39	0,60	1,01	0,43	0,98	3,60
5	Boguchwałowice	0,09	0,87	0,73	0,84	0,45	1,35	0,80	5,13
6	Toporowice	-0,36	0,46	0,26	-0,58	0,40	-0,14	-0,04	0,00
7	Nowa Wieś	1,35	0,44	-0,17	-0,49	0,10	0,54	-0,91	0,86
8	Sadowie	-0,48	-1,18	-0,72	-1,06	-0,48	-1,64	-0,03	-5,59
9	Najdziszów	0,43	-0,51	0,32	-0,97	-0,90	-1,22	-0,34	-3,19
10	Zawada	-1,00	-1,18	-0,69	-0,67	-0,90	-0,20	-0,51	-5,15

Tabela 40. Zestawienie wskaźników syntetycznych dla każdego z obszarów sfery społecznej. Źródło opracowanie własne.

7. DELIMITACJA (WYZNACZENIE) OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar gminy, na którym występuje kumulacja negatywnych zjawisk społecznych, czyli znajdujący się w stanie kryzysowym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: środowiskowych, gospodarczych, technicznych lub przestrzenno-funkcjonalnych.

W celu dokładnego zbadania sytuacji kryzysowych, a w szczególności ich rozmieszczenia przestrzennego w Gminie Mierzęcice, analizie poddano każdy z wyżej wymienionych obszarów.

7.1 Analiza negatywnych zjawisk gospodarczych

Diagnoza sfery gospodarczej Gminy Mierzęcice obejmuje kryteria związane z podmiotami gospodarczymi. Do analizy wybrano dwa wskaźniki:

- W1: Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na liczbę osób w wieku produkcyjnym
- W2: Liczba przedsiębiorstw, które zakończyły działalność w stosunku do liczby przedsiębiorstw wpisanych do CEiDG

W1: Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na liczbę osób w wieku produkcyjnym

Analiza wskaźnika gospodarczego W1, odzwierciedlającego liczbę podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na liczbę osób w wieku produkcyjnym, pozwala na ocenę aktywności gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych. Wskaźnik ten ma charakter stymulanty, co oznacza, że wyższe wartości świadczą o korzystniejszej kondycji gospodarczej danego obszaru. W związku z tym znormalizowane wartości wymagały przekształcenia – wartość wskaźnika po transformacji jest odwrotnością znormalizowanej skali.

Najwyższe wartości wskaźnika po przekształceniu odnotowano w Najdżiszowie (1,54), Sadowiu (1,04) oraz Zawadzie (0,97). Wskazuje to, że pomimo relatywnie niskiej liczby podmiotów gospodarczych, w przeliczeniu na populację w wieku produkcyjnym obszary te charakteryzują się najniższą aktywnością gospodarczą, co z punktu widzenia wskaźnika stymulanty oznacza najmniej korzystną sytuację w sferze gospodarczej.

Z kolei najwyższy poziom aktywności gospodarczej, mierzony wartością przed przekształceniem (czyli rzeczywistą liczbą firm na mieszkańca w wieku produkcyjnym), występuje w Mierzęcicach II (5,69), Mierzęcicach (3,46) oraz Przeczycach (3,09). Po przekształceniu wskaźniki te przyjmują wartości ujemne, odpowiednio -2,11, -0,68 oraz -0,44, co świadczy o ich korzystnej pozycji w sferze gospodarczej. Oznacza to, że obszary te wyróżniają się największą liczbą firm działających w relacji do liczby osób mogących prowadzić działalność gospodarczą lub podejmować zatrudnienie.

Jednostki analityczne o umiarkowanej aktywności gospodarczej to Nowa Wieś (-0,38), Toporowice (-0,32) oraz Boguchwałowice (-0,11), które plasują się w środkowej części zestawienia. Wskazuje to na stabilny, choć nie wyróżniający się poziom przedsiębiorczości lokalnej.

Najniższy poziom działalności gospodarczej przed przekształceniem obserwuje się w Najdżiszowie, Sadowiu i Zawadzie, co po transformacji przekłada się na ich najwyższe, dodatnie wartości wskaźnika, wskazujące na niekorzystną sytuację w obszarze gospodarki. Oznacza to konieczność intensyfikacji działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości, w tym wsparcia dla mikro- i małych firm, poprawy dostępności infrastruktury oraz działań na rzecz promowania takiej formy aktywizacji zawodowej mieszkańców.

Podsumowując, wskaźnik gospodarczy W1 ujawnia wyraźne różnice między jednostkami analitycznymi w zakresie aktywności gospodarczej. Najbardziej przedsiębiorcze obszary to Mierzęcice II, Mierzęcice oraz Przeczycy, natomiast największe potrzeby w zakresie wzrostu liczby podmiotów gospodarczych występują w Najdżiszowie, Sadowiu i Zawadzie. Wyniki te stanowią istotną podstawę do planowania działań wspierających rozwój lokalnej gospodarki na poziomie gminy.

GOSPODARCZE – W1				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do REGON na liczbę osób w wieku produkcyjnym	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi stymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik wymagał przekształcenia
1	Mierzęcice	3,46	0,68	-0,68
2	Mierzęcice II	5,69	2,11	-2,11
3	Mierzęcice Osiedle	1,63	-0,49	0,49
4	Przeczyce	3,09	0,44	-0,44
5	Boguchwałowice	2,57	0,11	-0,11
6	Toporowice	2,90	0,32	-0,32
7	Nowa Wieś	2,99	0,38	-0,38
8	Sadowie	0,78	-1,04	1,04
9	Najdziszów	0,00	-1,54	1,54
10	Zawada	0,89	-0,97	0,97

Tabela 41. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do REGON na liczbę osób w wieku produkcyjnym (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

W2: Liczba przedsiębiorstw, które zakończyły działalność w stosunku do liczby przedsiębiorstw wpisanych do CEiDG.

Wskaźnik gospodarczy W2, określający liczbę przedsiębiorstw, które zakończyły działalność w stosunku do liczby firm wpisanych do CEiDG, pozwala ocenić stabilność lokalnej przedsiębiorczości oraz skalę rotacji podmiotów gospodarczych w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Najkorzystniejsza sytuacja występuje w Najdziszowie i Zawadzie, gdzie odnotowano wartość wskaźnika równą –1,59, wynikającą z braku zgłoszeń dotyczących zakończenia działalności gospodarczej. Wskazuje to na wysoką stabilność lokalnych podmiotów i niską rotację firm. Zbliżoną sytuację obserwuje się również w Mierzęcicach II (–0,55), gdzie udział firm kończących działalność jest relatywnie niewielki na tle pozostałych jednostek analitycznych.

Po przeciwnej stronie zestawienia znajdują się jednostki analityczne cechujące się największym udziałem zamykanych przedsiębiorstw. Najwyższą wartość wskaźnika zaobserwowano w Sadowiu (1,98), co wskazuje na największą niestabilność

przedsiębiorczości oraz wysoki odsetek podmiotów, które zakończyły działalność. Relatywnie niekorzystna sytuacja występuje również w Toporowicach (0,65), Mierzęcicach Osiedlu (0,45) oraz Nowej Wsi (0,28), gdzie wskaźniki potwierdzają większą rotację firm w relacji do ich ogólnej liczby.

W jednostkach analitycznych takich jak Przeczyce (0,17), Boguchwałowice (0,11) oraz Mierzęcice (0,10) wskaźniki wskazują na umiarkowany poziom zakończeń działalności gospodarczej – wyższy niż w obszarach o stabilniejszej strukturze gospodarczej, ale jednocześnie nie tak wysoki, aby mogły świadczyć o poważnych trudnościach w utrzymaniu lokalnych firm.

Podsumowując, wskaźnik W2 ukazuje znaczące zróżnicowanie w stabilności przedsiębiorstw pomiędzy jednostkami analitycznymi. Najbardziej stabilne pod względem funkcjonowania podmiotów gospodarczych są Najdziszów, Zawada i Mierzęcice II, natomiast największe wyzwania w obszarze utrzymania działalności firm obserwuje się w Sadowiu i Toporowicach. Wyniki te mogą stanowić ważną przesłankę do planowania działań wspierających przedsiębiorczość, w szczególności w obszarach o najwyższej rotacji firm.

GOSPODARCZE – W2				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba przedsiębiorstw, które zakończyły działalność w stosunku do liczby przedsiębiorstw wpisanych do CEiDG	Wartość znormalizowana wskaźnika.	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	14,17	0,10	0,10
2	Mierzęcice II	8,70	-0,55	-0,55
3	Mierzęcice Osiedle	17,14	0,45	0,45
4	Przeczyce	14,81	0,17	0,17
5	Boguchwałowice	14,29	0,11	0,11
6	Toporowice	18,82	0,65	0,65
7	Nowa Wieś	15,71	0,28	0,28
8	Sadowie	30,00	1,98	1,98
9	Najdziszów	0,00	-1,59	-1,59
10	Zawada	0,00	-1,59	-1,59

Tabela 42. Liczba przedsiębiorstw, które zakończyły działalność w stosunku do liczby przedsiębiorstw wpisanych do CEiDG (stan na rok 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

Sfera gospodarcza w ujęciu dynamicznym – analiza lat 2020–2024

Analiza danych dotyczących sfery gospodarczej w Gminie Mierzęcice za lata 2020–2024, przedstawionych na poniższym wykresie, wskazuje na następujące tendencje.

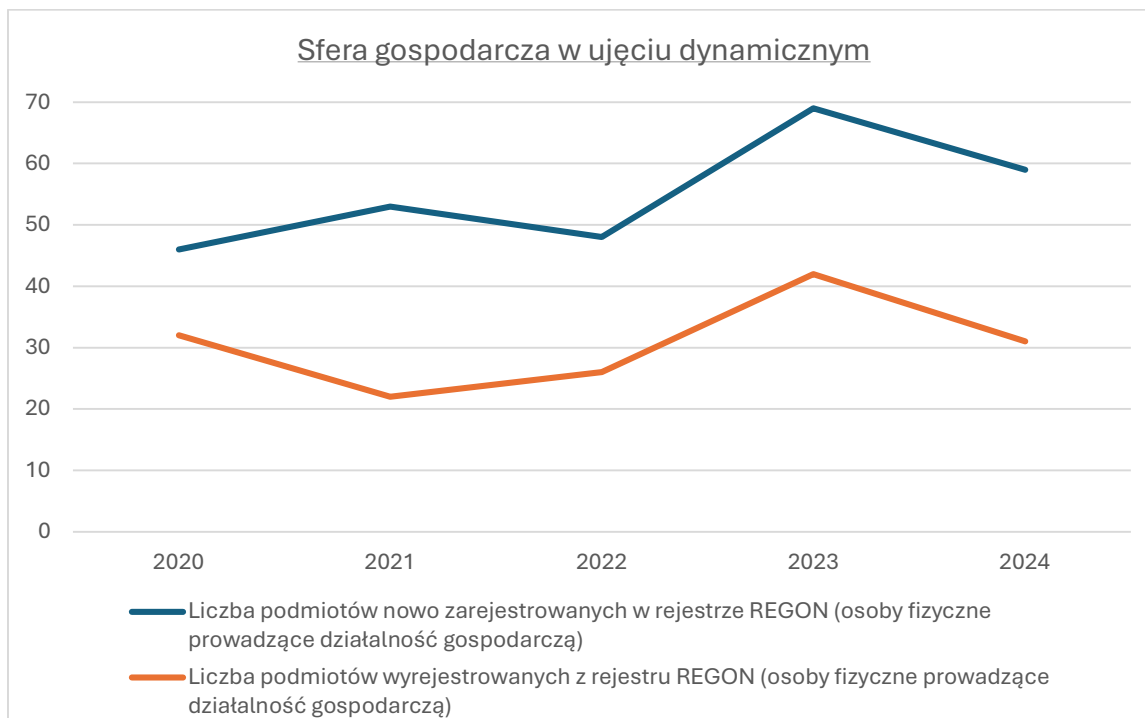
Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON, czyli osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, wykazuje wyraźną dynamikę. Po wzroście z około 46 podmiotów w 2020 roku do 53 w 2021 roku, nastąpił niewielki spadek do około 48 w 2022 roku. Rok 2023 przyniósł wyraźny skok liczby nowych rejestracji do około 69 podmiotów, jednak w 2024 roku nastąpił ponowny spadek do około 59 podmiotów. To wskazuje na okresowe ożywienie gospodarcze w 2023 roku, po którym nastąpiła korekta, choć poziom nowych rejestracji w 2024 roku nadal pozostaje wyższy niż w latach 2020–2022.

Jednocześnie liczba podmiotów wyrejestrowanych z rejestru REGON – czyli zakończonych działalności gospodarczych – miała bardziej zmienny charakter. Zaczęła się od około 32 wyrejestrowań w 2020 roku, po czym spadła do około 22 w 2021 roku. W 2022 roku zaobserwowano niewielki wzrost do około 26, a w 2023 roku znaczący wzrost do około 42 podmiotów. W 2024 roku liczba wyrejestrowań spadła do poziomu około 31. Zatem 2023 rok charakteryzował się nie tylko wzrostem nowych rejestracji, ale też największą liczbą zakończonych działalności gospodarczych, co może świadczyć o dużej dynamice rynku lokalnego – z intensywnym ruchem przedsiębiorców zakładających i zamykających działalność.

Podsumowując, w Gminie Mierzęcice obserwujemy ogólny trend wzrostowy liczby nowych podmiotów gospodarczych w latach 2020–2024, ze szczytem w 2023 roku. Jednak wraz z tym wzrostem rośnie też liczba podmiotów rezygnujących z działalności, co wskazuje na zwiększoną zmienność i konkurencję na lokalnym rynku. W 2024 roku nastąpiła stabilizacja obu wskaźników na wyższym poziomie niż na początku badanego okresu, co może świadczyć o utrzymującym się zainteresowaniu prowadzeniem działalności gospodarczej, choć przy

jednoczesnym wyzwaniu dla lokalnej gospodarki w zakresie utrzymania przedsiębiorstw na rynku.

Wykres 7. Liczba podmiotów gospodarki w rejestrze REGON (stan na lata 2020-2024). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY – SFERA GOSPODARCZA

W sferze gospodarczej wyodrębniono 2 wskaźniki: W1 - Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do REGON na liczbę osób w wieku produkcyjnym oraz W2 - Liczba przedsiębiorstw, które zakończyły działalność w stosunku do liczby przedsiębiorstw wpisanych do CEiDG. Żaden ze wskaźników nie został określony jako kluczowy, stąd też do obliczenia wskaźnika syntetycznego zastosowano następujący wzór:

$$\text{Wskaźnik syntetyczny} = W1 * 0,5 + W2 * 0,5$$

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY - GOSPODARCZE				
L.p.	Jednostka analityczna	W1	W2	Wskaźnik syntetyczny
1	Mierzęcice	-0,68	0,10	-0,29
2	Mierzęcice II	-2,11	-0,55	-1,33
3	Mierzęcice Osiedle	0,49	0,45	0,47
4	Przeczyce	-0,44	0,17	-0,13
5	Boguchwałowice	-0,11	0,11	0,00
6	Toporowice	-0,32	0,65	0,16
7	Nowa Wieś	-0,38	0,28	-0,05
8	Sadowie	1,04	1,98	1,51
9	Najdziszów	1,54	-1,59	-0,02
10	Zawada	0,97	-1,59	-0,31

Tabela 43. Obliczenie wskaźnika syntetycznego dla strefy gospodarczej. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

Najkorzystniejszą sytuacją gospodarczą charakteryzują się Mierzęcice II, które uzyskały najniższą wartość syntetyczną (–1,33). Wynik ten wynika przede wszystkim z bardzo dobrej pozycji w zakresie liczby przedsiębiorstw na osoby w wieku produkcyjnym (W1), gdzie jednostka analityczna osiąga najlepszy rezultat wśród wszystkich analizowanych obszarów. Jednocześnie Mierzęcice II odnotowują jeden z niższych wskaźników zakończenia działalności gospodarczej, co dodatkowo wzmacnia ich korzystną pozycję.

Na stosunkowo dobrej pozycji znajdują się również Zawada (–0,31) oraz Mierzęcice (–0,29), które w obu komponentach osiągają umiarkowane, stabilne wyniki, bez istotnych odchyień negatywnych. Podobna sytuacja dotyczy Przeczyca (–0,13) i Nowej Wsi (–0,05), które plasują się w pobliżu wartości neutralnych, co świadczy o przeciętnym poziomie aktywności i stabilności gospodarczej.

Po stronie najmniej korzystnych wyników syntetycznych znajduje się w jednostce analitycznej Sadowie, która osiągnęła wysoki poziom wskaźnika (1,51). Wynik ten jest konsekwencją niekorzystnych wartości zarówno wskaźnika W1, jak i W2 – niewielkiej liczby aktywnych firm oraz jednocześnie dużego odsetka przedsiębiorstw, które zakończyły działalność. Stanowi to sygnał o niskiej stabilności miejscowego sektora gospodarczego. Negatywną sytuację obserwuje się również w Mierzęcicach Osiedlu (0,47) oraz w Toporowicach (0,16), gdzie połączenie relatywnie małej liczby przedsiębiorstw i

podwyższonej rotacji podmiotów gospodarczych wskazuje na osłabiony potencjał gospodarczy tych obszarów.

W przypadku Boguchwałowic (0,00) oraz Najdżiszowa (–0,02) wskaźnik syntetyczny pozostaje bliski wartości neutralnej, co oznacza przeciętną kondycję gospodarki lokalnej – bez wyraźnych przewag, ale też bez znaczących problemów strukturalnych.

Podsumowując, wskaźnik syntetyczny w obszarze gospodarczym ujawnia wyraźne zróżnicowanie między jednostkami analitycznymi. Najkorzystniej wypadają Mierzęcice II oraz Zawada i Mierzęcice, wskazując na stosunkowo najstabilniejsze warunki dla rozwoju przedsiębiorczości. Największe wyzwania odnotowano natomiast w Sadowiu, Mierzęcicach Osiedlu i Toporowicach, gdzie kondycja lokalnej gospodarki jest najłabsza i wymaga działań wspierających rozwój oraz trwałość lokalnych firm.

7.2 Analiza negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych

Istotą diagnozy sfery przestrzennej jest ocena obecnego zagospodarowania Gminy w celu zidentyfikowania obszarów wymagających poprawy. Do analizy wybrano 2 wskaźniki, które łącznie obejmują różne aspekty sfery przestrzenno-funkcjonalnej:

- **W1:** Liczba przystanków komunikacji publicznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru.
- **W2:** Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W1: Liczba przystanków komunikacji publicznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Analiza wskaźnika określającego liczbę przystanków komunikacji publicznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców, po uwzględnieniu przekształcenia właściwego dla stymulanty (gdzie niższa wartość wskaźnika po przekształceniu oznacza lepszą sytuację), ukazuje wyraźne zróżnicowanie dostępności transportu publicznego w poszczególnych jednostkach analitycznych.

PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE – W1				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba przystanków komunikacji publicznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi stymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	0,65	-0,27	0,27
2	Mierzęcice II	1,32	2,22	-2,22
3	Mierzęcice Osiedle	0,27	-1,68	1,68
4	Przeczyce	0,75	0,10	-0,10
5	Boguchwałowice	0,65	-0,26	0,26
6	Toporowice	0,72	-0,03	0,03
7	Nowa Wieś	0,63	-0,36	0,36
8	Sadowie	0,69	-0,11	0,11
9	Najdziszów	1,04	1,17	-1,17
10	Zawada	0,52	-0,77	0,77

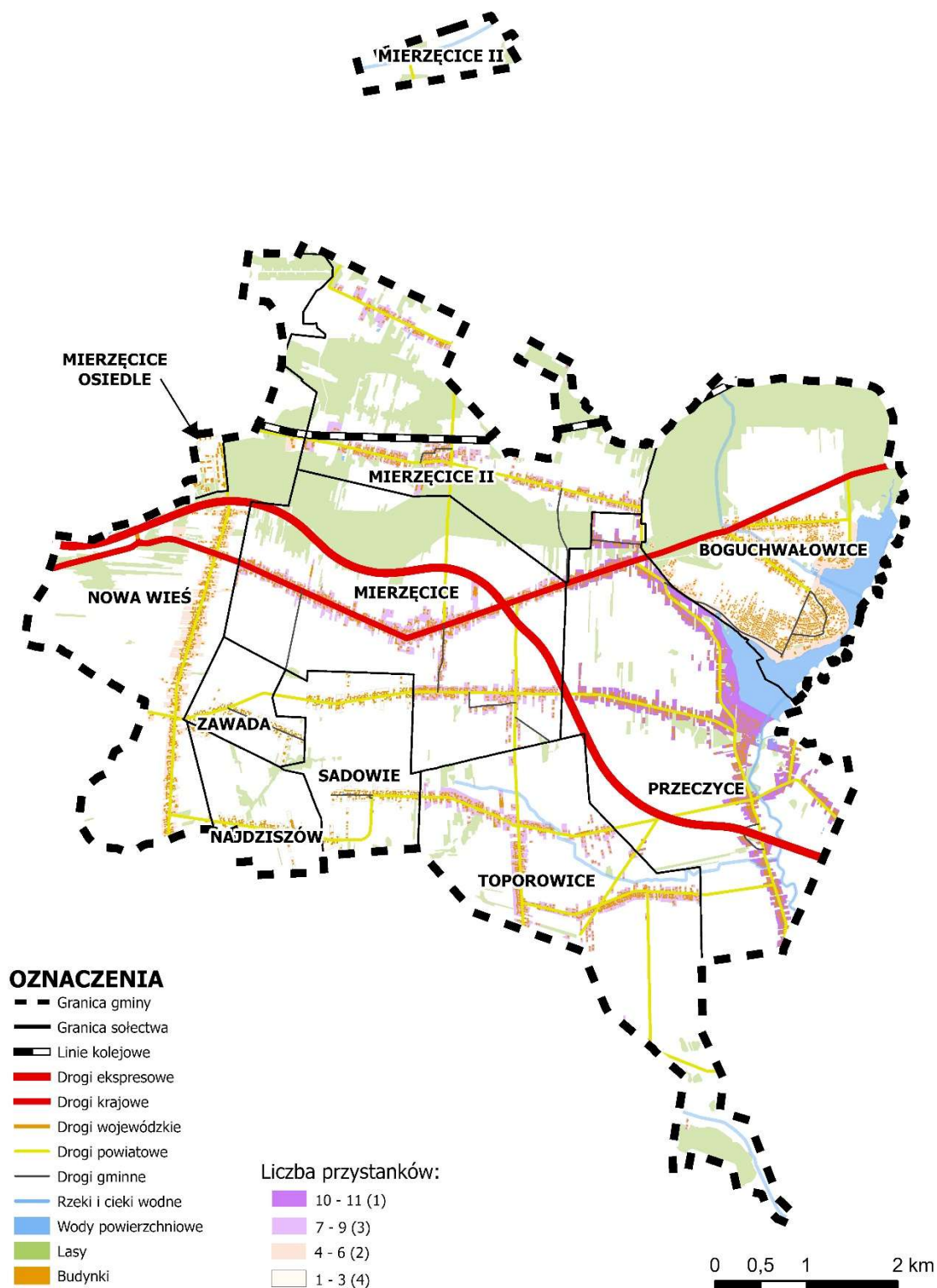
Tabela 44. Liczba przystanków komunikacji publicznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

Najbardziej korzystne warunki pod względem proporcjonalnej liczby przystanków względem liczby mieszkańców występują w Mierzęcicach II (-2,22) oraz w Najdziszowie (-1,17). Wskaźniki te wskazują na najlepszą relację infrastruktury przystankowej do wielkości populacji – sieć przystanków jest tam relatywnie dobrze dopasowana, co sprzyja dostępności transportu zbiorowego. Dobrą sytuację odnotowano również w Przeczycach (-0,10), gdzie relacja ta pozostaje bliska wartości optymalnych.

Z kolei w kilku jednostkach analitycznych pojawiają się wyraźnie wyższe wartości wskaźnika po przekształceniu, co świadczy o mniej korzystnej dostępności lub nieadekwatnym zróżnicowaniu infrastruktury przystankowej względem liczby mieszkańców. Do jednostek analitycznych o najgorszej sytuacji należą Mierzęcice Osiedle (1,68) oraz Zawada (0,77), gdzie wskaźniki wskazują na brak równowagi – liczba przystanków w stosunku do populacji jest niewystarczająca lub ich rozmieszczenie nie zaspokaja potrzeb komunikacyjnych mieszkańców. Podobnie nieco gorszą sytuację odnotowano w Nowej Wsi (0,36), Mierzęcicach (0,27), Boguchwałowicach (0,26), Sadowiu (0,11) oraz Toporowicach (0,03), choć wartości te pozostają stosunkowo umiarkowane.

Liczba przystanków komunikacji publicznej w Gminie Mierzęcice - stan na 2024 r. wg obszaru

Rycina 34. Liczba przystanków komunikacji publicznej (stan na koniec 2024 r.). Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Podsumowując, analiza wskaźnika W1 ujawnia wyraźne różnice między jednostkami analitycznymi w zakresie dostępu do przystanków komunikacji publicznej. Najlepszą sytuację mają Mierzęcice II i Najdziszów, natomiast najtrudniejszą – Mierzęcice Osiedle oraz Zawada, gdzie dostępność transportu publicznego wymaga największej poprawy.

W2: Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Wskaźnik mierzy liczbę obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w przeliczeniu na poszczególne jednostki analityczne. Wskaźnik ten jest destymulantą, co oznacza, że im wyższa jego wartość, tym gorsza sytuacja pod względem dostępności infrastruktury. Aby umożliwić porównanie między jednostkami analitycznymi, przyjęto prostą skalę punktową: najwyższa wartość wskaźnika (1) odpowiadała jednostce analitycznej, w której zidentyfikowano trzy obiekty niedostosowane, wartość pośrednia (0,5) przypisana była jednostkom analitycznym z jednym lub dwoma takimi obiektami, natomiast jednostki analityczne, w których nie stwierdzono żadnych barier, otrzymały wartość 0.

PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNE – W2			
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (wartość wskaźnika)
1	Mierzęcice	3	1
2	Mierzęcice II	1	0,5
3	Mierzęcice Osiedle	0	0
4	Przeczyce	2	0,5
5	Boguchwałowice	1	0,5
6	Toporowice	2	0,5
7	Nowa Wieś	0	0
8	Sadowie	1	0,5
9	Najdziszów	0	0
10	Zawada	0	0

Tabela 45. Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych dla osób z niepełnosprawnościami w Gminie Mierzęcice - stan na 2024 r. wg obszaru

Rycina 35. Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Analiza danych pokazuje, że największe problemy w zakresie dostępności infrastruktury publicznej występują w Mierzęcicach, gdzie zidentyfikowano trzy obiekty niedostosowane, co przekłada się na maksymalną wartość wskaźnika. W jednostkach analitycznych Mierzęcice II, Przeczyce, Boguchwałowice, Toporowice oraz Sadowie sytuacja jest umiarkowana – każde z tych miejsc posiada jeden lub dwa obiekty wymagające dostosowania, a wartość wskaźnika wynosi 0,5. Natomiast w Mierzęcicach Osiedle, Nowej Wsi, Najdyszowie i Zawadzie nie stwierdzono żadnych niedostosowanych obiektów.

Wyniki te pozwalają wskazać obszary wymagające priorytetowych działań w zakresie likwidacji barier architektonicznych. Największe potrzeby modernizacyjne koncentrują się w Mierzęcicach, natomiast pozostałe jednostki analityczne znajdują się w większości w strefie umiarkowanego lub niskiego zagrożenia brakiem dostępności infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna w ujęciu dynamicznym – analiza lat 2020–2024

Analiza danych za lata 2020–2024 nie wykazała znaczących odchyień w poziomie badanych wskaźników, co świadczy o względnej stabilności warunków przestrzenno-funkcjonalnych w Gminie. Taki wynik sugeruje, że zarówno dostępność przystanków komunikacji publicznej w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, jak i liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami pozostawały w badanym okresie na zbliżonym poziomie. Wskazuje to na brak istotnych zmian w tych obszarach, co z jednej strony może oznaczać utrzymującą się równowagę, a z drugiej – potrzebę podjęcia działań, jeśli oczekiwane są wyraźne ulepszenia w jakości infrastruktury i dostępności usług publicznych.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY – SFERA PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNA

Poniższa tabela przedstawia wartości wskaźników częściowych W1 i W2 w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz wartość wskaźnika skumulowanego, powstałego poprzez **zsumowanie wskaźników częściowych**. Im wyższy wskaźnik skumulowany tym większe natężenie zjawisk kryzysowych.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY - PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE				
L.p.	Jednostka analityczna	W1	W2	Wskaźnik skumulowany
1	Mierzęcice	0,27	1	1,27
2	Mierzęcice II	-2,22	0,5	-1,72
3	Mierzęcice Osiedle	1,68	0	1,68
4	Przeczyce	-0,10	0,5	0,40
5	Boguchwałowice	0,26	0,5	0,76
6	Toporowice	0,03	0,5	0,53
7	Nowa Wieś	0,36	0	0,36
8	Sadowie	0,11	0,5	0,61
9	Najdziszów	-1,17	0	-1,17
10	Zawada	0,77	0	0,77

Tabela 46. Wskaźnik syntetyczny – sfera przestrzenno-funkcjonalna. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

Wskaźnik syntetyczny sfery przestrzenno-funkcjonalnej łączy dwa elementy: liczbę przystanków komunikacji publicznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców (W1) oraz liczbę obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (W2). Wskaźnik W1 został potraktowany jako stymulanta, a po przekształceniu uwzględniono, że wyższa dostępność komunikacyjna jest korzystna dla mieszkańców, natomiast W2 jest destymulantą, ponieważ wyższa liczba obiektów niedostosowanych oznacza gorszą sytuację. Wartości obu wskaźników zostały skumulowane, tworząc syntetyczną ocenę przestrzenno-funkcjonalną dla każdej jednostki analitycznej.

Analiza danych wskazuje, że największe problemy w zakresie funkcjonalności przestrzeni występują w Mierzęcicach Osiedle (wskaźnik 1,68) i w Mierzęcicach (1,27). Nieco lepsza sytuacja panuje w Boguchwałowicach (0,76), Zawadzie (0,77) oraz Toporowicach (0,53). Najkorzystniejsze warunki przestrzenno-funkcjonalne obserwuje się w Mierzęcicach II (-1,72) i Najdziszowie (-1,17).

Ogólnie wyniki syntetyczne pozwalają wyraźnie wskazać jednostki analityczne wymagające interwencji w zakresie dostosowania infrastruktury publicznej do potrzeb mieszkańców, zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami, przy jednoczesnym zachowaniu lub poprawie dostępności transportu publicznego.

7.3 Analiza negatywnych zjawisk technicznych

Diagnoza sfery technicznej Gminy Mierzęcice obejmuje analizę stanu infrastruktury oraz jej wpływu na sprawne funkcjonowanie Gminy. Tego rodzaju analiza dostarcza nie tylko informacji o aktualnym stanie technicznym, ale również pozwala określić priorytety inwestycyjne oraz zidentyfikować potencjalne zagrożenia wynikające z niedostosowania infrastruktury do współczesnych standardów. Do analizy wybrano 3 wskaźniki, które łącznie obejmują różne aspekty sfery technicznej:

- W1: Liczba pustostanów i opuszczonych budynków,
- W2: Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji,
- W3: Liczba budynków gminnych w złym stanie technicznym,
- W4: Liczba obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej,
- W5: Zgłoszenia awarii sieci infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej.

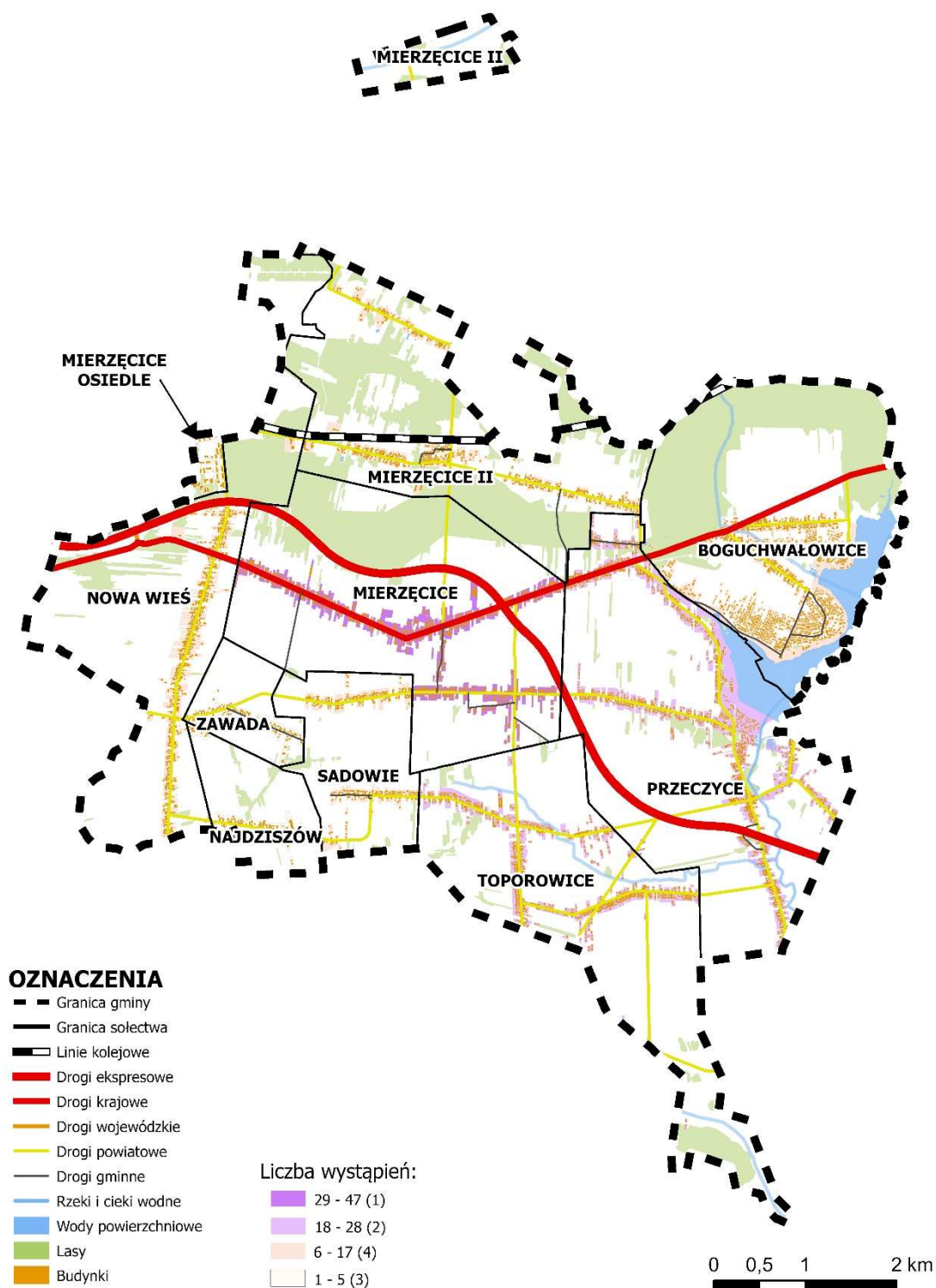
W1: Liczba pustostanów i opuszczonych budynków

Wskaźnik sfery technicznej W1 został obliczony w oparciu o liczbę pustostanów i opuszczonych budynków w poszczególnych jednostkach analitycznych. Wartości bazowe (liczba opuszczonych obiektów) zostały przekształcone na skalę wskaźnikową w taki sposób, aby możliwe było porównanie sytuacji technicznej zabudowy między jednostkami. Wyższe wartości wskaźnika odpowiadają większej liczbie pustostanów, co oznacza gorszą sytuację techniczną, natomiast niższe wartości wskazują na korzystniejszy stan zabudowy i mniejsze zagrożenie dla funkcjonalności przestrzeni.

Analiza wskaźnika pokazuje, że największe problemy techniczne występują w Mierzęcicach, gdzie liczba pustostanów i opuszczonych budynków wynosi 29–47, co przekłada się na najwyższy wskaźnik równy 1. W Przeczycach oraz Toporowicach wskaźnik osiąga wartość 0,7, przy liczbie opuszczonych budynków w przedziale 18–28, co również sygnalizuje istotne zaniedbania. Jednostki analityczne o umiarkowanej liczbie pustostanów i wskaźniku 0,4 to Mierzęcice II, Boguchwałowice, Nowa Wieś oraz Sadowie, gdzie liczba opuszczonych budynków mieści się w przedziale 6–17.

**Liczba pustostanów i opuszczonych budynków w Gminie Mierzęcice
- stan na 2024 r. wg obszaru**

Rycina 36. Liczba pustostanów i opuszczonych budynków w Gminie Mierzęcice (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Najkorzystniejszą sytuację techniczną mają Najdziszów, Zawada i Mierzęcice Osiedle, z liczbą pustostanów 1–5 i wskaźnikiem 0,1. Tak niska wartość wskazuje na dobrze utrzymaną zabudowę i ograniczoną liczbę opuszczonych obiektów.

Wskaźnik pozwala zidentyfikować jednostki analityczne wymagające działań naprawczych w zakresie zagospodarowania opuszczonych nieruchomości oraz miejsca o relatywnie dobrej kondycji technicznej zabudowy.

TECHNICZNE – W1			
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba pustostanów i opuszczonych budynków (wartość z ryciny)	Liczba pustostanów i opuszczonych budynków (wartość wskaźnika)
1	Mierzęcice	29-47	1
2	Mierzęcice II	6-17	0,4
3	Mierzęcice Osiedle	1-5	0,1
4	Przeczyce	18-28	0,7
5	Boguchwałowice	6-17	0,4
6	Toporowice	18-28	0,7
7	Nowa Wieś	6-17	0,4
8	Sadowie	6-17	0,4
9	Najdziszów	1-5	0,1
10	Zawada	1-5	0,1

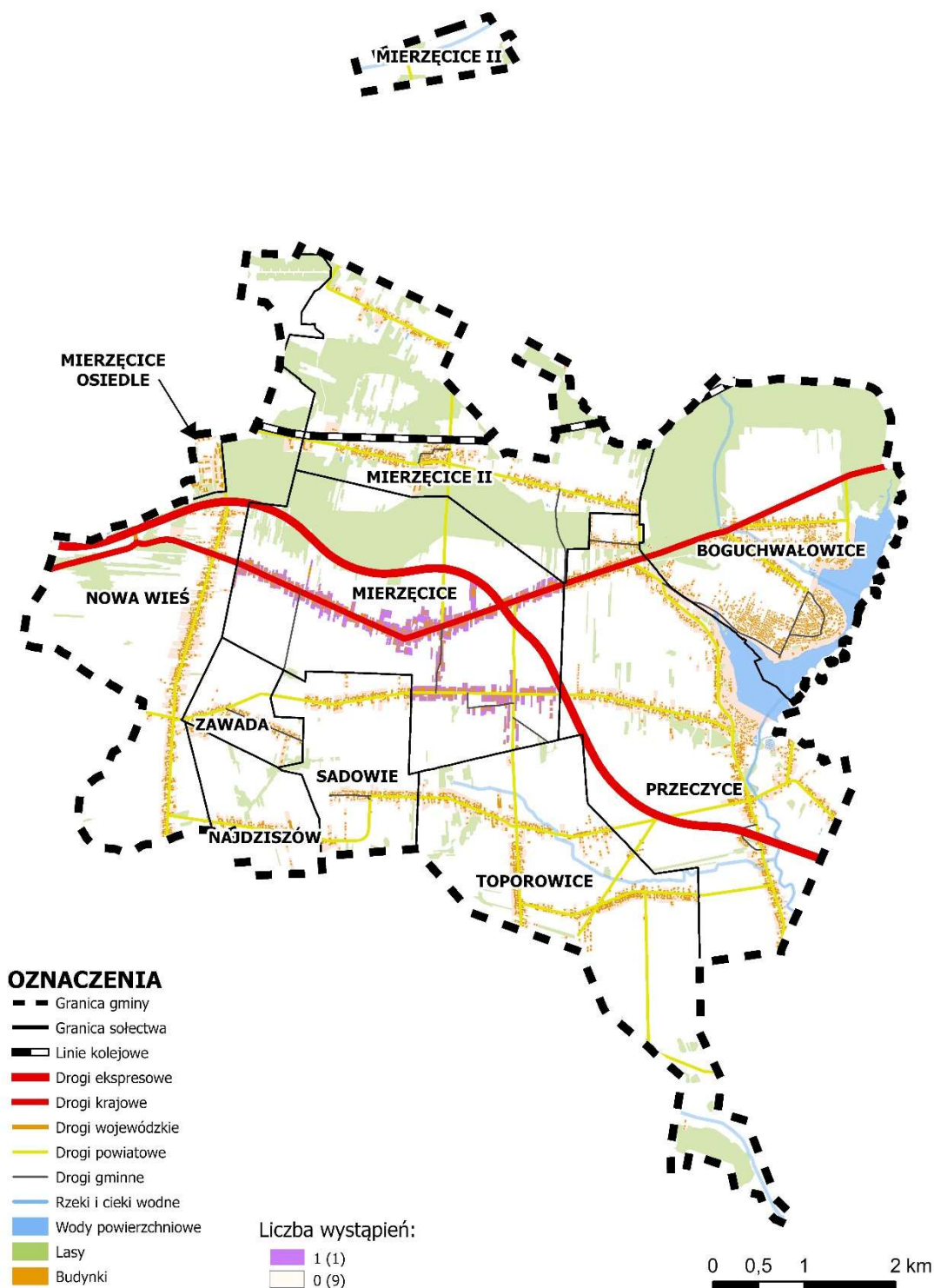
Tabela 47. Liczba pustostanów i opuszczonych budynków w Gminie Mierzęcice przedstawiona za pomocą wskaźnika. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

W2: Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji

Z analizy wynika, że problem termomodernizacji dotyczy wyłącznie centralnej części Gminy, a dokładniej jednostki analitycznej Mierzęcice, gdzie znajduje się jeden obiekt wymagający takiej modernizacji. Pozostałe obszary Gminy, w tym Mierzęcice II, Mierzęcice Osiedle, Boguchwałowice, Przeczyce, Toporowice, Nowa Wieś, Sadowie, Zawada oraz Najdziszów, nie posiadają obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji.

**Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji
w Gminie Mierzęcice - stan na 2024 r. wg obszaru**

Rycina 37. Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w Gminie Mierzęcice (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Lokalizacja obiektów w jednostce analitycznej Mierzęcice wskazuje na konieczność ukierunkowania działań inwestycyjnych i planistycznych właśnie na ten obszar, co pozwoli na efektywną poprawę efektywności energetycznej budynków publicznych oraz ograniczenie kosztów ich eksploatacji. Infrastruktura drogowa i układ przestrzenny Gminy nie mają bezpośredniego wpływu na rozmieszczenie obiektów wymagających termomodernizacji, które koncentrują się wyłącznie w jednej jednostce analitycznej.

Podsumowując, działania modernizacyjne powinny być skoncentrowane przede wszystkim w Mierzęcicach, co umożliwi skuteczne wykorzystanie zasobów finansowych oraz poprawę standardu budynków użyteczności publicznej, przyczyniając się jednocześnie do ochrony środowiska poprzez zmniejszenie zużycia energii.

Zgodnie z przyjętą skalą oceny, wartość wskaźnika 0 przypisano jednostkom analitycznym, w których nie odnotowano żadnych budynków gminnych w złym stanie technicznym, natomiast 1 jednostce analitycznej, w której problem istnieje, przypisano wskaźnik 1.

W3: Liczba budynków gminnych w złym stanie technicznym

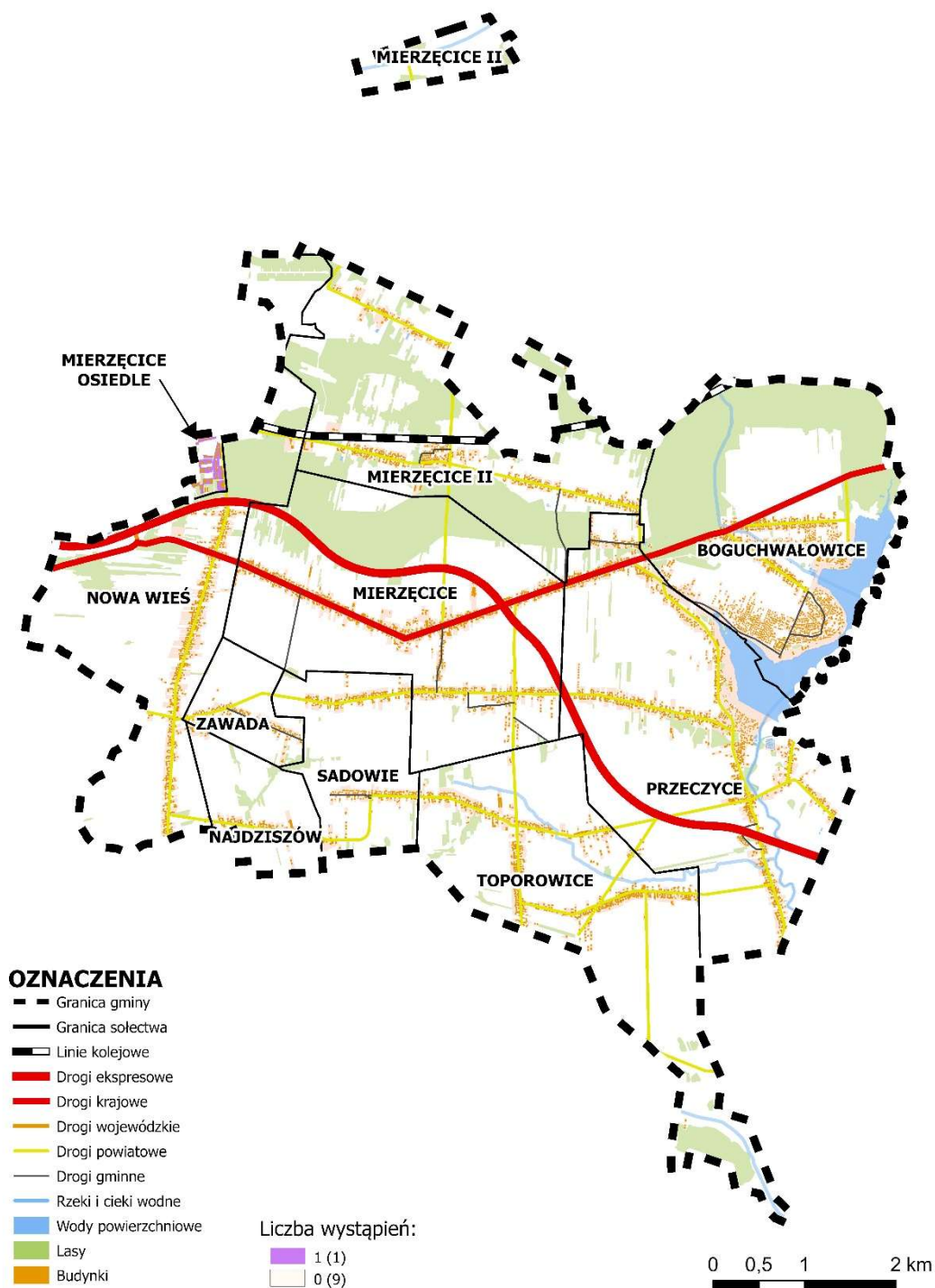
Wskaźnik W3 odnosi się do liczby budynków gminnych w złym stanie technicznym. Z analizy wynika, że problem ten dotyczy jednej jednostki analitycznej Mierzęcice Osiedle. Pozostałe jednostki analityczne, nie mają budynków gminnych kwalifikujących się do tego typu problemów technicznych.

Skoncentrowane działania w Mierzęcicach Osiedle pozwolą na podniesienie jakości infrastruktury gminnej.

Zgodnie z przyjętą skalą oceny, wartość wskaźnika 0 przypisano jednostkom analitycznym, w których nie odnotowano żadnych budynków gminnych w złym stanie technicznym, natomiast 1 jedna jednostka analityczna, w której problem istnieje otrzymuje wskaźnik 1.

**Liczba budynków gminnych w złym stanie technicznym w Gminie Mierzęcice
- stan na 2024 r. wg obszaru**

Rycina 38. Liczba budynków gminnych w złym stanie technicznym (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

W4: Liczba obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej

Analiza wskaźnika dotyczącego liczby obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Mierzęcice wskazuje na znaczne zróżnicowanie stanu infrastruktury sanitarnej. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce analitycznej Boguchwałowice, gdzie liczba takich obiektów jest zdecydowanie większa niż w innych częściach Gminy. Wartość znormalizowana dla tego obszaru wynosi 2,93, co oznacza wyraźne odstępstwo od średniej i wskazuje na poważne braki w podłączeniu do sieci kanalizacyjnej.

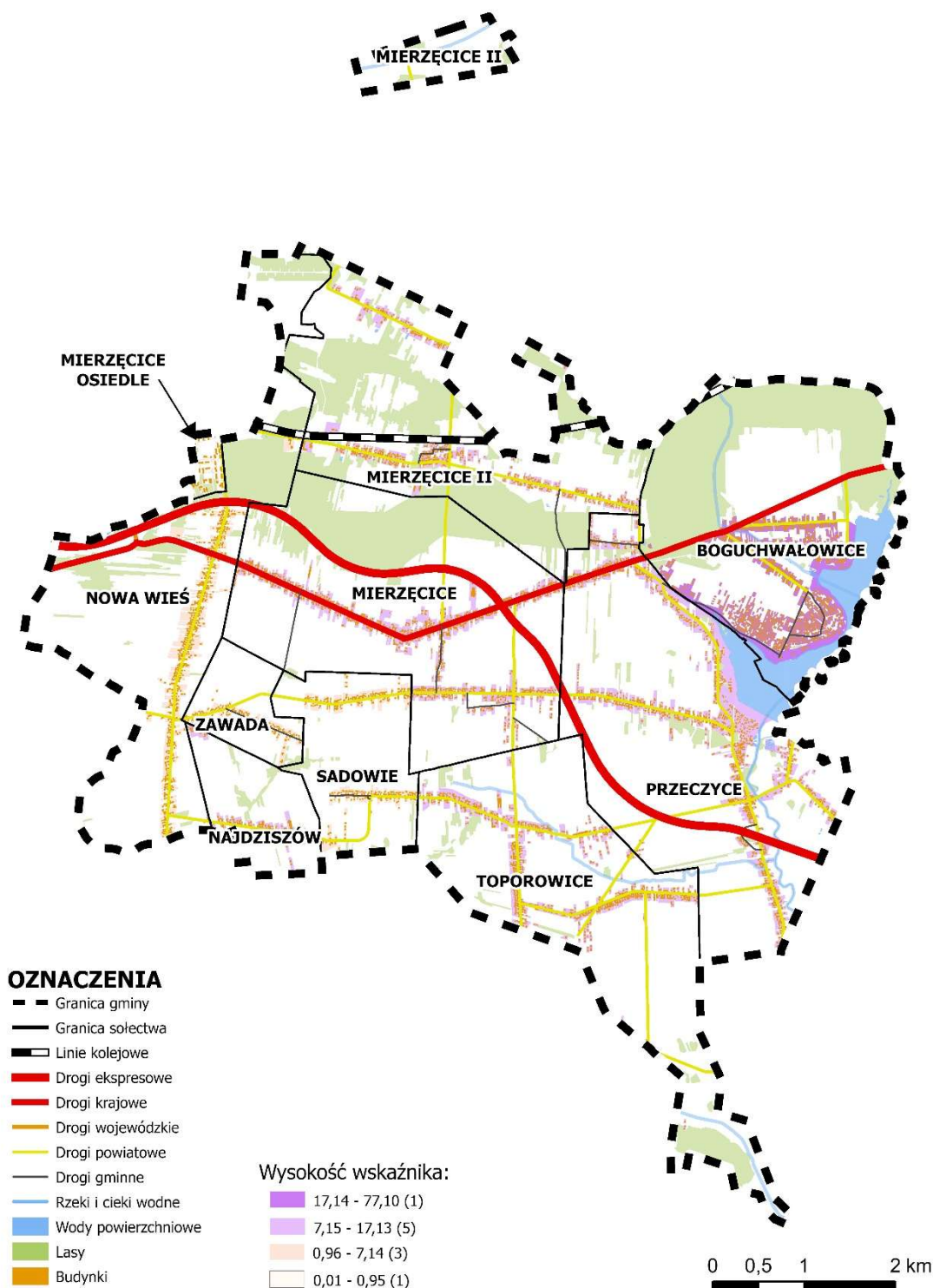
Należy zaznaczyć, że infrastruktura głównej sieci kanalizacyjnej na tym obszarze została w znacznej mierze wykonana, a Gmina zapewniła możliwość przyłączenia do niej wielu nieruchomości. Pomimo tego właściciele domków letniskowych nie podejmują wspólnych działań zmierzających do realizacji przyłączy kanalizacyjnych, w szczególności w obrębie nieruchomości zlokalizowanych przy wspólnych, prywatnych drogach dojazdowych. Brak porozumienia w tym zakresie ogranicza faktyczne wykorzystanie istniejącej infrastruktury.

TECHNICZNE – W4				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	10,90	-0,25	-0,25
2	Mierzęcice II	17,13	0,04	0,04
3	Mierzęcice Osiedle	0,95	-0,73	-0,73
4	Przeczyce	13,89	-0,11	-0,11
5	Boguchwałowice	77,10	2,93	2,93
6	Toporowice	12,90	-0,16	-0,16
7	Nowa Wieś	7,14	-0,44	-0,44
8	Sadowie	6,48	-0,47	-0,47
9	Najdziszów	10,88	-0,26	-0,26
10	Zawada	4,64	-0,56	-0,56

Tabela 48. Liczba obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zakładu Gospodarki Wodnej i Komunalnej w Mierzęcicach.

Liczba obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru w Gminie Mierzęcice - stan na 2024 r.

Rycina 39. Liczba obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zakładu Gospodarki Wodnej i Komunalnej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Pozostałe jednostki analityczne cechują się zdecydowanie niższymi wartościami wskaźnika, co oznacza lepszy dostęp do kanalizacji. Najniższe wartości, świadczące o dobrym stanie infrastruktury, zanotowano w Zawadzie (-0,56) oraz Sadowiu (-0,47), gdzie liczba obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej jest minimalna. Jednostki analityczne takie jak Mierzęcice, Mierzęcice II, Przeczyce, Toporowice, Nowa Wieś, Najdziszów plasują się w okolicach wartości ujemnych lub bliskich zeru, co wskazuje na stosunkowo zadowalający stan techniczny pod względem podłączenia do kanalizacji.

Warto podkreślić, że wskaźnik ma charakter destymulacyjny, co oznacza, że wyższe jego wartości wskazują na mniej korzystną sytuację pod względem technicznym. W przypadku jednostki analitycznej Boguchwałowice wysoka wartość wskaźnika wynika jednak w dużej mierze ze specyfiki zabudowy – znaczną część nieruchomości stanowią domki letniskowe.

W związku z powyższym wysoka wartość wskaźnika wynika głównie z uwarunkowań organizacyjnych i własnościowych, a dopiero w dalszej kolejności z niedostatków infrastrukturalnych w niektórych częściach obszaru. Tym samym działania naprawcze powinny obejmować przede wszystkim współpracę właścicieli nieruchomości zmierzające do realizacji wspólnych przyłączy oraz dalszą rozbudowę infrastruktury.

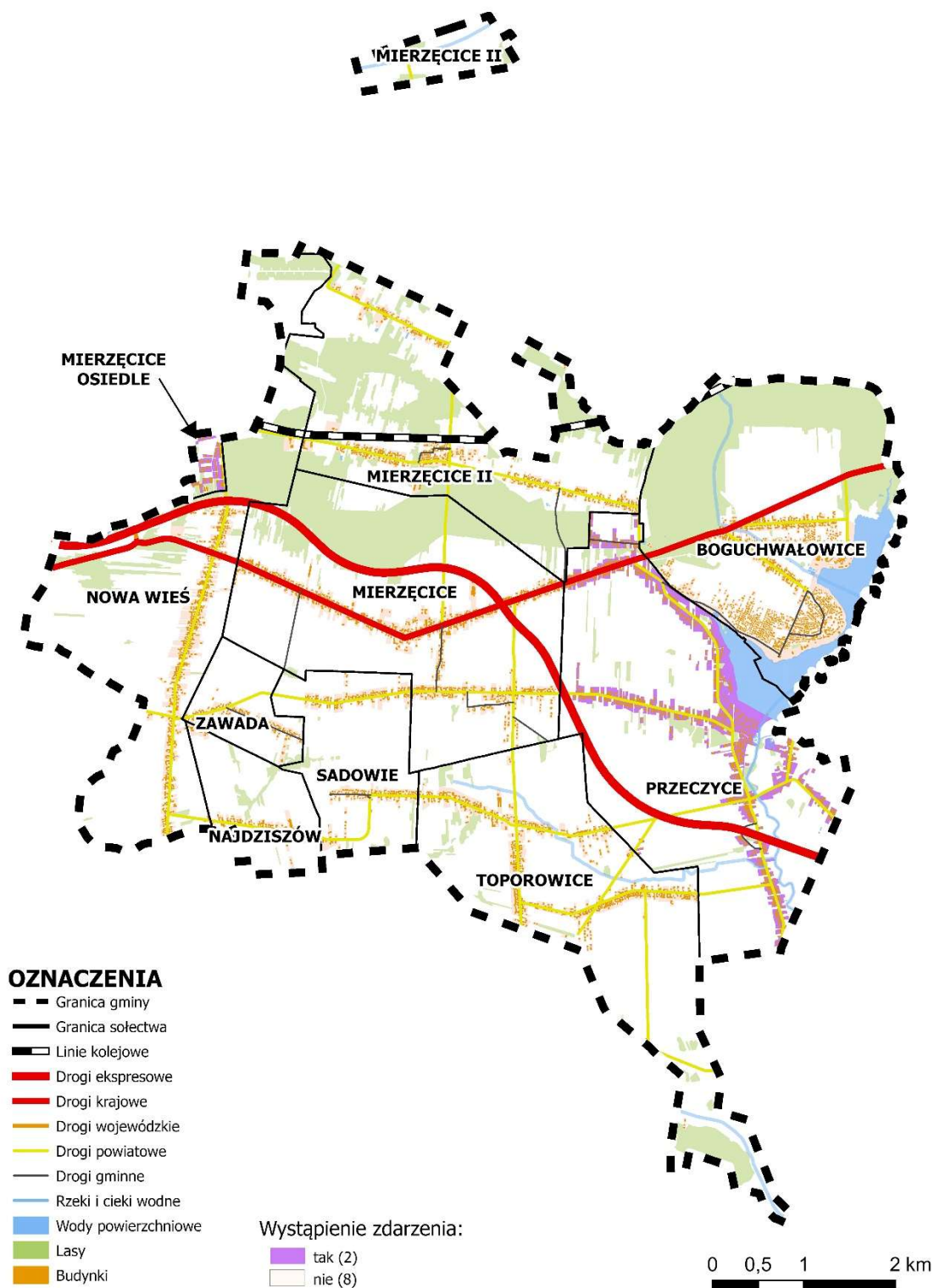
Pozostałe obszary Gminy wykazują mniejsze potrzeby modernizacyjne w tym zakresie, choć kontynuacja działań na rzecz poprawy dostępu do kanalizacji pozostaje istotna dla zrównoważonego rozwoju całej Gminy.

W5: Zgłoszenia awarii sieci infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej

Wskaźnik W5 odnosi się do zgłoszeń awarii sieci infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Z analizy wynika, że awarie wystąpiły jedynie na obszarze dwóch jednostek analitycznych: Przeczyce oraz Mierzęcice Osiedle. Pozostałe jednostki analityczne, w tym Mierzęcice, Mierzęcice II, Boguchwałowice, Nowa Wieś, Zawada, Sadowie, Najdziszów oraz Toporowice, nie odnotowały żadnych zgłoszeń awarii infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej.

**Zgłoszenia awarii sieci infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej
(stan na koniec 2024 r.)**

Rycina 40. Zgłoszenia awarii sieci infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zakładu Gospodarki Wodnej i Komunalnej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

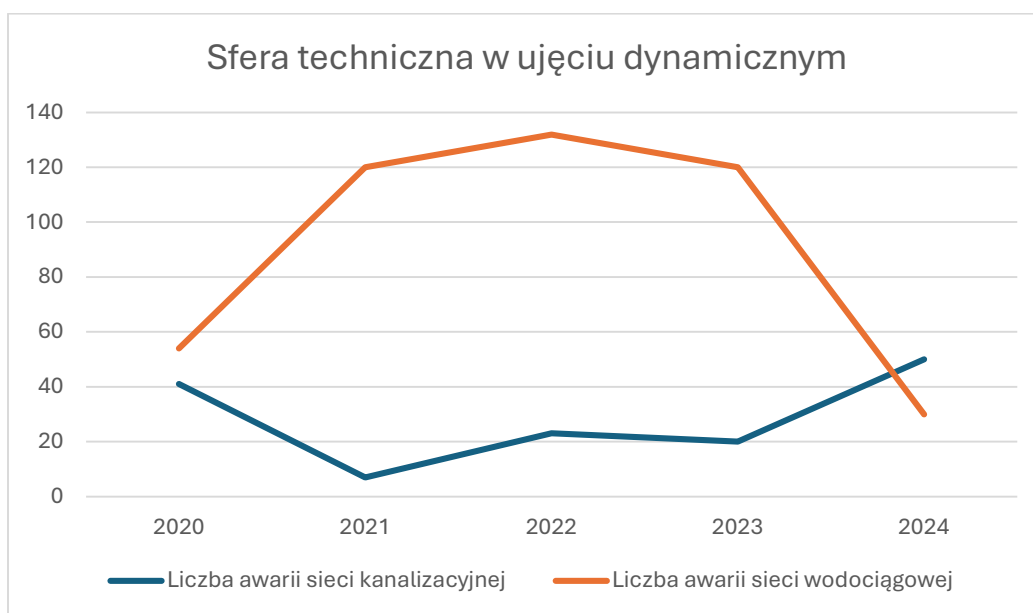

Jednostka analityczna Przeczyce, jako większy obszar zlokalizowany w południowo-wschodniej części Gminy, do roku 2024 charakteryzowała się znaczącą liczbą wystąpień awarii, co wskazywało na potrzebę wzmocnienia i modernizacji infrastruktury w tym rejonie. Dlatego też podjęte zostały i wykonane w 2025 roku działania modernizacyjne tej infrastruktury.

Wystąpienie awarii w Mierzęcicach Osiedle sugeruje z kolei konieczność przeprowadzenia analizy sieci technicznej i ewentualnych działań naprawczych, aby zapobiec dalszym problemom. Brak zgłoszeń awarii w większości jednostek analitycznych może świadczyć o dobrym stanie technicznym infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej lub o skutecznej konserwacji sieci, co jest pozytywnym sygnałem dla władz Gminy. Jednak konieczne jest utrzymanie stałego monitoringu oraz systematyczne inwestycje, aby uniknąć przyszłych awarii i zapewnić ciągłość działania sieci w całym obszarze Gminy.

Zgodnie z przyjętą skalą oceny, wartość wskaźnika 0 przypisano jednostkom analitycznym, w których nie odnotowano żadnych problemów w kwestii awarii, natomiast 2 jednostki analityczne, w których problem istnieje otrzymują wskaźnik 1.

Sfera techniczna w ujęciu dynamicznym – analiza lat 2020–2024

Wykres 8. Sfera techniczna w ujęciu dynamicznym (dane na lata 2020-2024). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analiza danych za lata 2020–2024 dotyczących stanu infrastruktury technicznej wskazuje, że istotnej zmianie podlegało natężenie zdarzeń, co pozwala śledzić ich dynamikę i wskazuje na okresowe problemy w funkcjonowaniu infrastruktury.

W przypadku sieci kanalizacyjnej liczba awarii wahała się w analizowanym okresie od 7 w 2021 roku do 50 w 2024 roku. W sieci wodociągowej natomiast obserwowano spore wahania – od 30 awarii w 2024 roku do 132 w 2022 roku. Takie zmiany pokazują, że choć miejsca awarii pozostają stałe, częstotliwość ich występowania jest zmienna i w niektórych latach znacząca, co może wynikać z awarii technologicznych lub naturalnego zużycia infrastruktury.

Obserwowane wahania liczby awarii wskazują na potrzebę systematycznego monitoringu sieci oraz planowania działań modernizacyjnych i konserwacyjnych w najbardziej newralgicznych punktach. Choć nie można mówić o jednoznacznej tendencji wzrostowej lub spadkowej, dane za lata 2020–2024 pokazują, że infrastruktura techniczna wymaga stałej uwagi i inwestycji, aby zapewnić bezpieczeństwo i niezawodność funkcjonowania sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY – SFERA TECHNICZNA

Poniższa tabela przedstawia wartości wskaźników cząstkowych W1, W2, W3, W4 i W5 w sferze technicznej oraz wartość wskaźnika skumulowanego, powstałego poprzez zsumowanie wskaźników cząstkowych. Im wyższy wskaźnik skumulowany tym większe natężenie zjawisk kryzysowych.

Wskaźnik syntetyczny techniczny dla poszczególnych jednostek analitycznych Gminy Mierzęcice pokazuje zróżnicowany stan infrastruktury technicznej i budynków publicznych na tym terenie. Wskaźnik ten oparty jest na pięciu składowych: liczbie pustostanów i opuszczonych budynków (W1), liczbie obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji (W2), liczbie budynków gminnych w złym stanie technicznym (W3), liczbie obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej (W4) oraz zgłoszeniach awarii sieci infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej (W5).

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY - TECHNICZNE							
L.p.	Jednostka analityczna	W1	W2	W3	W4	W5	Wskaźnik skumulowany
1	Mierzęcice	1	1	0	-0,3	0	1,7
2	Mierzęcice II	0,4	0	0	0,0	0	0,4
3	Mierzęcice Osiedle	0,1	0	1	-0,7	1	1,4
4	Przeczyce	0,7	0	0	-0,1	1	1,6
5	Boguchwałowice	0,4	0	0	2,9	0	3,3
6	Toporowice	0,7	0	0	-0,2	0	0,5
7	Nowa Wieś	0,4	0	0	-0,4	0	0,0
8	Sadowie	0,4	0	0	-0,5	0	-0,1
9	Najdziszów	0,1	0	0	-0,3	0	-0,2
10	Zawada	0,1	0	0	-0,6	0	-0,5

Tabela 49. Wartości wskaźników oraz wskaźnik skumulowany dla sfery technicznej. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice i Gminnego Zakładu Gospodarki Wodnej i Komunalnej w Mierzęcicach.

Najwyższą wartość wskaźnika syntetycznego odnotowano w jednostce analitycznej Boguchwałowice (3,3), co sugeruje największe wyzwania w zakresie technicznym, zwłaszcza z powodu dużej liczby obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej ($W4 = 2,9$). Również Mierzęcice (1,7) cechuje się wysokim wskaźnikiem, głównie z powodu dużej liczby pustostanów i opuszczonych budynków ($W1 = 1$) oraz obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji ($W2 = 1$).

Jednostki analityczne takie jak Mierzęcice Osiedle (1,4) oraz Przeczyce (1,6) prezentują umiarkowany poziom problemów technicznych. W przypadku Przeczyca istotne są zarówno pustostany, jak i niepodłączenia do kanalizacji. Natomiast w Mierzęcicach Osiedle występuje budynek w złym stanie technicznym oraz wysoki wskaźnik awarii infrastruktury kanalizacyjnej i wodociągowej. Z kolei Mierzęcice II (0,4) oraz Toporowice (0,5) mają relatywnie niskie wartości wskaźnika, co może wskazywać na lepszy stan infrastruktury.

Najniższe wartości wskaźnika syntetycznego odnotowano w Sadowiu (-0,1), Najdziszowie (-0,2) oraz Zawadzie (-0,5), co oznacza stosunkowo najmniejsze problemy techniczne w tych obszarach. W tych jednostkach analitycznych liczba pustostanów i budynków wymagających termomodernizacji jest niska, a problemy z kanalizacją i awariami występują sporadycznie lub wcale.

Podsumowując, analiza wskaźnika syntetycznego wskazuje na konieczność skoncentrowania działań modernizacyjnych i inwestycyjnych przede wszystkim na obszarach Boguchwałowic i Mierzęcic, gdzie występują największe deficyty techniczne, zwłaszcza w zakresie podłączenia do sieci kanalizacyjnej oraz stanu technicznego budynków. Pozostałe jednostki analityczne wymagają systematycznego monitoringu i utrzymania dobrego stanu infrastruktury, aby zapobiec pogorszeniu sytuacji technicznej.

7.4. Analiza negatywnych zjawisk środowiskowych

Diagnoza sfery środowiskowej z perspektywy rewitalizacji koncentruje się na identyfikacji obszarów wymagających interwencji w celu poprawy jakości środowiska naturalnego. Ma to kluczowe znaczenie dla skutecznego planowania działań rewitalizacyjnych w Gminie. W procesie rewitalizacji istotne jest uwzględnienie problemów związanych z zanieczyszczeniem środowiska, degradacją terenów zielonych i innych, które mogą wpływać na życie mieszkańców i ich codzienne funkcjonowanie. Do analizy wybrano jeden wskaźnik, kluczowy dla Gminy:

- W1: Liczba źródeł niskiej emisji według danych z CEEB w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

W1: Liczba źródeł niskiej emisji według danych z CEEB w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru

Analiza wskaźnika W1, dotyczącego liczby źródeł niskiej emisji przypadających na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Mierzęcice, ukazuje, że najwyższy poziom tego wskaźnika występuje w jednostce analitycznej Boguchwałowice, gdzie liczba źródeł niskiej emisji jest znacząco wyższa niż w pozostałych obszarach Gminy. Wartość znormalizowana na poziomie 2,68 wskazuje na wyraźne skupisko urządzeń grzewczych, pieców lub innych lokalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza, co stanowi poważne wyzwanie ekologiczne i zdrowotne. Wysokie wartości niskiej emisji zwykle wiążą się z używaniem paliw stałych, takich jak węgiel czy drewno, które są istotnym źródłem pyłów zawieszonych i innych

szkodliwych substancji. Skutki tego zjawiska mogą przejawiać się w obniżonej jakości powietrza, wzroście chorób układu oddechowego oraz negatywnym wpływie na ekosystemy.

ŚRODOWISKOWE – W1				
L.p.	Jednostka analityczna	Liczba źródeł niskiej emisji według danych z CEEB w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru	Wartość znormalizowana wskaźnika	Wartość wskaźnika po przekształceniu. Wskaźnik stanowi destymulantę, w związku z powyższym znormalizowany wskaźnik nie wymaga przekształcenia
1	Mierzęcice	19,85	-0,50	-0,50
2	Mierzęcice II	30,45	0,09	0,09
3	Mierzęcice Osiedle	0,82	-1,56	-1,56
4	Przeczyce	29,95	0,06	0,06
5	Boguchwałowice	76,88	2,68	2,68
6	Toporowice	25,28	-0,20	-0,20
7	Nowa Wieś	25,94	-0,16	-0,16
8	Sadowie	26,85	-0,11	-0,11
9	Najdziszów	26,94	-0,11	-0,11
10	Zawada	25,77	-0,17	-0,17

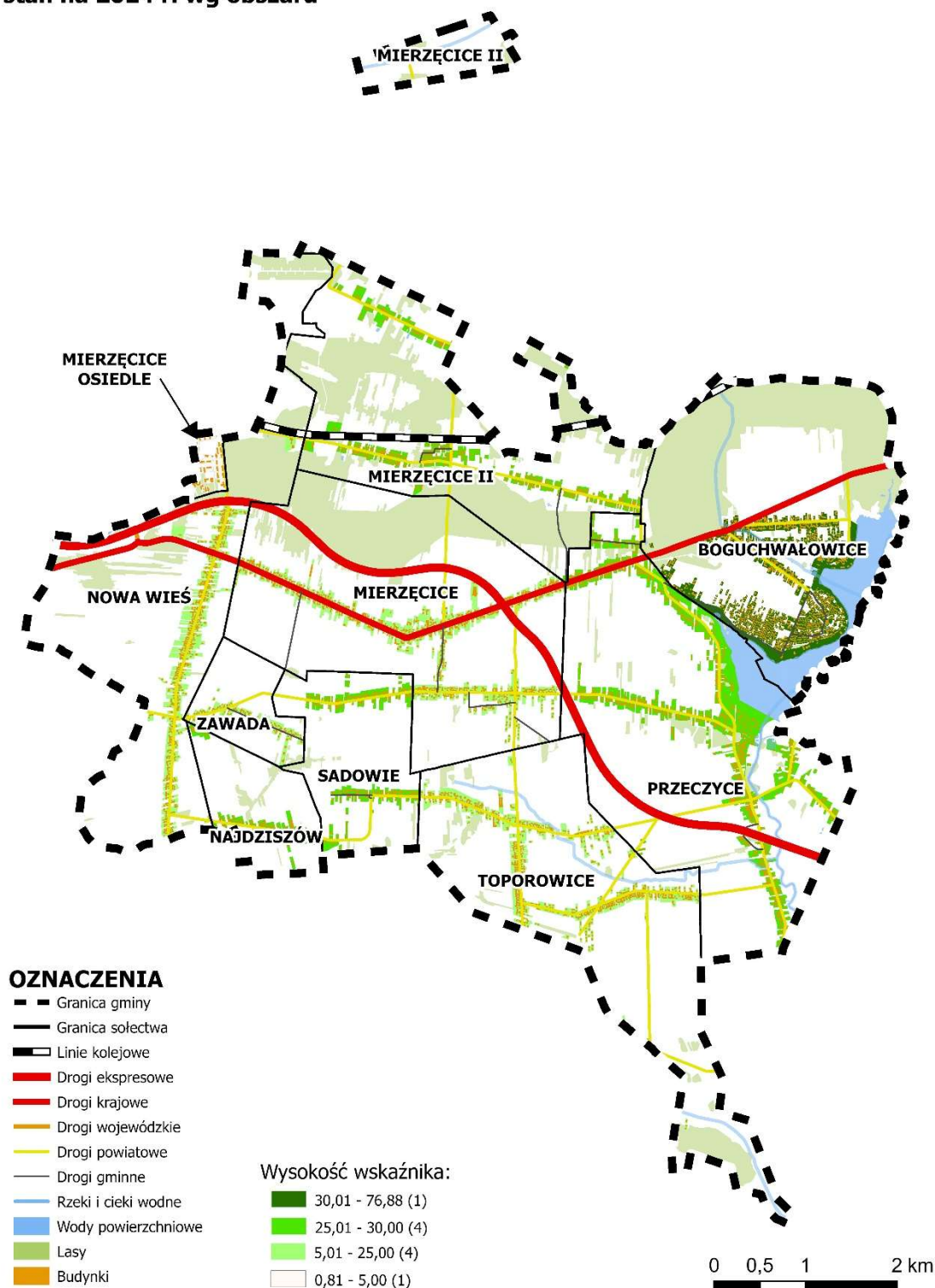
Tabela 50. Liczba źródeł niskiej emisji według danych z CEEB w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.

Drugą grupą jednostek analitycznych charakteryzujących się stosunkowo wysoką liczbą źródeł niskiej emisji są Mierzęcice II oraz Przeczyce, z wartościami znormalizowanymi odpowiednio 0,09 i 0,06. Choć różnica względem Boguchwałowic jest znaczna, to jednak i te obszary powinny być uwzględnione w działaniach mających na celu ograniczenie emisji, zwłaszcza poprzez modernizację systemów grzewczych oraz edukację mieszkańców.

Z kolei w Mierzęcicach Osiedlu wskaźnik przyjmuje najniższą wartość (-1,56), co wskazuje na korzystniejszą sytuację pod względem niskiej emisji. Ten obszar charakteryzuje się mniejszą liczbą tradycyjnych, lokalnych źródeł zanieczyszczeń, co wynika z infrastruktury grzewczej oraz zastosowania ekologicznych rozwiązań (budynki wielolokalowe ogrzewane gazem). Również pozostałe jednostki analityczne, takie jak Mierzęcice, Toporowice, Nowa Wieś, Sadowie, Najdziszów i Zawada, wykazują umiarkowane lub niskie wartości wskaźnika, co świadczy o relatywnie niższym udziale źródeł niskiej emisji w tych częściach Gminy.

Liczba źródeł niskiej emisji (np. piece węglowe itp.) według danych z CEEB w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru w Gminie Mierzęcice - stan na 2024 r. wg obszaru

Rycina 41. Liczba źródeł niskiej emisji według danych z CEEB w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Podsumowując, wskaźnik W1 wyraźnie wskazuje na obszary wymagające szczególnej uwagi i interwencji. Boguchwałowice jako miejsce o najwyższej koncentracji źródeł niskiej emisji, powinno stać się priorytetem w działaniach ograniczających zanieczyszczenie powietrza. Również Mierzęcice II i Przeczyce zasługują na wdrożenie programów modernizacyjnych i edukacyjnych. Działania takie mogą obejmować wymianę pieców na bardziej ekologiczne, a także promocję odnawialnych źródeł energii, co w dłuższej perspektywie przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ochrony środowiska naturalnego w całej Gminie.

WSKAŹNIK SYNTETYCZNY – SFERA ŚRODOWISKOWA

Ze względu na fakt, że w sferze środowiskowej uwzględniono tylko jeden wskaźnik, wartość wskaźnika syntetycznego w tej kategorii jest identyczna z wartością wskaźnika W1.

7.5 Delimitacja obszaru zdegradowanego

Zgodnie z ustawą z dnia 9 września 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278 ze zm.), przed przystąpieniem do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, Gmina zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Może nim zostać obszar, który znajduje się w stanie kryzysowym, czyli występuje na nim kumulacja negatywnych zjawisk takich jak bezrobocie, ubóstwo, czy słaba jakość edukacji. Dodatkowo, na takim obszarze musi wystąpić co najmniej jedno negatywne zdarzenie ze sfer: gospodarczej, technicznej, środowiskowej lub przestrzenno-funkcjonalnej np. niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną, zły stan techniczny obiektów budowlanych, obiekty użyteczności publicznej niedostosowane dla osób z niepełnosprawnościami.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, poniżej zestawienie wskaźników ze wszystkich sfer.

Wskaźnik skumulowany obliczono jako sumę wartości określonych w czterech sferach: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Sfera społeczna została ujęta w postaci funkcji logicznej, gdzie znak „+” oznacza zidentyfikowanie zjawisk kryzysowych, a jego brak – ich nieobecność.

Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do identyfikacji jednostek, w których występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz współwystępują negatywne zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych analizowanych sfer. **Na tej podstawie dokonano identyfikacji obszarów cechujących się koncentracją zjawisk kryzysowych, które następnie poddano analizie przestrzennej w celu określenia ich rzeczywistego zasięgu. Wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego nie ograniczało się zatem do wskazania całych jednostek pomocniczych, lecz uwzględniało faktyczne rozmieszczenie analizowanych zjawisk oraz uwarunkowania przestrzenne terenu.**

ZJAWISKA KRYZYSOWE							
L.p.	Jednostka analityczna	SFERA SPOŁECZNA	SFERA GOSPODARCZA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA	SFERA ŚRODOWISKOWA	Wskaźnik skumulowany
1	Mierzęcice	+	-0,29	1,27	1,7	-0,5	2,18
2	Mierzęcice II	+	-1,33	-1,72	0,4	0,09	-2,56
3	Mierzęcice Osiedle	+	0,47	1,68	1,4	-1,56	1,99
4	Przeczyce	+	-0,13	0,40	1,6	0,06	1,93
5	Boguchwałowice	+	0,00	0,76	3,3	2,68	6,74
6	Toporowice		0,16	0,53	0,5	-0,2	0,99
7	Nowa Wieś	+	-0,05	0,36	0	-0,16	0,15
8	Sadowie		1,51	0,61	-0,1	-0,11	1,91
9	Najdziszów		-0,02	-1,17	-0,2	-0,11	-1,50
10	Zawada		-0,31	0,77	-0,5	-0,17	-0,21

Tabela 51. Zestawienie wskaźników syntetycznych w każdej z 4 analizowanych sfer oraz suma przedstawiona w postaci wskaźnika skumulowanego. Źródło: opracowanie własne.

Analiza wskaźnika zjawisk kryzysowych, obejmującego pięć sfer: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną oraz środowiskową, pozwala na kompleksową ocenę sytuacji problemowej w poszczególnych jednostkach analitycznych. Wskaźnik skumulowany odzwierciedla nagromadzenie niekorzystnych zjawisk w różnych obszarach funkcjonowania lokalnych społeczności, przy czym wyższe wartości oznaczają większą intensywność problemów.

Najwyższy poziom zjawisk kryzysowych odnotowano w Boguchwałowicach, które uzyskały wartość skumulowaną 6,74 – zdecydowanie najwyższą wśród wszystkich analizowanych jednostek analitycznych. Wynik ten wynika z bardzo wysokich wartości w sferze technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Nagromadzenie problemów w tych obszarach wskazuje na konieczność pilnej interwencji infrastrukturalnej i środowiskowej oraz poprawy warunków zagospodarowania przestrzennego.

Stosunkowo wysokie wartości wskaźnika skumulowanego obserwuje się również w Mierzęcicach, gdzie największe znaczenie mają problemy w sferze technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Podobnie Toporowice, Przeczyce i Sadowie wykazują nagromadzenie problemów w kilku sferach, choć w każdym przypadku ich struktura jest odmienna. Przeczyce charakteryzują się przede wszystkim trudnościami w sferze technicznej,

Toporowice w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, natomiast w Sadowiu największe znaczenie mają czynniki gospodarcze i przestrzenno-funkcjonalne.

W Mierzęcicach Osiedlu wskaźnik skumulowany przyjmuje wartość 1,99, co wskazuje na również dość wysoki poziom zjawisk kryzysowych. Na sytuację tę wpływają przede wszystkim problemy w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Najniższy sumaryczny poziom zjawisk kryzysowych obserwuje się w Mierzęcicach II. Jednak istnienie problemów w sferze społecznej, łącznie z trudnościami w sferach technicznej i środowiskowej, kwalifikują je do obszaru zdegradowanego. Odmienna sytuacja znajduje się w Najdżiszowie i Zawadzie. Jednostki analityczne te cechują się niewielkim nagromadzeniem problemów lub ich relatywnym brakiem w części sfer, szczególnie w środowiskowej i gospodarczej. Najdżiszów wyróżnia się korzystną sytuacją w sferze środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, co znacząco obniża jego ogólny poziom zjawisk kryzysowych.

ZJAWISKA KRYZYSOWE							
L.p.	Jednostka analityczna	SFERA SPOŁECZNA	SFERA GOSPODARCZA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA	SFERA ŚRODOWISKOWA	Wskaźnik skumulowany
1	Mierzęcice	+	-0,29	1,27	1,7	-0,5	2,18
2	Mierzęcice II	+	-1,33	-1,72	0,4	0,09	-2,56
3	Mierzęcice Osiedle	+	0,47	1,68	1,4	-1,56	1,99
4	Przeczyce	+	-0,13	0,40	1,6	0,06	1,93
5	Boguchwałowice	+	0,00	0,76	3,3	2,68	6,74
6	Nowa Wieś	+	-0,05	0,36	0	-0,16	0,15

Tabela 52. Jednostki analityczne z największą koncentracją negatywnych zjawisk. Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie danych dotyczących zjawisk kryzysowych w wybranych jednostkach analitycznych oraz w odniesieniu do Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji stwierdzono koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, występujących równocześnie z co najmniej jednym problemem z zakresu gospodarki, przestrzeni, środowiska lub techniki w jednostkach analitycznych: Mierzęcice, Mierzęcice II, Mierzęcice Osiedle, Przeczyce, Boguchwałowice, Nowa Wieś.

Powyższe jednostki zostały wskazane jako jednostki, w których występuje koncentracja zjawisk kryzysowych i stanowiły podstawę do dalszej delimitacji obszaru

zdegradowanego. Następnie, w ramach analizy przestrzennej, określono rzeczywisty zasięg występowania zidentyfikowanych zjawisk, z uwzględnieniem terenów zamieszkałych, przebiegu granic działek ewidencyjnych oraz – w przypadkach, gdy było to uzasadnione charakterem i wielkością działek – czytelnych granic naturalnych i funkcjonalnych, takich jak cieki wodne, granice zbiorników wodnych i inne wyraźne elementy zagospodarowania terenu. W konsekwencji obszar zdegradowany został wyznaczony w granicach wynikających z przeprowadzonej analizy przestrzennej.

L.p.	Jednostka analityczna	Dominujące negatywne zjawiska
1	Mierzęcice	W Mierzęcicach największymi wyzwaniami, oprócz sfery społecznej, są zjawiska kryzysowe w sferze technicznej (1,7) oraz przestrzenno-funkcjonalnej (1,27). Sugeruje to potrzebę inwestycji w infrastrukturę i przestrzeń publiczną. Mierzęcice charakteryzują się drugim, po Boguchwałowicach, najwyższym wskaźnikiem skumulowanym o wartości 2,18.
2	Mierzęcice II	W Mierzęcicach II poziom zjawisk kryzysowych jest stosunkowo niski, co odzwierciedla ujemna wartość wskaźnika skumulowanego (-2,56). Wyzwania występują w sferze środowiskowej (0,09) oraz w sferze technicznej (0,4), co sugeruje potrzebę inwestycji w infrastrukturę oraz ochronę środowiska.
3	Mierzęcice Osiedle	W Mierzęcicach Osiedlu poziom zjawisk kryzysowych jest również dość wysoki, na co wskazuje wartość wskaźnika 1,99. Wyraźne wyzwania pojawiają się w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (1,68), co może świadczyć o trudnościach związanych z planowaniem przestrzennym, zagospodarowaniem lub dostępnością usług publicznych. Pewne obciążenia widoczne są także w sferze technicznej (1,4). W sferze gospodarczej odnotowano umiarkowany poziom problemów (0,47).
4	Przeczyce	Przeczyce charakteryzują się podwyższonym poziomem zjawisk kryzysowych, co odzwierciedla wartość wskaźnika 1,93. Wyraźne zjawiska kryzysowe dotyczą sfery przestrzenno-funkcjonalnej (0,40). Największe problemy występują jednak w sferze technicznej (1,6). W sferze środowiskowej sytuacja również wymaga uwagi (0,06). Ogólny wynik wskazuje na potrzebę działań interwencyjnych, szczególnie w zakresie infrastruktury technicznej.
5	Boguchwałowice	Boguchwałowice to jednostka analityczna o zdecydowanie najwyższym poziomie zjawisk kryzysowych spośród analizowanych obszarów, ze względu na czasowe zamieszkiwanie osób w domkach letniskowych, dużą liczbę przybywających w celach rekreacyjno-wypoczynkowych oraz powstałe schronisko dla bezdomnych. Wyrazem stanu kryzysowego jest wskaźnik skumulowany wynoszący 6,74. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej (0,76) oraz szczególnie w technicznej (3,3) i środowiskowej (2,68) widoczne są bardzo poważne problemy. Wskazuje to pilną

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice

		potrzebę inwestycji w infrastrukturę oraz zagospodarowanie przestrzeni. Boguchwałowice stanowią obszar o najwyższej potrzebie działań naprawczych i inwestycyjnych.
6	Nowa Wieś	W Nowej Wsi, która osiąga niewysoki wskaźnik skumulowany (0,15), najpilniejsza jest potrzeba działań w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (0,36).

Tabela 53. Opis dominujących negatywnych zjawisk zidentyfikowanych w jednostkach analitycznych stanowiących podstawę delimitacji obszaru zdegradowanego. Źródło: opracowanie własne.

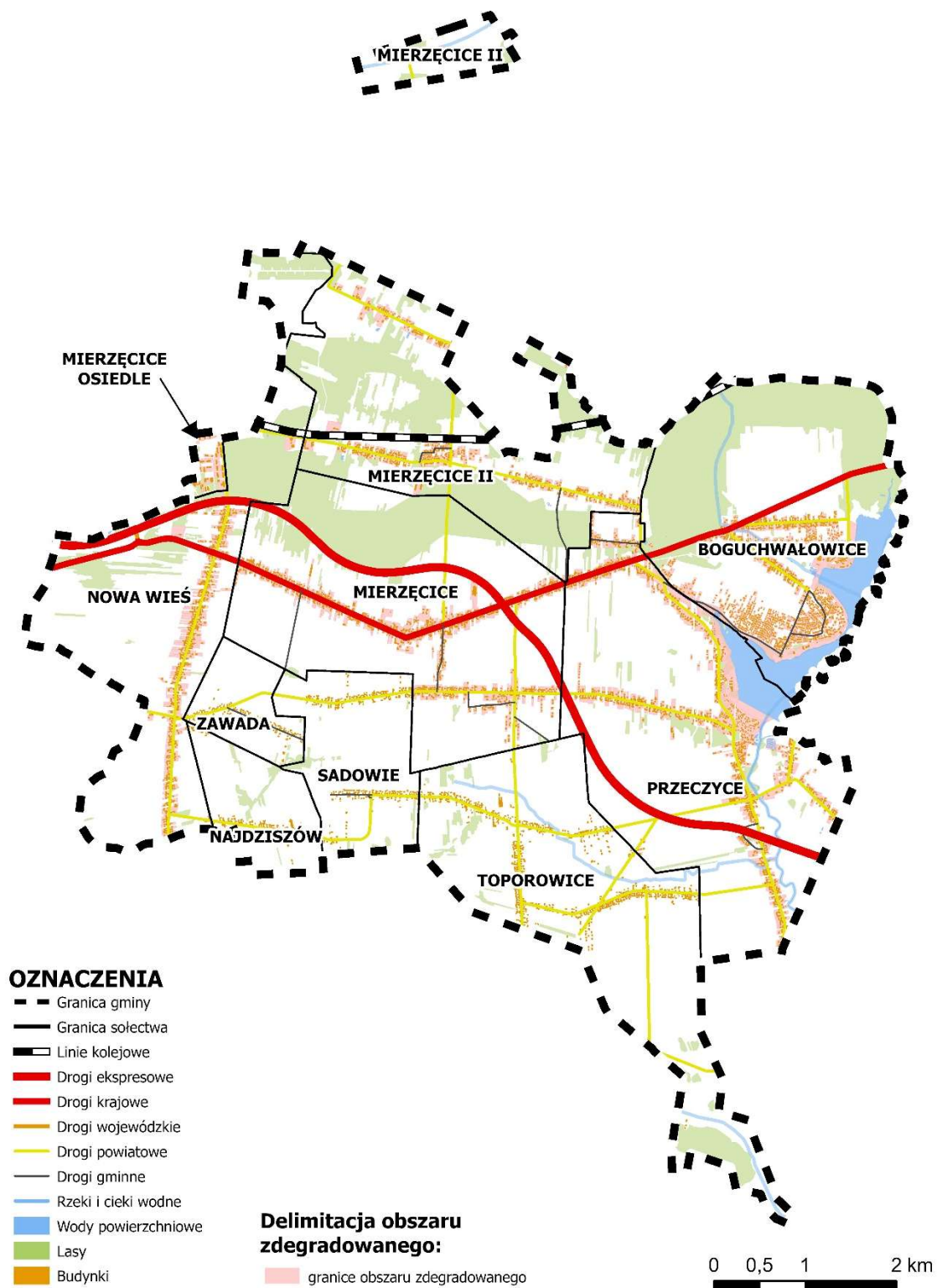
L.p.	Nazwa jednostki analitycznej w obszarze zdegradowanym	Powierzchnia obszaru zdegradowanego w km ²	Liczba ludności
1	Mierzęcice	0,81	1229
2	Mierzęcice II	0,48	683
3	Mierzęcice Osiedle	0,10	736
4	Przeczyce	1,25	1469
5	Boguchwałowice	1,01	917
6	Nowa Wieś	0,55	798
	Obszar zdegradowany	4,20	5832
	Gmina Mierzęcice	49,5	7628

Tabela 54. Zestawienie powierzchni i liczby ludności na obszarze zdegradowanym. Źródło: opracowanie własne.

Wyznaczony obszar zdegradowany w Gminie Mierzęcice obejmuje łącznie 4,2 km², co stanowi 8 % całkowitej powierzchni Gminy (49,5 km²). Pod względem ludności, obszar ten zamieszkuje 5832 osób, co przekłada się na 76,5 % ogólnej liczby mieszkańców Gminy, wynoszącej 7628 osób.

Obszar zdegradowany Gminy Mierzęcice

Rycina 42. Obszar zdegradowany Gminy Mierzęcice. Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Wyniki przeprowadzonej analizy wskazują, że zjawiska kryzysowe koncentrują się w określonych częściach Gminy Mierzęcice, na terenach, na których zidentyfikowano współwystępowanie negatywnych zjawisk społecznych oraz problemów w pozostałych analizowanych sferach. Ich przestrzenne rozmieszczenie jest zróżnicowane, dlatego wyznaczenie obszaru zdegradowanego wymagało uwzględnienia rzeczywistego zasięgu występowania zjawisk kryzysowych.

8. DELIMITACJA (WYZNACZENIE) OBSZARU REWITALIZACJI

Przy delimitacji obszaru rewitalizacji skoncentrowano się na wyodrębnieniu tych fragmentów obszaru zdegradowanego, które charakteryzują się największą koncentracją negatywnych zjawisk oraz szczególnie dotkliwym i wyraźnie widocznym kryzysem funkcjonalnym.

Proces wyznaczania obszaru rewitalizacji opierał się na zasadzie realności planowanych działań – priorytetowo traktowano te części obszaru zdegradowanego, w których możliwe jest skuteczne wdrożenie interwencji przynoszących rzeczywiste i mierzalne efekty, z zachowaniem efektu skali.

Bardzo istotnym kryterium była również społeczna wartość danego obszaru. Uwzględniono tereny istotne z punktu widzenia tożsamości lokalnej społeczności, posiadające historyczne znaczenie, a także pełniące funkcje integrujące mieszkańców – takie jak place, skwery, przestrzenie publiczne czy inne miejsca naturalnie skupiające życie społeczne. Obszary te zostały wskazane jako posiadające potencjał do uruchomienia pozytywnych przemian w szerszym kontekście lokalnym.

Z uwagi na fakt, że obszar zdegradowany ma rozległy charakter, konieczne było skoncentrowanie działań na jego kluczowych częściach, które pełnią istotną rolę funkcjonalną i społeczną w skali całej Gminy oraz posiadają potencjał do wpływu na pozytywne zmiany na pozostałe tereny.

Mając na uwadze powyższe założenia wyznaczono trzy podobszary rewitalizacji:

- Podobszar 1 – BOGUCHWAŁOWICE,

- Podobszar 2 – MIERZĘCICE,

- Podobszar 3 – MIERZĘCICE OSIEDLE.

Podobszar 1 – BOGUCHWAŁOWICE – został wybrany ze względu na zdecydowanie najwyższy poziom zjawisk kryzysowych (wskaźnik 6,74), z wyraźnie najwyższymi wyzwaniem w sferze technicznej (3,3) oraz środowiskowej (2,68). Wskazuje to na problemy związane z

występowaniem pustostanów i opuszczonych budynków oraz największą w skali Gminy liczbą obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej. Wyzwaniem w sferze środowiskowej jest największa w skali gminy liczba źródeł niskiej emisji. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej, która osiąga wskaźnik 0,76, należy przyrzeć się dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych. Wszystkie te sygnały wskazują na duże potrzeby inwestycji w infrastrukturę i edukację osób przebywających na tym terenie w celach rekreacyjno-wypoczynkowych, na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców obszaru.

Podobszar 2 – MIERZĘCICE – cechuje się drugą co do wysokości wartością wskaźnika skumulowanego (2,18). Widać wyraźnie podwyższony wskaźnik w sferze technicznej (1,7) i przestrzenno-funkcjonalnej (1,27). W Mierzęcicach znajduje się największa w skali Gminy liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, największa liczba pustostanów i opuszczonych budynków oraz jedyny przypadek wystąpienia obiektu użyteczności publicznej wymagającego termomodernizacji. Czyni to Mierzęcice absolutnym priorytetem w zakresie konieczności modernizacji obiektów budowlanych, co jest niezbędne do podniesienia estetyki przestrzeni publicznej i jakości życia mieszkańców obszaru.

Podobszar 3 – Mierzęcice Osiedle – został wybrany ze względu na poziom zjawisk kryzysowych, który wynosi 1,99. Wyraźne wyzwania pojawiają się w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (1,68). W sferze technicznej obserwuje się dość wysokie obciążenia (1,4), natomiast w sferze gospodarczej poziom problemów jest umiarkowany (0,47), co wynika z relatywnie małej liczby przedsiębiorstw i podwyższonej rotacji podmiotów gospodarczych, wskazując na ograniczony potencjał ekonomiczny obszaru.

Dodatkowo w sferze infrastruktury zauważalne są awarie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a Mierzęcice Osiedle jako jedna z dwóch jednostek analitycznych osiąga w tym zakresie najwyższy wskaźnik awarii w gminie. Wszystkie te sygnały wskazują na potrzebę działań w zakresie planowania przestrzennego, modernizacji infrastruktury oraz wsparcia gospodarczego, w celu poprawy jakości życia mieszkańców Mierzęcic Osiedle.

Podsumowując, wybór wskazanych trzech podobszarów do obszaru rewitalizacji wynika z różnorodności i stopnia nasilenia zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych. Główne przesłanki ich wyodrębnienia stanowiły problemy społeczne, a także dotyczące infrastruktury technicznej, zagospodarowania przestrzennego, dostępności przestrzeni i obiektów publicznych oraz – w przypadku wybranych podobszarów – sytuacji gospodarczej i środowiskowej. Szczegółowy przebieg granic poszczególnych podobszarów został określony na podstawie przeprowadzonej analizy przestrzennej.

Analiza powierzchni i liczby ludności obszaru rewitalizacji:

Zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), obszar rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni Gminy oraz obejmować więcej niż 30% całkowitej liczby ludności Gminy.

Łączna powierzchnia Obszaru rewitalizacji w Gminie Mierzęcice wynosi:

- ok. 1,01 km² (tj. 101 ha) – podobszar BOGUCHWAŁOWICE,
- ok. 0,25 km² (tj. 25 ha) – podobszar MIERZĘCICE,
- ok. 0,08 km² (tj. 8 ha) – podobszar MIERZĘCICE OSIEDLE,

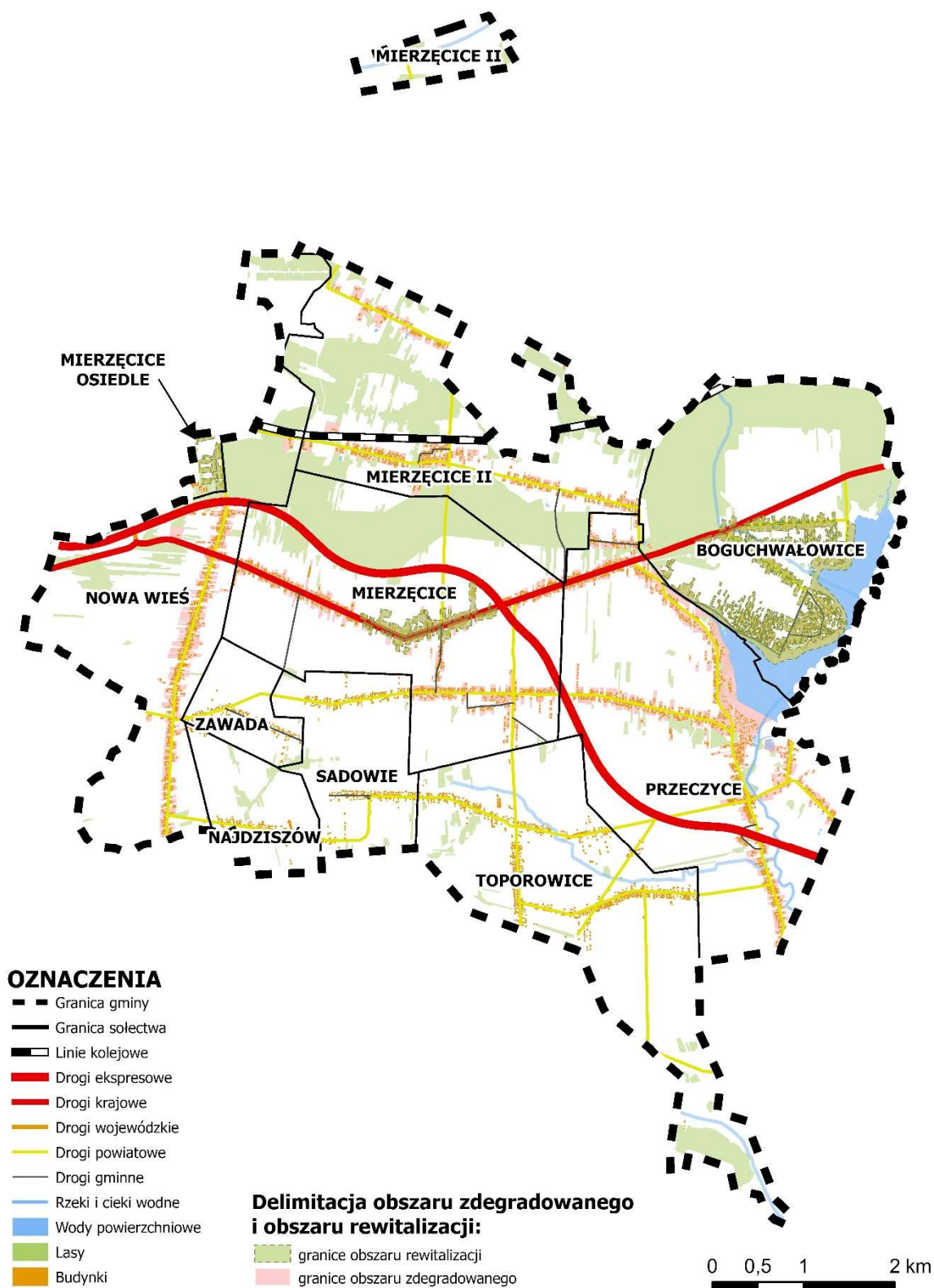
co daje łącznie 1,34 km² (tj. 134 ha). Ogólna powierzchnia Gminy Mierzęcice wynosi 49,5 km², co oznacza, że obszar rewitalizacji stanowi ok. 2,7 % ogólnej powierzchni Gminy.

Łącznie 3 podobszary rewitalizacji zamieszkuje 1 920 osób. Według danych za 2024 r. liczba ludności w Gminie Mierzęcice ogółem wynosiła 7628 osób, co oznacza, że liczba ludności na obszarze rewitalizacji stanowi 25,2% ogólnej liczby mieszkańców Gminy.

Określone ww. wymienione kryteria ustawowe zostały zatem spełnione.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice

Rycina 43. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice. Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

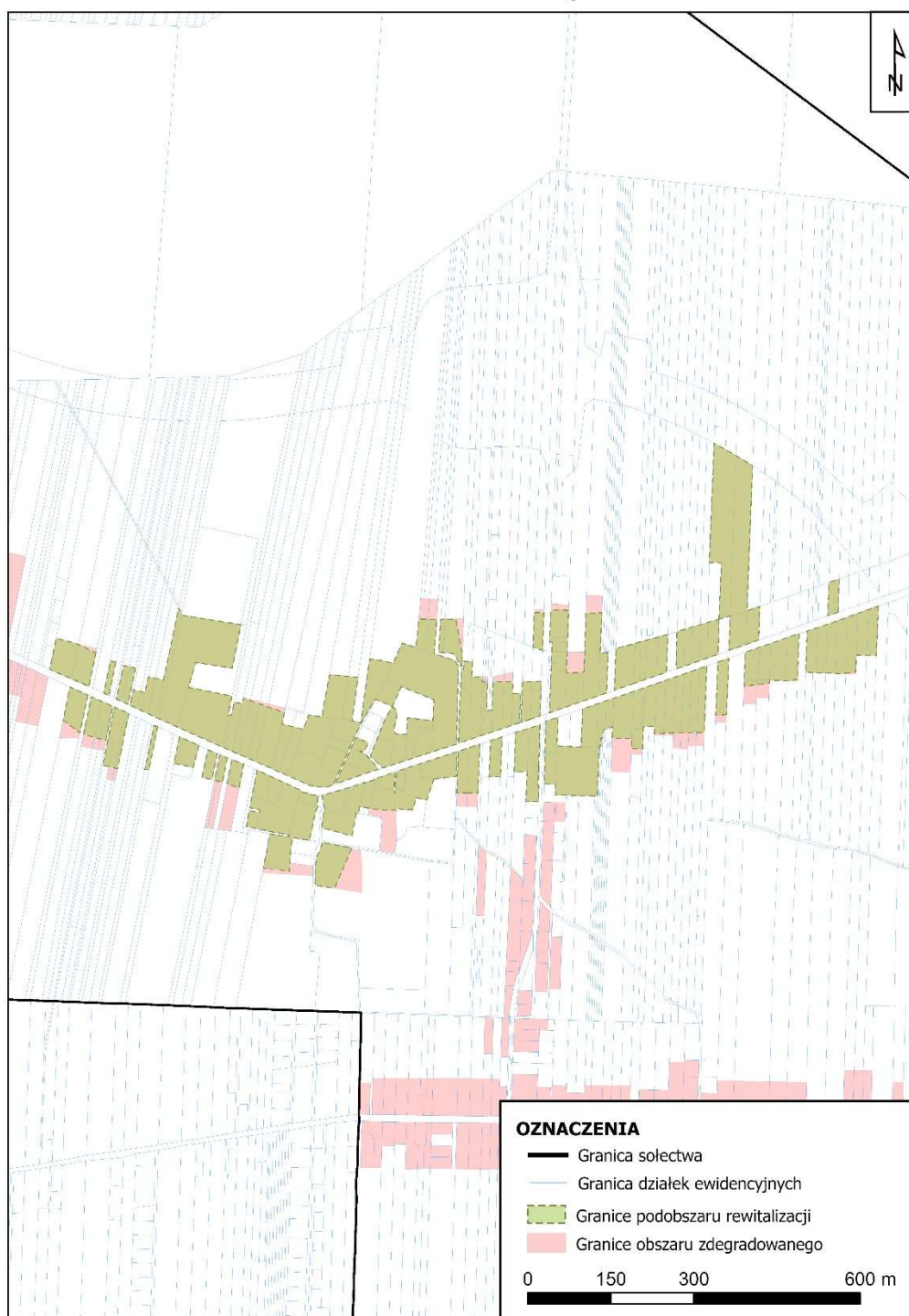
**Obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice
- Podobszar 1 BOGUCHWAŁOWICE**

Rycina 44. Obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice – Podobszar 1 BOGUCHWAŁOWICE. Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

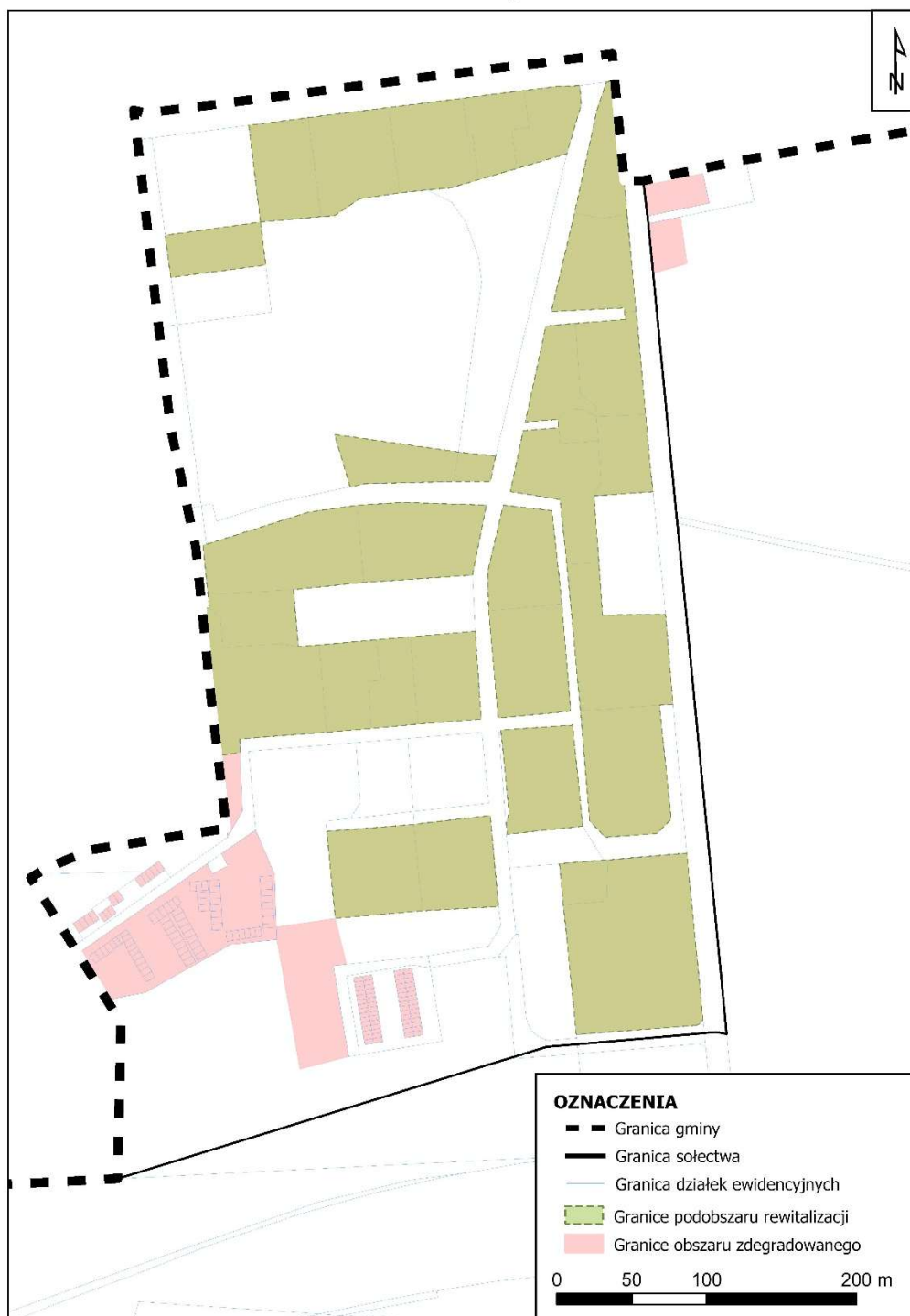
**Obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice
- Podobszar 2 MIERZĘCICE**

Rycina 45. Obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice – Podobszar 2 MIERZĘCICE. Źródło: opracowanie własne.
Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

**Obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice
- Podobszar 3 MIERZĘCICE OSIEDLE**

Rycina 46. Obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice – Podobszar 1 BOGUCHWAŁOWICE. Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.

Wybór trzech podobszarów rewitalizacji – **Boguchwałowic, Mierzęcic oraz Mierzęcic Osiedla** – stanowi spójną i kompleksową odpowiedź na zidentyfikowane problemy społeczno-

gospodarcze, przestrzenne, techniczne i środowiskowe w Gminie. Każdy z tych obszarów cechuje się wysokim lub umiarkowanym poziomem nasilenia zjawisk kryzysowych, przy jednoczesnym istnieniu infrastruktury, która może zostać wykorzystana jako baza do działań naprawczych i rozwojowych.

Obszar rewitalizacji **Boguchwałowice** obejmuje centralną część jednostki analitycznej i pełni istotną rolę w życiu społecznym, kulturalnym i rekreacyjnym gminy. Obszar charakteryzuje się zróżnicowaną zabudową mieszkalną oraz obecnością kluczowych obiektów publicznych i rekreacyjnych. W jego granicach znajdują się Przedszkole, Żłobek, remiza Ochotniczej Straży Pożarnej, Kościół WNMP, plaża przy Zbiorniku Przeczyce, stacje wędkarskie PZW oraz Klub Żeglarski Zagłębie.

Obszar pełni funkcje edukacyjne, rekreacyjne i integracyjne dla mieszkańców w różnym wieku. Obiekty sportowe, tereny zadrzewione oraz bliskie położenie przy zbiorniku wodnym sprzyjają aktywności fizycznej i wypoczynkowi, jednak ograniczona możliwość współpracy z Wodami Polskimi utrudnia rozwój rekreacji na tym terenie. Natomiast instytucje religijne wspierają życie społeczne i kulturalne. Połączenie tych funkcji wskazuje na wysoki potencjał obszaru w zakresie integracji społecznej, aktywizacji mieszkańców oraz rozwoju lokalnej tożsamości i jakości życia.

Obszar rewitalizacji **Mierzęcice** obejmuje centralną część jednostki analitycznej i stanowi serce gminy pod względem życia społecznego, kulturalnego i usługowego. Charakteryzuje się zwartą zabudową w przeważającej części jednorodziną, z dużą koncentracją usług publicznych i komercyjnych. W jego granicach znajdują się kluczowe instytucje i obiekty wspierające życie mieszkańców, w tym Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Kultury, Ośrodek Zdrowia, Urząd Gminy, Przedszkole Publiczne, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminny Zakład Gospodarki Wodnej i Komunalnej.

Obszar pełni wielorakie funkcje: edukacyjną, kulturalną, administracyjną, zdrowotną i społeczną. Obiekty sportowe, tereny zielone oraz place zabaw sprzyjają rekreacji i aktywności fizycznej mieszkańców w różnym wieku. Obecność instytucji użyteczności publicznej i rozbudowanej sieci usług sprawia, że obszar Mierzęcice jest centralnym punktem integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców.

Ponadto obszar ten posiada istotny potencjał do dalszego rozwoju funkcji społecznych, kulturalnych i edukacyjnych, co stwarza możliwości wzmocnienia lokalnej tożsamości, jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni publicznej. Bliskość instytucji, łatwy dostęp do usług i wysoka koncentracja funkcji publicznych czynią Mierzęcice obszarem o strategicznym znaczeniu dla całej gminy.

Obszar rewitalizacji **Mierzęcice Osiedle** to miejsce o zwartej zabudowie mieszkalnej budynkami wielolokalowymi. Na tym terenie znajduje się Szkoła Podstawowa nr 2 im. Lotników Polskich, a także obiekty sportowe, takie jak wielofunkcyjne boisko znajdujące się przy szkole, które jest ważnym miejscem rekreacji i aktywności fizycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Dodatkowo, mieszkańcy mają do dyspozycji nowoczesną Filię Gminnej Biblioteki Publicznej, teren zadrzewiony oraz plac zabaw zlokalizowany na terenie Osiedla, co sprzyja integracji i wypoczynkowi.

W bliskim sąsiedztwie znajdują się także instytucje o charakterze opiekuńczym i zdrowotnym: Dom Seniora, Pogotowie Ratunkowe oraz Zakład Opieki Długoterminowej. Ich obecność podkreśla społeczną funkcję tego obszaru i wskazuje na zróżnicowane potrzeby mieszkańców, zarówno tych młodszych, jak i starszych.

Mierzęcice Osiedle, choć posiada liczne atuty, zmagają się z problemami infrastrukturalnymi i przestrzennymi. Celem jest poprawa estetyki i funkcjonalności otoczenia, podniesienie bezpieczeństwa oraz stworzenie atrakcyjnej przestrzeni sprzyjającej aktywizacji społecznej i integracji mieszkańców.

Obszary rewitalizacji – Boguchwałowice, Mierzęcice i Mierzęcice Osiedle – charakteryzują się odmiennym charakterem i potrzebami, jednak łączy je cel kompleksowego podniesienia jakości życia mieszkańców. Działania rewitalizacyjne skupiają się na modernizacji infrastruktury technicznej, rozwoju przestrzeni publicznych oraz wspieraniu aktywności społecznej, co ma przełożyć się na większą integrację lokalnej społeczności oraz atrakcyjność tych miejsc.

9. SPIS TABEL, RYCIN I WYKRESÓW

Spis rycin:

Rycina 1. Etapy prac diagnostycznych przeprowadzonych na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Mierzęcice. Źródło: opracowanie własne.	9
Rycina 2. Podział Gminy Mierzęcice na sołectwa. Źródło: Opracowanie własne.	12
Rycina 3. Główne elementy struktury komunikacyjnej i przestrzennej Gminy Mierzęcice. ..	16
Rycina 4. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k).	32
Rycina 5. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k).	34
Rycina 6. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k).....	39
Rycina 7. Liczba osób pobierających zasiłek stały w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	41
Rycina 8. Liczba osób pobierających zasiłek okresowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.....	44
Rycina 9. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	50
Rycina 10. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	53
Rycina 11. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych ze względu na alkoholizm i narkomanię w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	56
Rycina 12. Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	58
Rycina 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	61
Rycina 14. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło:	

opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	63
Rycina 15. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	66
Rycina 16. Liczba interwencji policji związanych ze spożywaniem alkoholu (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	72
Rycina 17. Liczba zgłaszanych kradzieży oraz włamań (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	74
Rycina 18. Liczba interwencji policji związanych z przemocą domową w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	77
Rycina 19. Liczba dokonywanych przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	79
Rycina 20. Miejsca najczęściej zgłaszanych problemów zagrożenia poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	82
Rycina 21. Liczba przestępstw/wykroczeń dokonywanych przez nieletnich (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	84
Rycina 22. Liczba zgłoszeń/interwencji dotyczących niszczenia mienia publicznego w przeliczeniu na 100 mieszkańców (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	87
Rycina 23. Liczba uczniów w Gminie Mierzęcice według obszaru (stan na rok szkolny 2023/2024). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	92
Rycina 24. Liczba incydentów związanych z agresją/przemocą rówieśniczą w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	94
Rycina 25. Liczba uczniów w szkole uczęszczających na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół z terenu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	97
Rycina 26. Liczba uczniów wykazujących dużą absencję na zajęciach szkolnych w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	99
Rycina 27. Liczba uczniów ze słabymi wynikami w nauce (średnia ocen ze wszystkim przedmiotów poniżej 3,5) w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.).	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół z terenu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	101
Rycina 28. Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	106
Rycina 29. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	108
Rycina 30. Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dorośli) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	113
Rycina 31. Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dzieci) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	115
Rycina 32. Liczba organizacji pozarządowych według obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	118
Rycina 33. Mapa obrazująca jednostki analityczne o największym natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze społecznej (oznaczone kolorem żółtym). Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	124
Rycina 34. Liczba przystanków komunikacji publicznej (stan na koniec 2024 r.). Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	135
Rycina 35. Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	137
Rycina 36. Liczba pustostanów i opuszczonych budynków w Gminie Mierzęcice (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	141
Rycina 37. Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w Gminie Mierzęcice (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	143
Rycina 38. Liczba budynków gminnych w złym stanie technicznym (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	145
Rycina 39. Liczba obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zakładu Gospodarki Wodnej i Komunalnej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	147
Rycina 40. Zgłoszenia awarii sieci infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zakładu	

Gospodarki Wodnej i Komunalnej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	149
Rycina 41. Liczba źródeł niskiej emisji według danych z CEEB w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	155
Rycina 42. Obszar zdegradowany Gminy Mierzęcice. Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	162
Rycina 43. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice. Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	167
Rycina 44. Obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice – Podobszar 1 BOGUCHWAŁOWICE. Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	168
Rycina 45. Obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice – Podobszar 2 MIERZĘCICE. Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	169
Rycina 46. Obszar rewitalizacji Gminy Mierzęcice – Podobszar 3 MIERZĘCICE OSIEDLE. Źródło: opracowanie własne. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	170

Spis tabel:

Tabela 1. Struktura powierzchni i ludności w podziale na sołectwa (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	11
Tabela 2. Saldo migracji w Gminie Mierzęcice w latach 2020-2024. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.	21
Tabela 3. Liczba urodzeń, zgonów i przyrost naturalny w Gminie Mierzęcice w latach 2020-2024. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych	22
Tabela 4. Lista wskaźników wybranych w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mierzęcice. Źródło: opracowanie własne.	27
Tabela 5. Zestawienie liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec grudnia 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	33
Tabela 6. Zestawienie liczby osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	35
Tabela 7. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru „demografia”. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	36
Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.	38
Tabela 9. Liczba osób pobierających zasiłek stały w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.	40
Tabela 10. Liczba osób pobierających zasiłek okresowy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k.	43

Tabela 11. Znormalizowane wartości wskaźników dla obszaru „Ubóstwo” ze sfery społecznej oraz wskaźnik syntetyczny. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.	47
Tabela 12. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach. Podkład: Baza Danych Obiektów Topograficznych BDOT 10k	49
Tabela 13. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.	52
Tabela 14. Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych ze względu na alkoholizm i narkomanię w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.....	55
Tabela 15. Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.	59
Tabela 16. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.	62
Tabela 17. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.....	64
Tabela 18. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.	67
Tabela 19. Znormalizowane wartości wskaźników dla obszaru „Zdrowie i problemy społeczne” ze sfery społecznej oraz wskaźnik syntetyczny. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Mierzęcicach.	68
Tabela 20. Interwencje policji związane ze spożywaniem alkoholu w przeliczeniu na 100 mieszkańców, stan na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.	71
Tabela 21. Liczba zgłaszanych kradzieży oraz włamań w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.	75
Tabela 22. Liczba interwencji policji związanych z przemocą domową w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.....	76
Tabela 23. Liczba dokonywanych przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.....	78
Tabela 24. Liczba miejsc najczęściej zgłaszanych problemów zagrożenia poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.	81
Tabela 25. Liczba przestępstw/wykroczeń dokonywanych przez nieletnich w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.....	83

Tabela 26. Liczba zgłoszeń/interwencji dotyczących niszczenia mienia publicznego w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.....	86
Tabela 27. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru „Przestępczość i bezpieczeństwo”. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.	90
Tabela 28. Liczba incydentów związanych z agresją/przemocą rówieśniczą w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół z terenu Gminy Mierzęcice.	93
Tabela 29. Liczba incydentów związanych z agresją/przemocą rówieśniczą w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół z terenu Gminy Mierzęcice.	96
Tabela 30. Liczba uczniów wykazujących dużą absencję na zajęciach szkolnych w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice.	98
Tabela 31. Liczba uczniów ze słabymi wynikami w nauce (średnia ocen ze wszystkim przedmiotów poniżej 3,5) w przeliczeniu na 100 uczniów (stan na rok szkolny 2023/2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice.	100
Tabela 32. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru „Poziom edukacji”. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych z terenu Gminy Mierzęcice.	103
Tabela 33. Liczba osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie.....	105
Tabela 34. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie.	107
Tabela 35. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru „Bezrobocie”. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie.	111
Tabela 36. Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w Gminnym Ośrodku Kultury (dorośli) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Mierzęcicach. ...	114
Tabela 37. Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w ośrodkach kultury (dzieci) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Mierzęcicach.....	116
Tabela 38. Liczba organizacji pozarządowych według obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Mierzęcicach i Urzędu Gminy Mierzęcice.	117
Tabela 39. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru „Kapitał społeczny”. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	119
Tabela 40. Zestawienie wskaźników syntetycznych dla każdego z obszarów sfery społecznej. Źródło opracowanie własne.	125
Tabela 41. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do REGON na liczbę osób w wieku produkcyjnym (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	128
Tabela 42. Liczba przedsiębiorstw, które zakończyły działalność w stosunku do liczby przedsiębiorstw wpisanych do CEiDG (stan na rok 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	129

Tabela 43. Obliczenie wskaźnika syntetycznego dla strefy gospodarczej. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	132
Tabela 44. Liczba przystanków komunikacji publicznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.....	134
Tabela 45. Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	136
Tabela 46. Wskaźnik syntetyczny – sfera przestrzenno-funkcjonalna. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	139
Tabela 47. Liczba pustostanów i opuszczonych budynków w Gminie Mierzęcice przedstawiona za pomocą wskaźnika. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.....	142
Tabela 48. Liczba obiektów niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zakładu Gospodarki Wodnej i Komunalnej w Mierzęcicach.....	146
Tabela 49. Wartości wskaźników oraz wskaźnik skumulowany dla sfery technicznej. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice i Gminnego Zakładu Gospodarki Wodnej i Komunalnej w Mierzęcicach.....	152
Tabela 50. Liczba źródeł niskiej emisji według danych z CEEB w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	154
Tabela 51. Zestawienie wskaźników syntetycznych w każdej z 4 analizowanych sfer oraz suma przedstawiona w postaci wskaźnika skumulowanego. Źródło: opracowanie własne.....	158
Tabela 52. Jednostki analityczne z największą koncentracją negatywnych zjawisk. Źródło: opracowanie własne.	159
Tabela 53. Opis dominujących negatywnych zjawisk zidentyfikowanych w jednostkach analitycznych stanowiących podstawę delimitacji obszaru zdegradowanego. Źródło: opracowanie własne.	161
Tabela 54. Zestawienie powierzchni i liczby ludności na obszarze zdegradowanym. Źródło: opracowanie własne.	161

Spis wykresów:

Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Mierzęcice w latach 2020-2024. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	17
Wykres 2. Liczba ludności w podziale na sołectwa na koniec 2024 r. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.	18
Wykres 3. Liczba ludności w poszczególnych grupach wiekowych w Gminie Mierzęcice według sołectw (stan na koniec 2024 r.). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Mierzęcice.....	19
Wykres 4. Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2020-2024. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.....	46
Wykres 5. Bezrobocie w ujęciu dynamicznym (lata 2020-2024). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.	109
Wykres 6. Bezrobocie w ujęciu dynamicznym (lata 2020-2024). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.	110

Wykres 7. Liczba podmiotów gospodarki w rejestrze REGON (stan na lata 2020-2024). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.	131
Wykres 8. Sfera techniczna w ujęciu dynamicznym (dane na lata 2020-2024). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.	150